

Suomalaisen
Kirjallisuuden
Seuran
Toimituksia.

---

3 Osa.

2 Jako.

Helsingissä, 1840.

Präntätty J. Simeliusen lesken tykönä.

Imprimatur.

H. Widenius.

Kanteletar

taikka

Suomen Kansan

Wanhoja

Lauluja ja Wirsjiä.

---

2 Kirja.

Wiel' on wirttä tieosfani,
Saatawillani sanoja,
Wirttä toista tuulet tuopi,
Hallot rannalle ajawi,
Pinnut liittäwi sanoja,
Puien latwat lausehia.

Helsingissä, 1840.

Präntätty J. Simeliuksen kesken tykönä.

Linehisto.

Erityisiä Lauluja.

I. Tyttöin lauluja

Laulutiloisia.

	Sivu
1. Kulun ikä laulamattaki	1
2. Ei laulu kosiästä kiellä	2
3. Laulan woiesfani	3
4. Meistä kaswawi kananen	4

Tansseissa ja kisoissa.

5. Mitä me tytöt suremma	5
6. Tässä tanssiwi tasafet	6
7. Mitä tuosta, jos ma tansin	—
8. Hywä sanoma emolle	7

Kerskatesä.

9. Mitä te pojat suretta	8
10. Hywän eufon tytär	9
11. Hywä lyffy neitosilla	10
12. Kolme kumiästä	11
13. Ei sowi Karjalan kihlat	12
14. Emmä huoli huitukoille	—
15. Mie tahon tasaiästä miestä	13
16. Paremmen miehen werta	14
17. Ei täywy renkien refehen	15
18. Kun tämä kana katowi	16

Poikia herjatesä.

19. On kumpiaki	17
20. Erilainen kirkonkäynti	—

	Sivu
21. En mene Matille	18
22. En mene minä pahoin	19
23. Toivossaan pettynyt	20
24. Emma huoli huitukoille	21
25. Mitä sie kävelet surma	22
26. Ele pyhällä neittä pyhä	23
27. Kotien erotus	—
28. Toista tänne toivottihin	24
29. Tie on tehty tuhman mennä	25

Sulhoaan ikäwöiessä.

30. Monisulhollinen	26
31. Ompa tietty tietyssäni	27
32. En heitä kullaištani	28
33. Muien musta, minun hymänen	29
34. Tuo on mies me'estä tehty	30
35. Kun oisi kahen walta	31
36. Katso'pa tätä tyärtä	—
37. Konsa meillä kossat käypi	32
38. En kehannut kieltää	34
39. Mitä laihan laulamasta	—
40. Miks' ei soita suu soria	35
41. Ääni ei kuulu kullalleni	36
42. Etäällä minun omani	38
43. Kun mun kultani tulisi	39
44. Disko linnun lentoneuot	40
45. Itken kurja kullaištani	41
46. Tehkös liitto lintuseni	42
47. Minun on sulhoni soassa	44
48. Jouwu kultani kotihin	45
49. Waiwa wuottaessa	46
50. Luonto luowun luoksi tuopi	—

Sulhon kuoltua.

	Sivu
51. Minun on kultani kulossa	47
52. Armas arkuksa ajawi	48
53. Maassa marjani makaawi	49
54. Miäs' on silmäni sipakat	50
55. Pois on mennyt meistä toinen	51
56. En voinut itkeä naurulta	—

Sulholta heitettyä.

57. Ei lehto lewäten huoli	52
58. Jo meillä ero tulewi	53

Sulhotonna.

59. Minä musta piffarainen	54
60. Olkiset minun omani	55
61. Eipä tunneta turvuksi	—
62. Köyhän lapsi työt tekewi	56
63. Jäämmä mansikat mäelle	57
64. Tieä ei siika syöjeänsä	58
65. Tietämätön kullastansa	59
66. Kaikissa katala yksin	—
67. Korpikotinen	60
68. Pahasti paimenoimmut	61
69. On ikävä iltailla	62
70. Tuli kolmelta kofiat	—
71. Jo tulewi Tuonen Tuomas	63
72. Moni moitti muotoani	64
73. Toisin sattui toiwomani	66

Sulhoa toivoessa.

74. Jospa se johi tulisi	67
75. Voi jos mie tok miehen saisin	68

76.	Woi kun mie mokoman saisin	—
77.	Kun tulis sulho wierahiksi	69
78.	Käynkö wiikon willapäänä	70
79.	Kun saisin, mitä sanelen	71
80.	Luo'pa luoja luotuhuni	72
81.	Warjele wakainen luoja	73
82.	Ei naitu naintawuonna	75
83.	Ukoill' on paha ajatus	77
84.	Täytywi tätä tytärtä	78
85.	Wiel' on mulla mielitietto	79
86.	Ei tuo neito tuosta huoli	80
87.	Nouse lempi liehumahan	82

Ko'ista erotesa.

88.	Paiistaa päiwä muuallaki	83
89.	Läffän musta muille maille	84
90.	Pois tulee tytölle lähtö	85
91.	Jo nyt luulen luopuwani	86

Sanan-alaäna.

92.	Suotta soimat nostettihin	87
93.	Sepä wasta sen pahempi	88
94.	En ole syötävä soria	90
95.	Tulin kumaksi kylähän	—
96.	Kiika minusta laitettihin	91
97.	Suotta soimat nostettihin	92
98.	Mitäpä suren sanoista	94
99.	Sanat päälleni satawi	95

Orjuudessa.

100.	Wierin wierahan waralle	96
101.	Monta muoriteltawata	97

	Eiwn
102. Kun ma voisin vielä wuoen	98
103. Emännäll' on kolme kieltä	100
104. Mahoit ennen luoja luoa	101
105. Lähen linnahan kanaksi	102
106. Ei ollut kauris Karpan puoli	—
107. Ei tytär jorkeen joua	103
108. Wierahan ylösajanta	105

Orpona.

109. Kaswain lasja armotonna	106
110. Tule ei päivä polwenaan	107
111. Pois itkin ihanat silmät	108
112. Ei kuule emo minua	109

Köyhänä ja wähäonnisena.

113. Kokensin nuotioilla	110
114. Disinko pojaksi luotu	111
115. Toisinpä käwi kätehen	112
116. Osan tähän ei otettu	113
117. Missi olen laiha	114

Wieraalla maalla.

118. Itäwä omia maita	115
---------------------------------	-----

Kuolla toivoessa.

119. Surujani mie sukitan	116
120. Runpa kurja kuolisinki	—

Pilattuna.

121. Löyhän armon aaltoloissa	118
122. Tuli hurtta huowin maalta	119
123. Ei tieä emo tytärtä	120

Nimittämättömissä huolisja.

		Sivu
124.	Mieli muien ja minunki	121
125.	Alene Jumalan aika	122
126.	Viikon vuottelin käteä	—
127.	Kolminaiset huolet	123
128.	Maassa mieleni matawi	125
129.	Kannan muistoa muretta	126
130.	Toinen ei tunne toisen huolta	127
131.	Kyllä huoli wirttä tuopi	128

Jauhaessa.

132.	Erotus jauhinkiwillä	129
133.	Kivi on suuri, orja pieni	130
134.	Ellös wuori woiwotello	131
135.	Mitä kaikatat kiwonen	132
136.	Jauhan, jauhan jauhון hienon	133
137.	Neien mieli mieholahan	134

Yhtä ja toista.

138.	Urwan asettaja	134
139.	Näkijä walehtelewi	135
140.	Ei minusta miniäksi	137
141.	En muistaisi muiin mennä	—
142.	Neitiwalta ja miniäwalta	138
143.	Hymäolonen neiti	139
144.	Erilaisia käskijä	140
145.	Rakši kauniista yheessä	141
146.	Läksin meren kylwentähän	142
147.	Tee minua tikkarakši	144
148.	Ostettawia	145
149.	Kauro ei tule tupahan	146
150.	Koivun ja tuomen oksa	147

	Sivu
151. Ei sowi rengin refehen	148
152. Jo minä menen jonaki	149
153. Toisin mieleni omani	150
154. Millä maksan maammon maion	151

II. Naisten lauluja.

a) Miniänä.

155. Se raukka miniä raukka	152
156. Kun elin emoni luona	153
157. Olin fukkana kotona	154
158. Nhot täynnä armotuutta	155
159. Ei ole aittahan asuita	156
160. Yks' on kyyttö kyttyessä	—
161. Heitän hempiät tupani	158
162. Ei itkemätöntä aikaa	159
163. Myötihin mä miehelähän	160
164. Sain kerran kesästä maata	161
165. Rauan maata annettu	163
166. Toinen toistansa parempi	164
167. Pitäminen päätnnyttä :	—
168. Ei tunne tehä tuwaista	165
169. Surwo nyt itse suuri muori	166
170. Miniän syntymäkoti	168
171. Suuri kiitos sulholleni	172

b) Lasta tuuwittaissa.

(yhteisesti).

172. Minä laulan lapsen wirttä	174
173. Riitä huomena hewoista	—
174. Laulan lasta nukkumahan	175
175. Käy unonen kättyehen	176
176. Unta täällä tarwitahan	178

177.	Anna maata Maariainen	179
178.	Tuuti lasta Tuonelahan	--
	(poikalapselle.)	
179.	Äsken poika poik' olisi	180
180.	Bara muinne walmennunna	181
181.	Ei tule emon tukia	182
182.	Tulipa tukan repijä	184
183.	Tuuti, tuuti poikalasta	185
184.	Tuuti, tuuti poiuttani	186
185.	Pahenneet polwet	187
	(tyttölapselle.)	
186.	Tytär synty, tyhjä synty	187
187.	Ei tukia tyttärestä	188
188.	Kun tytär hyvä tulisi	189
189.	Mihin tutinen tytärtä	190
190.	Huolet huowilla tupana	191
191.	Miehellenkö wai manalle	192
192.	Wiel' on nuoro walwoa'ki	193
193.	Tuuti sulhoa työlle	194
194.	Minä waan tuwin tyttöäni	195
195.	Rahat raakuen tulewat	196
	c) Miestään armateessa.	
196.	Yks' on paha ei parane	197
197.	Puutuin tuohon pulluksehen	198
198.	Itse hullu hukkasi	199
199.	Pyyä sulhoa sulolla	201
200.	Koosto kannistelemissä	202
201.	Kuka tiesi, kenpä luuli	—
202.	Wiskon wuotin wirkiäistä	203
203.	Tunnen sulhoni	204
204.	Itsen pois ihanat silmät	205

205.	Miesi minulle annettihin	207
206.	Sain minä sawisen saksan	208
207.	Jo johonki saatettu	209
208.	Tein kaupan kallallisen	210
209.	Hyw' on olla hympyrällä	211
210.	Minun lauloa pitäisi	213

d) Muissa tiloissa.

211.	Jo ilmahan katosi	215
212.	Laulu laiskana pitäwi	217
213.	Ei oo huolta neitosena	218
214.	Wanhan lahjat nuorelle	219
215.	Wanhan eukon walitus	220
216.	Mitäpä kylä kyselit	222
217.	Lempoko lennätti minua	223
218.	Rajan taaksi raapattihin	—
219.	Wiety on maille wierahille	224
220.	Emon kanaset	225
221.	Tullut muoto mustenmaksii	226
222.	Luulin käywäni käkenä	—
223.	Jonwuiin puulle pyöriwälle	228
224.	Jtken kurja kulkiani	229
225.	Kun oisin kuollut kuusiöisnä	230
226.	Minä pny pesätön lintu	232
227.	Sinnes nyt pihani pitkät	233
228.	Kulu kultanen ikäni	234
229.	Wäfi herttanen wäheni	235
230.	Pah' oli orjana eleä	236
231.	Olut wieri kun wetehe	—
232.	Ei nyt paista palmikkoni	238
233.	Nyt on tullut turmiolle	239
234.	Olin ennen otramana	240

III. Poikien lauluja.

Tansseissa ja muissa illoissa.

Sivu

235. Jos ma lauluille lafeme 241
236. Käynti roualassa 242
237. Täytyykö tätä tupoa 246
238. Soita'pas soria lifka 247
239. Täm' on iltoja ilosin . . . . . —
240. Miksi juot joesta wettä 248

Naimatuumissa.

241. Rikas kofia 249
242. Keltä mä kysyn tytärtä 250
243. Monimorsiamellinen 251
244. Potra on poikana eleä 252
245. Disi mulla wallan miekka 253
246. Kun saisin Sawosta naia 254
247. Katumoiksi nainen kaunis . . . . . —
248. Lempo leskelle menewi 256
249. Mie walitsen warrellani 257

Osattomana.

250. Mikä kumina kummitseksen 258
251. Köyhä kyntöpoika 259
252. Elettihin meillä ennen 260

Pahasti elettyä.

253. Rahansa menettänyt 261
254. Pahasti maannut 262
255. Neittä tawottelewa 263
256. Pahasti öitsinyt . . . . . —

Sorrettuna.

257. Aikat sanowat 264
258. Pahin omalla maalla 265

	Sivu
259. Koti toivo kuolleheksi	266
260. Ufiassa yötä ollut	267

Morjiamesta jäätyä.

261. Jo on maattu marjaseni	268
262. Anastettu armahani	—

Ko'ista erotesä.

263. Pois tulee pojalle lähtö	269
264. Kun tämä kawe katowi	270
265. Soria sotanen tauti	271

Bieraila mailla.

266. Tietämätön fuolo	272
267. Iskävä tuletteleksen	273
268. Luvoin soita, luvoin maita	274

IV. Miesten lauluja.

Laullesä.

269. Kulle työlle tempoamma	275
270. Joko laululle lähemmä	276
271. Mitä laulamma lajia	278
272. Laula, laula weitoseni	279
273. En jona laulamahan	—
274. Soisin päiwät soitettawan	280
275. Sun ei laula suuruksitta	282
276. Kumpi palffa pantaisi	283
277. Siitä sinne tie menewi	284
278. Noita laulan, joita taian	—
279. Lapset tässä laulesewat	286
280. Dmat on wirret oppimani	288
281. Luonko wirteni wilusta	289

282.	Rakfi laulajata	291
283.	Kilwan laulajat	293
284.	Mi meiät ko'olle saatto	298
285.	Mist' on wiina synnytetty	—
286.	Miks' et pysty miehen päähän	299
287.	Hoi on, hoi on huklta paljo	300
288.	Ryt on kaikfi kallistunna	301
289.	Laulan taskuni tawoilta	302
290.	Sifuna minun seotti	—
291.	Selwäfsi tekeyminen	304
292.	Olue'tt' ei ollenkana	305

Sananalašna.

293.	Emma lurjus liene'känä	305
294.	Sanotahan, soimatahan	306
295.	En minä kysy kylästä	307

Huolišfa.

296.	Laulan ilman lainehilta	307
297.	Laulan hoikka huolišfani	308

Wähäonnifena.

298.	Muut ja minä	309
299.	Tiirin, tiirin, tengan löysin	310
300.	Sepä wašta kullon kulta	311
301.	Hepo huono, akka tiine	312
302.	Jo nousen nokinen poika	313
303.	Lunlin lumpehen pitävän	—

Wierailia mailla.

304.	Pähin Pietarin pihoille	314
305.	Joko minua noiat noitu	315

Eritiloissa.

	Sivu
306. Kuolema kowinta työtä	317
307. Kun kolotin koiwun latwan	318
308. Kolm' on miehellä pahoa	319

Bahanaifellisna.

309. Emon torat	320
310. Täyty ruupuhun ruweta	321
311. Rain wihasen, toin torasen	—
312. Ei ole puuru ruuman syytä	323
313. Syrjin söi, selin makasi	—
314. Hauki syöpi sammakonki	324
315. Wanha sai walitun piian	325
316. Kun oisi waimo waihtamoina	—
317. Tulin turkka naineheksi	326

Entisiä muistellesä.

318. Siwu käywät, kanta wälffy	327
319. Tulin wanhaksi warahin	328
320. Njoin konstisti kotihin	329
321. Pah' oli Wirossa orjan	330
322. Pakolaisen matka	331

Sotaaikoina.

323. Warjele Jumala soasta	333
324. On nyt miestä miekan alla	—
325. Koti luuli kuolleheksi	335
326. Yks' on päivä miehen päätä	337
326. Tuo kerta rajalle rauha	338
328. Riitos rauhasta	339

Metsästäessä.

329. Ota metsä miehiksesi	341
330. Mieli mennä metsolahan	343

331.	Mielly metsä miehi'ini	344
332.	Rakenteleminen	345
333.	Metsän kuninkaalle	—
334.	Mielikki ja Kuurikki	346
335.	Mielikki metsän emäntä	348
336.	Metsän tyttö mieli neito	349
337.	Pohjan tyttö, wiljaneiti	350
338.	Tellerwo Tapon neiti	351
339.	Ukko kultanen kuningas	352
340.	Penu pieni koiraseni	353
341.	Ku on koirani kokenut	354
342.	Koira haukkuwi hävöjä	355
343.	Etjittelen eukkoani	356
344.	Tule kullan muuttelohon	357
345.	Mikä mieli, mikä muutos	358
346.	Jtken osattomuutta	359
347.	Matala on mahdi mulla	—
348.	Ikävä erätön ilta	360
349.	Anna ainonen Jumala	362
350.	Ellös panko pahaksi	363
351.	Suoistu metsä suolohini	—
352.	Jäniksen wiivulla	365
353.	Drawan pyytäjä	366
354.	Vinnustaja	367

Crityisiä Lauluja.

I. Tyttöin lauluja.

---

1. Kulun ikä laulamattafi.

Noin sano minun emoni,
Barotteli vanhempani:
"Ele lapsi paljo laula,
Tytär tyhjiä sanele;
Ikä kultanen kuluwi,
Mikä armas rientelewi,
Sinun lapsen lauluissasi,
Kurjan kulkumaisiissasi."
Waan ellös emoni surko,
Walitelko vanhempani,
Jän kultasen kulusta,
Armahan ali menosta,
Minun lapsen lauluissani,
Pienen pilpatuksiissani! —
Ikä kuitenki kuluwi,
Mikä armas rientelewi,
Jos en laula polwenani,
Hyrehi sinä ifänä;

Nika kultanen kuluvi,
 Päivä kaunis karkelevi,
 Ilman lintujen iloista,
 Warvuiſten wifertämiſtä.

2. Ei laulu kosiſta fiellä.

Noin ne muutamat ſanowat,
 Moniahat armelewat:
 "Ele neito paljo naura,
 Paljo naura, kilwon laula;
 Ei ſinua kilwon naia,
 Ei kilwon wihiſle wieä,
 Joſk' on kilwon kihilattaiſi,
 Kilwon kätäiſi koſiſſa.
 Olet lapſi laulamatta,
 Tytär tyhjittä ſanoitta,
 Niin ſaat ſakſan warrelleſi,
 Werkanutun wiereheſi;
 Kolmin käyhän koſiſſa,
 Nelin neittä pyytämäſſä,
 Pohatoille puolioſki,
 Rikkahille reen perähän."
 Waan elkää hywät imeiſet,
 Tuota ouoſki otelko,
 Joſ ma laulan laiha lapſi,
 Tytär tyhjä wierettelen;
 Laulopa iſoki ennen,

Bierretteli weistoksilta,
Paulo armahin emoni,
Wärttinältä wäänätteli,
Paulo sisko, laulo weikko,
Paulo vielä weikon lapsi.
Ei laulu kosista kiellä,
Kun ei muut pahat tapani,
Paiskuuteni, laihuuteni,
Ja kaikki kataluuteni.
Ja jos en laula polwenani,
Kuulu kullan wakkiana;
Jkä kuitenki kuluwi,
Kaswo kaunis lankiawi,
Muoto muualle menewi,
Koko warssi wanhanewi.

3. Paulan woiesfani.

Paulan ehkä woiesfani,
Reikun kehtaellessani;
Eh' en toiste woine'kana,
En toiste kehanne'kana,
Kun tulen ison ijille,
Emon warrelle wajenen,
Nousen ohkaen olilta,
Kättä pieksäen pehuilta,
Woivotellen wuotehelta —
Kun tulen tutisewaksi,

Saame sauan kantajaksi,
Penfin pään pitelijäksi,
Joka murkan nuohkijaksi.

4. Meistä kaskwawi kanaan.

Rukkuome me kākōset,
Pauilaome me latoſet,
Kun yhen emosen lapset,
Yhen hanhen hautelemat,
Yhen sorsan suorittamat,
Yhen peiposen pesemät.

Rukkuome me kākōset,
Pauilaome me latoſet;
Meist' on hanhi hautumaſsa,
Meistä joutsen joutumaſsa,
Sorsanen sorenemaſsa,
Wesilintu wertymäſsä.

Rukkuome me kākōset,
Pauilaome me latoſet;
Meistä kaskwawi kanaan,
Glenee ylen hywänen,
Monen miehen mielitietty,
Yhen miehen warren waſta.

Rukkuome me kākōset,
Pauilaome me latoſet;
Drahall' on onnen touot,
Ripsellä Kalewan riistat,

Dhrat päättä ottamassa,
Pavut pienellä palulla.

Rukkuome me kätöset,
Paukame me latoset;
Isoni luvun lupasi
Seitssemäksi vuotoseksi,
Suntakiltaset ilota,
Päivänlaiskut lallatella.

5. Mitä me tytöt suremme.

Olkkame tytöt yhesä,
Rinnatusten rinkiloisä,
Paukkame laatusasti,
Wetäkäme wienosesti!
Mitä me tytöt suremme,
Kuta hullut huutelemme? —
Ei meitä weroista wieä,
Ei oteta maanotoista;
Wasket wieähän weroista,
Drawaiset maanotoista.

Olkkame tytöt yhesä,
Rinnatusten rinkiloisä,
Paukkame laatusasti,
Tanssikame taitawasti;
Tuota kaunot katselawi,
Tuota kullat kuuntelewi,
Ilkka omen takana,

Hatut kaikki kainalossa —
Ei tohi tupahan tulla,
Saaha salvoöhuonehesen,
Tuostapa ämmät äkkäjäisi,
Koukkuleuat kolkajaisi.

6. Tässä tanssiwi tasaset.

Tässä tanssiwi tasaset,
Sekä lystit lyyräjäwät,
Walitulla warrellansa,
Muhkialla muowollansa;
Meille on luoja warren luonut,
Jumala kuwan kuwannut,
Luoja luonut luokin warren, *kyllä*
Herra muowon muowaellut.

Tässä tanssiwi tasaset,
Sekä lystit lyyräjäwät,
Warsiansa notkistawat,
Jalkojansa taiwuttawat,
Nuorten miesten mieltä myöten,
Sulhosten syäntä myöten;
Nuorten miesten miel' tekewi,
Sulhosten syän sytewi.

7. Mitä tuosta, jos ma laulan.

Mitä tuosta, jos ma laulan,
Tahi tuosta, jos ma tansin,

Ei tuota kytty kysäle,
 Eikä appi arvaelle,
 Nato ei naisille sanele,
 Anoppi kylän aloille;
 Ky'yn kytken hymykselle,
 Naon naittelen kylälle,
 Anopin susille syötän,
 Apen karhuille apatan.

8. Hyvä sanoma emolle.

Emmä tänne tullutkana,
 Tullutkana, saanutkana,
 Nurkkihini nuhajamahan,
 Soppihini sohajamahan;
 Tulin ihmisten iloksi,
 Nuoren rahwa'an ratoksi.

Kiitos kaunosen Jumalan,
 Sain yhen ilosen illan,
 Remullisen juhlapäivän;
 En' ole nurkissa nuhammut,
 En sohannut soppiloissa,
 Mina tanssin taitavasti,
 Reikuin keskilattialla.
 Kun tulen emon kotihin,
 Saap' emo hyvän sanoman,
 Isoni ilosen mielen,
 Tämän lapsen laulannasta,

Tansinnasta, taiannasta,
Kun on lauloin laatusasti,
Tansin aina taitawasti.

9. Mitä te pojat suretta.

Mitä te pojat suretta? —
Sitäkö pojat suretta,
Ett' on meillä pienet piiat,
Piiat pienet ja matalat?
Jos on pienet, niin on pystyt,
Jos matalat, faksi makso;
Siinä pieni pisteleksen,
Kussa suuri käänteleksen.
Wielä meiän pienet piiat,
Ja nämät tytöt matalat,
Tuntewat tupansa pestä,
Rappusensa raiwaella,
Sillat suuret siirwoella,
Lattiat wesiin walella.

Nyt me outona olemma
Ja kulemma kummempina,
Kun tulewi toinen vuosi,
Toinen vuosi ja parempi,
Omenina me olemma,
Ja kulemma kuffasina,
Matkustamma mansikkoina,
Waelamma waapukkoina —

Käynnä parvessa parasna,
Piikaparvessa pisinä,
Walkeinna waimoloisfa,
Tuoleinna joukkoloisfa.

10. Hyvän eufon tytär.

Ei oo kuussa käskemistä,
Päivässä opettamista,
Ei neissä neuomista,
Hyvän eufon tyttäressä.
Keikutellen keträpuita,
Kohotellen kuontaloita,
Keträtkäme rihma kiera,
Rihma kiera ja liwahka,
Läskeläme lanka lievä,
Lanka lievä ja lahia;
Wiskatäme wiipäpuulle,
Napatäme naulan päälle,
Kankäme kangaspuihin,
Pielkäme pirranpuuta.
Sitte pirta piukkoawi,
Sukkulainen suikkoawi,
Kuuluwi kylähän kalske,
Pirran pirske naapurihin.
Mkat tuosta arwelewat,
Kysywät kyläset naiset:
"Kuka kangasta kutowi?"

Emo warsin waštoawi:
 "Oma kultani kutowi,
 Herttaseni helškyttäwi."
 "Laskiko lapoja kangas,
 Päästikö pirta piitämiä?" —
 "Ei laske lapoja kangas,
 Eikä pirta piitämiä;
 On kun Kuuttaren kutoma,
 Päiwättären ketreämä,
 Otawattaren osaama,
 Tähetären täyttelemä."

11. Hywä lyffty neitosilla.

Oluell' on onni launis,
 Tuoahan janoamatta,
 Hywä lyffty neitosilla,
 Raiahan käfeämättä,
 Kun tutaan hywä tulewan,
 Keskittähan kelpoawan;
 Kun nähä'än nästärifsi,
 Tiejetähän tiffarifsi,
 Rihman laawun laittajaksi,
 Rantahan kuteliaksi.

Mikä's meidän neitosten,
 Mitäpä's tytön minunkä;
 Kun tunnen tuten eleä,
 Sekä kaswan launihisti,

Kulkewi sana kylälle,
 Tieto toisehen talohon,
 Raiwat sulhot naapurihin,
 Ottawat omille maille,
 Oman pellon pientarelle,
 Ison ikkunain näylle.

Mikä's meidän neitosien,
 Mitäpä's tytön minunki;
 Jos ei naia naapurihin,
 Tahi ei taammaksi tahota,
 Olen ilmanki ifäni,
 Tyttönä ison tykönä;
 Tiivi on tyttönä eleä,
 Rätti olla neitosena,
 Ei oo huolta huhmarelle,
 Miehen waattehen warua.

12. Kolme kaunista.

Kaks' on kaunista kesällä:
 Lehti puussa, ruoho maassa,
 Minä kohta kolmantena,
 Minä lehti liehumassa,
 Minä kukka kuulumassa,
 Minä heinä heilumassa.
 Waan en huoli, huoli'kana,
 Hyvä heinä heilumahan,
 Hyvä kukka kuulumahan,

Lemmenlehti liehumahan;
 Ei pahat hyvästä tieä,
 Ei katalat kaunihiesta,
Rupalötöt ruskiasta,
 Pullofuut punawereestä.

13. Ei sowi Karjalan kielat.

Ei ole kylässä tässä,
 Ei tämän kylän sisässä,
 Eipä vielä toiseskana,
 Kuulu kolmanneskana,
 Sitä miestä meidän maalla,
 Karjalassa kaunokaista,
 Jonka formukset sopisi,
 Rintaristit kelpoaisi,
 Sormihin tämän sorian,
 Rintahon ripiän neien;
 Minun on wiejäni Wirosä,
 Saajani Sawon takana,
 Kihlantuojani Turussa,
 Betäjäni Wiipurissa.

14. Emma huoli huitukoille.

Emma huoli huitukoille,
 Noille poikaruitukoille,

Nillikoille, nallikoille,
Noille naapurin nasoille,
Kun ei tulle tuonnempoa,
Ehtine etempeäki,
Yli kuuen kirkkokunnan,
Yli kappelin kahdeksan;
Kun ei naine Narwan herrat,
Wiene Wiipurin isännät,
Turun piiparit perine,
Sawon saksat forjaelle.

15. **Mie tahon tasasta miestä.**

Empä huoli haaliffainen,
Emmä huoli huntzufoista,
Noista poika rantsufoista,
Koirista kotikyläni,
Nallikoista naapurini;
Mie tahon tasasta miestä
Tasaselle warrelleni,
Miehen riskin rinnoilleni,
Kaunokaisen kannoilleni,
Werewäisen wiereheni.
Jääpi waan tytöstä tästä,
Jopa jääpi, kun sanonki,
Monta sulhasta surulle,
Nuorta miestä mielalalle,
Koiteren kariat sulhot,

Tofrajärwen tolloturwat,
Elyhwaaran lylleröiset,
Kirveswaaran kiltit miehet,
Sontkajan pojat soriat.

16. Paremmän miehen werta.

Ei täywy tätä tytärtä
Pahoille refipajuille,
Pikasille liistehille,
Miehen waiwasen waille,
Kereäjän keitoksille,
Joka saapi sauan kanssa,
Kereää kepin keralla.
Wiel' ompi tytöissä tässä,
Wielä tässä neitosesä,
Paremmän miehen werta,
Kaunihimman warren kauppa,
Rikkahamman rinnallinen,
Werewämmän wierellinen,
Paremmän talon minä,
Koriamman korjan täysi, —
Weteä werewän miehen,
Kuletella funnollisen,
Suurihin salitupihin,
Kallittuihin kartanoihin.

17. Ei täywy renkien rekehen.

Ei täywy tätä tytärtä
Jonki joutawan sylihin,
Renki rehwanain rekehen,
Kasakkoin kainaloihin;
Wielä tälle tyttäreille,
Tälle kainulle kanalle,
Tulewi tuhannen ruuna,
Saan maksawa satula,
Wemmel wärjätty wäjääwi,
Kirjakerja kiiättäwi.

Wielä tälle tyttäreille,
Tälle kainulle kanalle,
Kihlat kilpoa tulewat,
Helkkäen hywät hopiat;
Tuoahan Turusta formus,
Kistit Kiian kaupungista.

Wielä tästä neitosesta,
Tästä kaimusta kanasta,
Suku juopi suuren sarkan,
Suku sarkan, taatto tuopin,
Maammoni hopiamaljan,
Weikko kupin kultalaian,
Kaaso kannun kallistawi,
Heimo hempiän pikarin.

18. **Kun tämä kana katowi.**

Kulapa tässä kuffunewi,
Kenpä kielin laulanewi,
Tämän kunnahan kukuilla,
Tämän harjun hartehilla,
Kun tämä kana katowi,
Tämä hanhi hairahtawi,
Eksywi emosen tuoma,
Punapuola poismenewi.

Kun tämä kana katowi,
Tämä hanhi hairahtawi;
Kato luuta lattialta,
Huosia pesinpytystä,
Tuopin forwat tunnenewat,
Pinttywät pikarin laiat.

Kun tämä kana katowi,
Tämä lintu liikahtawi;
Niin tämä mäki menewi,
Tämä linna liikahtawi,
Siwuiin tästä tiet teh'än,
Mta rannan raiwatahan.

Kun tämä kana katowi,
Tämä puola pois menewi —
Tahi kun kuolen kuulu piika,
Katonen kasariwaški;
Jääpi sulhoset surulle,
Miehet mielimurtehille,
Partasuut pahoille mielin,
Hattupäät halajamahan.

19. On kumpiaki.

Niin on noita poikasia,
Kun on mustia sikoja,
Talwitakku porsahia.
Niin on noita poikasia,
Kun on suolla sammakoita,
Ulla wirsun winkujia.

Niin on noita neitosia,
Kun on maalla mansikoita,
Punakuffia keolla.
Niin on noita neitosia,
Kun on kaupungin kanoja,
Eli liinalintusia.

20. Erilainen kirkonkäynti.

Kuulu kentien kypina,
Kautokenkien kypina;
Tytöt kirkkohon tulewat,
Peimahtawat lehterille,
Rinnan auki riekkäsewät,
Kirjan sieltä kiskasewat,
Josta wirren weisoawat,
Luvut kaunihit lufewat.

Kuulu lottöjen löpina,
Tuohikenttien tohina;

Pojat kirkkohon tulewat,
Kirkkomäellä melskoawat,
Wiinapuolikon powella,
Olutkannun kainalossa;
Ei oo firja mielesfänsä,
Ei papin parahat saarnat,
Työt mielessä mafaawi,
Syämisfänsä sytewi.

21. En mene Matille.

Kuulu hoitanta fujoilta,
Duto määjintä mäeltä;
Äiti sulhoksi älysi,
Katso kihlan kantajaksi,
Mateli mahoksi luuli,
Kuivalatar kufferiksi.
Käwi sitte katsomahan,
Katsomahan, kuulemahan,
Mikä määjintä mäellä,
Kumma hoitanta fujoilla;
Matti määjelti mäellä,
Penttinen petäiköllä.

Äiti neuo ja warotti:

”Ele hylkeä hyweä! —

Ei hywät hylkisi joua,

Kuluksi Jumalan kullat.” —

”Ele wainen äiti rukka

Työnnytä tätä tytärtä,
 Paita lastasi Matille,
 Perustelee Penttiselle;
 En mene minä Matille,
 En perehy Penttiselle —
 Matala minä Matille,
 Olen pieni Penttiselle,
 Ollille minä osaksi,
 Parahiksi Paawoselle.”

22. En mene minä pahoin.

En mene minä pahoin,
 En käy tuhmihin tupihin,
 Mene en mustille wessille,
 Liskarantohin rakastu;
 En perille pienen pirtin,
 Siwu en suuresta talosta.
 Suut' en anna sulhaselle,
 Jos' on tuhma turwan kautta,
 Rowin kaita leuan kautta,
 Harwa kautta hampahien;
 Ei ole kirkas kiiltotähti,
 Ei koria huomenkoite.
 Tuhmaksi on tuuwiteltu,
 Kalkoksi kapalo'ittu,
 Tuhmalta tuuwittajalta,
 Wäärältä wäsyttäjältä.

Kun tuli tupahan ferran,
Tuli kun tupakan katöku,
Maiko kun malinan henki,
Parempi minun pysyä,
Armahampi aikaella,
Liepehellä liete'rannan,
Kalarannan kaitehella,
Kun sylissä tuhman sulhen,
Miehen kalton kainalossa.

23. Toivossaan pettynyt.

Kuulu suolta ruoskan roiske,
Kannalta re'en ratina,
Aisan kalke kaimotieltä,
Hewon hirmunta pihalta;
Toiwoin tuttuni tulewan,
Kaunihini kaskuttawan,
Koriani kohti käynnän,
Armahaiseni ajawan,
Näätärenhkasen näkynnän,
Kewonpuuhkan purhottawan.

Eipä tuttu tullutkana,
Kaunoseni kaskuttanna,
Armahaiseni ajanna,
Koriani kohti käynnä,
Kewonpuuhk' ei purhottanna,
Näätääläffinen näkynnä;

Tuo tulewi turkin nyplä,
 Herinfanta heipottawi —
 Tuohinen tynäri päässä,
 Petäjäinen paita päällä,
 Housut honkaset jalassa,
 Puskut puiset lantehella.

24. Emma huoli huitukoille.

En oo narri narratta'a,
 Höyhenlintu höyhettä'a,
 Enkä houkka houkutella,
 Mielipuoli mielitellä,
 Heikko helmaasta weteä. —
 Ompa tässä neitosessä
 Paremmanki miehen werta,
 Kallimmanki kinnastaja,
 Paremmalle paian saaja,
 Kenstimmälle ketreäjä,
 Kuulusammalle kutoja;
 Ei sinulle, tilkatuppi,
 Tilkatuppi, talkatašku,
 Kymmenpaikkainen tynäri,
 Satapaikka saapukainen.

Emma huoli huitukoille,
 Huitukoille, haitukoille,
 Mie tahon tasasen warren
 Tasaselle warrelleni,

Tahon nuowon muhkiamman
Muhkioille muowoilleni,
Tahon kaswon kaunihimman
Kaunihille kaswoilleni.

25. Mitä sie käwelet surma.

Mitä sie käwelet surma,
Nannanraufuja ajelet,
Kylän tyttöjä kysellet,
Tinawöitä tieustelet? —
Suuru surtsi kormanossa,
Hieta helmoissa helisi,
Kunnottoman kuffarossa,
Pantittoman lakkariissa.
Mitä teit tämän kesosen,
Kuta raaoit talwen kaiken,
Kun et tenkoa kerännyt,
Saanut rauffoa rahoa,
Täältä neittä naiaksesi,
Tuottoaksesi tytärtä? —
Kesät kentällä makasit,
Talwet taljawnotehella.
Etsi nyt puusta puolisoa,
Hae neittä haawikosta,
Tyttöä petäiköstä,
Männiköstä morsianta;
Ele meidän neitosista,

Talon kuulun kuffapäistä,
Tästä suuresta sumusta,
Laajasta lajiperästä.

26. Ele pyyllä neittä pyhä.

Ele pyyllä neittä pyhä,
Drawalla morsianta,
Elekä waskella walitse,
Tinasilla tieustelee! —
Saat pyyllä pyhänpitäjän,
Drawalla oikullisen,
Waskella walehtelijan,
Tinasilla tienkäwijän.
Kysy kullalla tytärtä,
Hopialla morsianta,
Sormuksilla suosittelee,
Silkkinauhoilla sitele;
Kunlu kullalla kosiwi,
Hopialla huolittawi,
Sormuksilla suosittawi,
Silkkihuivilla sitowi.

27. Kotien erotus.

Mistä tunsit tuhma tulla,
Dron karsä tien osasit,

Tähän kuuluhun kotihin,
 Kaunihisen kartanohon? —
 Kun tulet tähän kotihin,
 Pistätet pihan sisälle,
 Pihall' on humalan pilpa,
 Raswan kartu kartanolla.
 Kuinkas on sinun kotisi,
 Sinun kurjan kartanosi —
 Kun käwin pihatse kerran,
 Ujoin itkunan alatse,
 Näin mä tuon näkijättäki,
 Tunsin Turjanki Lapitta,
 Näystähät rewon riaksi,
 Aitat aiaskommetoksi,
 Selin seisowan isännän,
 Selin onnenki olewan:
 Tup' oli kuulla tuella,
 Seitsemällä seipähällä,
 Kahelsalla kankimella.
 Kun sisähän katsahime,
 Wehkat winku kinkoalla,
 Parfit orrella parisi,
 Pöyällä pököttileipä,
 Olkitamppu taikinasä.

28. Toista tänne toivottihin.

Mistä tunsit tuhma tulla,
 Epäkelpo tien osait,

Minun kuuluhun kotihin,
 Pystyhyn ison piha'an? —
 Toista tänne toivottihin,
 Paremmaista palkottihin,
 Ei sinua, sian silmä,
 Sian silmä, koiran korwa,
 Talvisen orihin otta,
 Kewähisen lehmän leuka,
 Kesäsen karitsan kaula,
 Sykysyisen wuohen naama.
 Tulitko sikojen tietä,
 Polikko porausten poluista,
 Astuit lammasten latua,
 Wai käwit mäkeä myöten? —
 Siwute siioilla tiensä,
 Pihan poikki porsahilla,
 Paon ta'ate lampahilla,
 Tie mäeltä männikköhön.

29. Tie on tehty tuhman mennä.

Mistä tiesit terwahiiiri,
 Djamykra tien osasit,
 Luowon lohda ampumahan,
 Siifoa ihoamahan;
 Mistä tiesit, kusta tunsit,
 Kusta kuitenki älysit,
 Täällä neien kasiwawaksi,

Simpyn ylenewäksi? —
 Kuulu isoni, kuulu emoni,
 Minä vielä kuulusampi,
 Kuulun kultana merelle,
 Hopiana maille muille.
 Enkä huoli huitukoista,
 Noista poika puitukoista,
 Kun ei tulle tuuhiammat,
 Koriammat kofti käyne,
 Näätäsaapukat näkyne,
 Reporinnat reilottane;
 Simu menköhöt siatki,
 Poikki pellon porsahatki,
 Simu on tehty tie siolle,
 Pellon poikki porsahille,
 Tie ylätse, tie alatse,
 Rahenpuolin kartanoosta;
 Tie on tehty tuhman tulla,
 Sekä tulla, jotta mennä,
 Ura käyä käypäläisen,
 Astua kyläntysjään.
 Tyttökö sinunki saatto,
 Meiet neuo muille teille? —
 Ne ne näppiwät syäntä,
 Wiewät mielen miesten päästä.

30. Monisulhollinen.

Mont' on sulhoa minulla,
 Yks' on Yrtti, toinen Tortti,

Kolmas koito Paalikkainen,
 Neljäs Nerfko niemen päässä,
 Viides Winnyrin Tapani,
 Kuues kaimu Karjalainen,
 Seitsemäs sepän Simana,
 Kahdeksas on Kaitaparta,
 Yhdeksäsi Yrjä raukka,
 Kylän wanhin kymmenesi;
 Kopo rukka reunimmäinen,
 Päivän poika päällimmäinen,
 Kirjawiissa kintahissa,
 Kaunehissa kauhtanoissa,
 Waipassa wanutetuissa,
 Östetuissa saappahissa.
 Käwi kerran, kun käwiti,
 Istu illan wieresäni,
 Kyläkunnan kuulematta,
 Emoni hawatsematta,
 Koko mies me'elle maiko,
 Syliništunta simalle,
 Rainalo kanammunille,
 Wierus woille, wehnäsille.

31. Ompa tietty tietysäni.

Ompa tietty tietysäni,
 Mesimarja mielesäni,
 Lempilintu liitosäni,

Sinisorsa suojassani,
 Jos' on mieltynyt minuhun,
 Minä mieltynyt hänehen;
 Hänell' on ihanat silmät,
 Minulla syän sulonen.
 Ei hän heittänyt minua,
 Eikä yksin jättänyttä;
 Omaksens' on ottanunna,
 Kullaksensa kutsununna,
 Kaunoksensa katsounna,
 Balkiaksensa valinnut.
 Niin minä hänessä riipun,
 Sekä riipun, jotta kiikun,
 Niinkun lintu lehtipuussa,
 Kuusen oksalla orawa.

32. En heitä kullaistani.

Pappi paljonki lupasi,
 Enemmän papin emäntä,
 Wuon woita syöäkseni,
 Toisen tuoresta kaloa —
 Lupasi hyvät hamoset,
 Ja parahat liinapaiat;
 Käsäsi kullan heittämähan,
 Armahan unohtamahan,
 Etten kuulis kuuna pääuä,
 Näkisi sinä ikänä.

Mutt' en heitä fullaistani,
 Armahaištani unohta;
 Ennen heidän herkkuruoat,
 Paistit pappilan unohan,
 Heidän kaunoset hamehet,
 Ja parahat liinapaiat,
 Ennenkun heidän herttaseni,
 Armahastani eroun,
 Kesän kestäyteltyäni,
 Talven tainuteltuani.

33. Muien musta, minun hywänen.

Moniki pohatan poika
 Kowin on koiltahan kopia,
 Survultansa sangen suuri;
 Sinä köyhä poika rukka
 Et oo koiltasi kopia,
 Survultasi aiwan suuri.
 Moni sun mustaksi sanowi,
 Terwas kannoksi tekewi,
 Pahaksi panettelewí,
 Lohmemmaksi tunnustawi;
 Voit sa olla muien musta,
 Minun kaunis ja hywänen,
 Minun mielestä metonen,
 Boisrunen silmästäni.

Jos oot musta mun omani,
 Rauankarwa rakkahani,

Tuhma muien tunnustaisfa,
 Termaskanto katsellessa;
 Selin muihin seisotate,
 Selin muihin, päin minuhun,
 Ehkä mie pilonen piika
 Woisin paialla parata,
 Kauluksilla kaunistella,
 Sääret wikkelisufilla,²
 Kaulan paiankaulukfella,
 Käet kirjaintahilla,
 Sametilla hienot hiukset.

34. Tuo on mies me'estä tehty.

Tuo on mies me'estä tehty,
 Soferista formaeltu,
 Suu somasti laulamahan,
 Jalat taiten tanssimahan.
 Pese silmät, pää silitä,
 Harja'a hatun alukset,
 Niin tule minun kotihin,
 Ja kysy tätä tytärtä
 Emoltani ensistäänki:
 "Eukko työnnä tyttöäsi
 Minulle miehelle hynwälle,
 Sorialle sulhaselle,
 Mie oon mies me'estä tehty,
 Soferista formaeltu."

35. Kun oisi kahen walta.

Ruti, futi, kultaseni,
 Sinisukka sulhaseni,
 Punaposki puolisoni,
 Tääll' on nuori neitosefi.
 Rän'pä tuota katsomahan,
 Tule yöllä yksinäsi,
 Tottei jälki jäällä tunnu,
 Jalan isku iljangolla. —
 Runpa jälki jäälle jäisi,
 Jalan isku iljangolle,
 Tuosta äiti äkkäjäisi,
 Isoni imehen saisi,
 Weikkoni wihotteleisi,
 Oma sisko onostui si.
 Iso ottaisi ikäni,
 Emo pääni halkaseisi,
 Weikko weren wuoattaisi,
 Sisko silmän kaiweleisi.
 Ruti, futi, kultaseni,
 Tääll' on nuori neitosefi;
 Sopisipa sunta antaa,
 Kun oisi kahella walta.

36. Katso'pas tätä tytärtä.

Ruti, futi, sulhaseni,
 Punaposki poikaseni!

Katso'pa tätä tytärtä;
Tästä kaswawi kananen,
Tästä joutsen jouhtawi,
Sorenewi funnon forsa.

Hanki sulho sukkulainen,
Kankahalta karttu wäärä,
Westele weräjän suussa,
Kannon päässä kalkuttele,
Tuo'pa tälle tyttärelle,
Tälle forsalle sowita.
Wie sitte we'elle neittä,
Saata sotkulle tytärtä —
Pähti paikat paiastäsi,
Rätinästäsi räpälet;
Sitte tunnet nainehesi,
Ja kosiissa käynehesi.

37. Konsa meillä kosiat käypi.

Konsa meillä kosiat käypi,
Millon mieli wierahaiset,
Konsa armahat ativot? —
Pääkähyri päätnitsänä,
Hiwus suora suowattana;
Minun miilo kultaseni,
Se tulee pyhänä päänä.
Missä heitä wastatahan? —
Pirtissä kähyripäättä,

Sintsiä siliäpäättä;
Minun miilo kullaiistani,
Sitä waastataan pihalla.

Mitä heille syötetähän? —

Keipeä kähyripäälle,
Kuffoja siliäpäälle;
Minun miilo kullalleni,
Sille wehnäkolatsuja.

Mitä heille juotetahan? —

Rieppua kähyripäälle,
Waasfoa siliäpäälle;
Minun miilo kullalleni,
Sille juotetaan olutta.

Minne heitä nukkumahan? —

Pirttihiin kähyripäättä,
Sintsihiin siliäpäättä;
Minun miilo kullaseni,
Se aittahan wuiskatahan.

Mitä heille wuoteheksi? —

Waatetta kähyripäälle,
Poosteet siliäpäälle;
Minun miilo kullalleni,
Sille sulkkuset perinät —

Minä itse ruškia,
Minä itse walkia,
Minä kaunis ja ihana,
Miilo kullan wiereen.

38. En kehannut fieltää.

Oli joulu joutumassa,
 Tahvanus tavottamassa,
 Panin tynnyrin olutta,
 Puolen toista puolikko;
 Toivoin kultani tulewan,
 Armahaiseni ajawan,
 Suuwerolle, muuwerolle,
 Juhlan suuren syönnökselle.
 Eipä kulta tullutkana,
 Armahaiseni ajanut;
 Tuli kuhjus kutsimatta,
 Waiwanen warottamatta,
 Osasi oluen juoa,
 Syöä juhlasöönnökseni —
 Tainnut en olla antamatta,
 Enkä kielteä kehannut.

39. Mitä laihan laulannasta.

Paulon ennen lasa ollen,
 Paljo mieletön pakisun,
 Ilman lintujen iloksi,
 Päästyjen huwitteheksi;
 En nyt laula, enkä taia,
 En paljo pakajakana.

Mitäpä laihan laulannasta,
 Ja kurjan kufunnastani —
 Suu kuluwi kuppiloille,
 Kieli mäsäksi menewi,
 Ei' oo kulta kuulemassa,
 Oma armas oppimassa;
 Bieras kulta kuuntelewi,
 Mies outo opitteleksen.
 Ei ole minulla täällä,
 Tällä rannalla rakasta,
 Tällä puolla puolisoa;
 Minun on kulta tuonnempänä,
 Etähämpänä omani,
 Tuntemas' on tuulen teitä,
 Arvoamassa ahawan. —
 Tuollapa minun omani,
 Tuolla puoll' on puoliseni,
 Tuolla aaltojen takana,
 Takana selän sinisen.

40. Mifs' ei soita suu soria.

Mifs' ei soita suu soria,
 Eikä kieli keifellehä? —
 Eiks' ei soita suu soria,
 Eikä kieli keifellehä,
 Kun on poisfa kultaseni,
 Muilla mailla marjaseni,

Walkia waeltamassa,
Armas maita astumassa;
Huuhalla ei oo' huomenkoite,
Peroksella pesty litä.

Tuliäkö huuhalle huomenkoite,
Perokselle pesty litä,
Se ois kufan kupua myöten,
Ja wafkon watsoa myöten;
Sitte suuni soittelesi,
Kieli keikellehtelesi —
Saisi suu sulosanoja,
Kieli kelpo keiketyöstä.

41. Mäni ei kuulu kullalleni.

Empä laula laitoisfani,
Enkä soita surkeisfani,
Kieroisfani en kisoa,
En ilotse inhuisfani.
Mitäpä tuosta, jos ma laulan,
Tahi tuosta, jos ma soitan,
Jos laulan jokahi lafson,
Joka kummun kufkuelen,
Soitan soien rannikoilla,
Kujertelen kuusikoissa;
Suotta suutani kulutan,
Suotta säätelen sanoja —
Mäni ei kuulu kullalleni,
Armahalleni kujerrus.

On mua kuuset kuulemassa,
 Oypimassa hongan ossat;
 Kuuset kutsu kullaksensa,
 Lepät lemmeksi saneli,
 Suopetäjät forsaksensa,
 Ahokoiwut armahaksi.
 Emmä kuufelle kumarra,
 Petäjälle pääätä käännä,
 En anna lepälle suuta,
 Rättä en koiwulle kofota;
 Waan kun kultani tulişi,
 Armahani asteleishi,
 Sille suun-anto sopishi,
 Pääätä käänteä päteishi,
 Rättä lyöä kelpoishi.
 Sill' on suu sulasta woista,
 Hunajasta huulta kassi,
 Parta sulkuista suettu,
 Leuan-alus lieskingistä;
 Sill' on päivä silmiesänsä,
 Sillä kuuhut kulmaluilla,
 Tähet taimon hartehilla,
 Olkapäillänsä otawat.
 Se on armas astunnalta,
 Nlen jasnoinen jalalta;
 Maikaisin tuhat tuloista,
 Astunnasta aikasumman,
 Salansfirröltä sinikön,
 Punasen jalan polulta.

42. Etäällä minun omani.

Si mun lauloa pitäisi,
 Ei ilota ensinkänä,
 Minun on kulta kulkemassa,
 Minun wello wieremässä,
 Minun armas astumassa,
 Walkia waeltamassa.

Etäällä minun omani,
 Maalla muulla marjaseni,
 Mies pieni liherätukka,
 Matalainen saapasjalka,
 Rymmenen kylän ylitse,
 Sa'an taipaleen takana;
 Tuuli ei päiwässä tulisi,
 Pintu ei lentäisi kahessa.

Tuuli kyläinki tulewi,
 Pinnut kanssa lentelewät,
 Mie en tunne tuulen mieltä,
 Tuulen mieltä, linnun kieltä;
 Waan kun tuttuni tulisi,
 Ennenmähtyni näkyisi,
 Tuntisin ma tuon tulosta,
 Arwoaisin astunnasta,
 Galan nuoren nousennasta,
 Sukan mustan muifunnasta,
 Käymästä kexiän kengän,
 Helman hienon hiipsunnasta.
 Wirstan wastahan menisin,
 Wirstan kahen kaapsahtaisın,

Aitoja alentamahan,
 Siltoja siwentämähän,
 Weräjiä aukomahan,
 Porttiloita purkomahan.
 Sitte kättä käppäjäisin,
 Jos ois käärme kämmenpäässä;
 Suuta kansa suikkoaisin,
 Jos ois suu suen weressä;
 Kiini kaulahan kapuisin,
 Jos ois kalma kauluksessa;
 Vielä wierehen wiruisin,
 Jos ois wierus werta täynnä.

43. Run mun kultani tulisi.

Run mun kultani tulisi,
 Armahani asteleisi,
 Tuntisin ma tuon tulosta,
 Urwoaisin astunnasta,
 Jos ois vielä wirstan päässä,
 Tahikka kahen takana.
 Utuna ulos menisin,
 Sawuna pihalle saisin,
 Kipumoina kiiättäisin,
 Viekkinä lehauttaisin;
 Wierten wierehen menisin,
 Suoostellen suun etehen.
 Tok mie kättä käpseäisin,

Waikk' ois käärmekämmenellä;
 Tok mie suuta suikkajaisin,
 Waikk' ois surma suun eessä;
 Tok mie kaulahan kapuisin,
 Waikk' ois kalma kaulaluilla;
 Tok mie wierehen wiruisin,
 Waikk' ois wierus werta täynnä.
 Waanp' ei ole kullallani,
 Ei ole suu suen weressä,
 Käet käärmehen talissa,
 Kaula kalman tarttumissa;
 Suu on raswasta sulasta,
 Huulet kun hunajameestä,
 Käet kultasat, koriat,
 Kaula kun kanarwan warssi.

44. Disko linnun lentoneuot.

Voi, kun loit minua luoja,
 Kun et luonut lentäväksi,
 Kottkana kohoavaksi,
 Pintusena liikkuvaksi!
 Disko linnun lentoneuot,
 Rohottimet kottalinnun,
 Saisin siivet hanhoselta,
 Kurelta kulettimensa;
 Sitte siiwille rupeisin,
 Lenteleisin, liiteleisin —

Kulkisin ma kullan maalle,
 Usunnoille armahani.
 Lentäisin lepeämättä,
 Matkalla makoamatta,
 Ilman punssa istumatta,
 Lehwällä lewähtämättä;
 Meret ei estäisi minua,
 Selät ei ne seisattaisi.
 En surisi iltasesta,
 Enkä einetruo'istani,
 Murkinat' en muisteleisi,
 Viel' en wiikonkaan perästä;
 Armas minun aamustaifi,
 Illastuttaisi ihana,
 Kaswo kaunis syötteleisi,
 Muoto murkinoitteleisi.

45. Itken furja kullaistani.

En itke isoni maita,
 Enkä maammoni majoja;
 Itken furja kullaistani,
 Ja katala kaunoistani.
 Missäpä minun omani,
 Kussa lie nyt kultaseni? —
 En ole sitte silmin nähnyt,
 Kun laiwa lahelta lähti,
 Joka kultani kuletti,

Kauas kanto kaunoseni,
 Nlitse selän sinisen,
 Poikki paljo pauhoawan;
 Johon ei kuulu kurjan kulku,
 Eikä raiku raukan rinta,
 Waikka huan hoilottelen,
 Walittelen woivottelen.

Suo Jumala purje'nnulta,
 Eli ratki raswatyyntä,
 Etteipä polosen pojan
 Gormet sontaisa tuluisi,
 Gormet suotta souellesa,
 Käet wettä wellotesa.
 Sitte tänne tullessansa,
 Palatesansa kotihin,
 Suo Jumala suora ranta,
 Lyyhi wakkama walitse,
 Gotta snorin souteleisi,
 Matkan oikein osaisi.

46. Tehkö's liitto lintuseni.

Ru'ssa lie min kultueni,
 Maalla millä marjueni —
 Vie'kö maalla, wai merellä,
 Meren sunrella selällä,
 Waiko Ruotsin rantasilla,
 Saksan salmilla sywillä,

Juntin julmasa soassa,
Kapinassa kauhiassa,
Jos' on werta säärimarsi,
Polwenforkeus punaista.

Woi ken saattaisi sanoman,
Ja kuka kuletteleisi,
Ennenkun muut murehen saapi,
Alkat huolen arwoawi? —
Tehkös liitto lintuseni,
Salakauppa kaunoseni —
Liitto lyökäme wälehen,
Saakame salanen kauppa,
Ilman muien tietämättä,
Ja toisen tofatimatta:
Mie pian pesästä huolen,
Laitan ruoan lapsillesi,
Sie lennä ajalla sillä,
Saata sana sille maalle,
Kussa kulta kuuntelewi,
Kantokenkä katselewi.

Ei se jaksu pieni lintu,
Ei meidän meren ylitse —
Wälehen wäähä wäsyywi,
Pian heikko hengästywi;
Disko tuuli mielellisnä,
Ahawainen kielellisnä,
Sepä woisi wiestit wieä,
Sepä saatella sanomat;
Sanan weisi, toisen toisi,
Kielen liian liikuttaisi,

Rahen kammihin wälillä,
Rahen kullan kuulemilla.

47. Minun sulhoni soassa.

Muon on sulhonsa kotona,
Minun on sulhoni soassa,
Kutratukka kulkemassa,
Walkiipää waeltamassa,
Tuolla Turkinmaan perillä,
Turkin raukoilla rajoilla.
Ei siellä emo elätä,
Ei siwele Suomen sisko,
Suomen tyttö ei suuta anna,
Siweli siliä miekka,
Satatti sotasapeli,
Tykki suuri suuta anto.

Woi toki tytär typerä,
Kun on sulhoni soassa,
Mino sulhoni soassa,
Jota itkin, jota wuotin,
Jota toiwotin itäni!
Käkesi kotona naia,
Häät piteä päässäisnä;
Eipä nainunna kotona,
Saanut häitä Suomen maalla,
Sattu häät sotakeolla,
Wihki wierahan tuwilla,

Suuren herran suojuksessa,
 Pienen herran pirttissä —
 Pappina pakanan saua,
 Walta wieras wihkijänä,
 Suora miekka formuksina,
 Morsiamena kiwäri.

48. Jouwu kultani kotihin.

Käki kukku, lintu laulo,
 Waan en kuule kullan ääntä;
 Minun on kulta kulkemassa,
 Kaunoni kävelemässä,
 Kaupoillahan Karjalassa,
 Elonsaannilla Savossa,
 Leiwäntuonnilla Turussa,
 Pääwerolla Wiipurissa.
 Tule kultani Turusta,
 Wiere kulta Wiipurista,
 Astu armahin Savosta,
 Käy kotihin Karjalasta —
 Jouwu huomena kotihin,
 Pääy jo tänäki päänä;
 Ellet kaunistu kapti,
 Tällä maalla marjaistasi.

49. Waiwa vuottaessa.

Yks' on ystävä minulla,
Tämän ilman kannen alla,
Yksi armas ainokainen,
Koko kolmessa kylässä,
Seki furja mustakulma,
Polonen pahannäkönen,
Raukka rauankarvallinen;
Muret on mustaksi wetänyt,
Huoli muita hoikemmaksi,
Ikävä iättömäksi,
Lauti talwen maanneheksi.

Muut ne mustaksi sanovat,
Kekäleeksi kelläjäwät,
Minun on silmästä simana,
Mesimarja mielestäni,
Waan on waiwa vuottaessa,
Yksin ollessa ikävä;
Harwon yhtehen yhyymä,
Harwon näämmä toinen toista,
Wesi on aaltonen wälillä,
Lorat äitin aaltosemmat.

50. Luonto luowun luoksi tuopi.

Kun nyt tuttuni tulisi,
Ennemähtyni näkyisi;

Tokko suuta suikkajaisin,
 Lewittäisin leukapieltä?

Tule, tule tuttuseni,
 Näy ennennähtyseni,
 Tule turkka tuutuhuni,
 Wiere armas wiereheni,
 Tälle uuelle tilalle,
 Lafanaiselle lawalle!

Kun et tulle, ellös tulko,
 Kun et wierre, ellös wierkö,
 Empä kowan kutsu'kana,
 Huua'kana, huoli'kana;
 Kyllä luonto luoksi tuopi,
 Weri wierehen wetäwi,
 Oma weri ottelewi,
 Lämpönen lähentelewi,
 Lafanainen laittelewi,
 Piinahursti liittelewi.
 Sitte tänne saatuaši,
 Tuutusehen tultuaši,
 Liki, liki, lintuseni,
 Kuti, kuti, kultaseni!

51. Minun on kultani kulossa.

Katsos muita miekkosia,
 Ja onnen osallisia —
 Muill' on kulta kinkulufalla,

Näkössä näätärinta;
 Käywät kultanen kujanen,
 Weräjillä weistelewät,
 Pilkkowat pihalla puita,
 Kallhehtiwat kartanolla.
 Minun ei kuulu kullaištani,
 Eikä helkä hertaištani;
 Minun on kultani kuloſsa,
 Hopiani heiniſoſsa —
 Suuri kuusi kulman päällä,
 Pajupehko parran päällä.

52. Armas arkussa ajawi.

Muinen turwaset tulewat,
 Armahaisensa ajawat,
 Tahi on turwanen tuwaſsa,
 Armahat katoksen alla;
 Minun ei turwa tullekana,
 Armahani ei ajane.
 Eipä liiku linnuištani,
 Näy ei näätähattuištani,
 Kujosilla kulkewakſi,
 Aitowiertä astuwakſi;
 Kulta kulkewi kuloſsa,
 Armas arkussa ajawi,
 Turwa minun on turpeheſsa,
 Armas kirkon aian alla,

Eurpehia tuntemassa,
 Aitoa armastamassa.

53. Maassa marjani mafaawi.

Ikävät on illat pitkät,
 Apiat on aamuseni,
 Ikävät on yötki mulla,
 Aijat kaikki katkerimmat.
 Ei ikävä iltaistani,
 Ei apia aamuistani,
 Muret muita aisojani;
 Shanaistani ikävä,
 Apiainen armaistani,
 Mure mustakulmaistani —
 Ei mun kuulu kullaistani,
 Näy ei näätärintoani,
 Ei kuulu kussa käynnän,
 Alla ikkunan ajawan,
 Pilkkowan pinolla puita,
 Koan eessä kollehtiwan;
 Maassa marjani mafaawi,
 Mullassa muhaelewi,
 Alla hiekan herttaseni,
 Kulon alla kultaseni.

54. *Miss' on silmäni sipakat.*

Miss' on silmäni sipakat,
Näkimeni näin häpäkät? —
Sit' on silmäni sipakat,
Näkimeni näin häpäkät —
Minä itkin kuollessia,
Kaivosin katonehia.
Ensin kuol' isoni vanha,
Sitä itkin vuosikauan;
Sitte kuol' emoni vanha,
Sitä itkin kaksi vuotta;
Sitte kuoli sulho nuori,
Sit' itken iäni kaiken,
Ja kaiken elinajani.

Ei ole kirkko kirkkahampi,
Eikä pappila parempi,
Kun otti minun omani,
Ja anasti armahani;
Somerees' on suora formi,
Hiekassa heliä kieli,
Mullassa muhia muoto,
Kasvo kaimis kankahassa.
Sielt' ei nouse nuori sulho,
Eikä kaunonen kawaha;
Rivet alla, paaet päällä,
Rivet keskityksillä.

55. Pois on mennyt meistä toinen.

Raks' oli meitä kaunokaišta,
Tällä saarella kanoa,
Ja joella joutsenutta,
Yhen muotoset molemmat.
Räikkähä me kävimmä,
Sormikkaha me sowimma,
Rinnan riihuonchesen,
Kilpoa kiven etehen.

Raks' oli meitä kaunokaišta,
Oli kun kanaan pojaista;
Pois on mennyt meistä toinen,
Toinen suuresti surewi,
Itkewi itkänsä kaiken,
Njan kaiken kaihoawi.

Wielä toivoisin tulewan,
Toki kerran kerfiämän,
Kun ois ottanut ewästä,
Syönyt lähtöruokahan,
Mennynnä merien taaksi,
Maille ouoille osannut —
Tulee mies merentakainen,
Ei tule turpehen alanen.

56. En woinut itkeä naurulta.

Ruoli multa suuri sulho,
Raatu multa sulho kaunis;

Disin tuota itkenynnä,
 Disin itkenyt ikäni,
 Tahi puolen polweani,
 Baan en woinut wuottakana,
 Empä woinut naurustani —
 Iso käski ottamahan,
 Emo tahto tappamahan,
 Weikko poies potkimahan,
 Sisko silmät laimamahan.

57. Ei lehto lewäten huoli.

Mitä huolin piika nuori,
 Jos mun heitti poika nuori;
 Kyllä muoto muita tuopi,
 Kaswo kaunis kaupan saapi —
 Luonto luowun luoksi tuopi,
 Weri wierehen wetäwi;
 Tuopi toisen ja paremman,
 Antawi awullisemman.

Hylästiinpä, heitettiinpä,
 Maa lehto lepeämähän,
 Hywä halme hyötymähän,
 Hywä maa makoamahan,
 Koiwikko kohenemahan,
 Katajikko kaswamahan.
 Jos lie heitty ja hylästy,
 Hyläsköhöt, heittäköhöt;

Ei lehto lewäten huoli,
 Hyvä halme hyömytellän.
 Wuoen lehtonen lepyääwi,
 Kun tulewi toinen wuosi,
 Kaswawi paremman kauran,
Tomiamman touon tuopi,
 Wihannamman wiljan saapi,
 Teräffään elon tefewi;
 Eipä huoli heinäpieles
 Yli wuoen oltuansa,
 Ei pahene piikalapfi,
 Jos on vielä wiipykähän,
 Kukkana ison ko'issa,
 Marjana emonsa mailla.

58. Jo meillä ero tulewi.

Raks' oli meitä kaunokaiista
 Pienen piilowaaran päässä,
 Koriassa koirikossa,
 Heliässä heinikossa;
 Nyt meillä ero tulewi
 Kotihinsa kumpasentfi.

Kenpä kuitenki erotti
 Rakfi kaunistä yhestä,
 Ken pani wihan wälille,
 Rahen rakkahan wälille! —
 Ei kahta rakasta syäntä
 Erota Jumalafana.

Elköhön sinä ikänä,
Kuuna kullan walkiana,
Tulko luojan tuomiolle,
Herran kasvoja katselko,
Ken lie luo'un estänynnä,
Niwotun anastanunna!

Drahall' oli omani,
Taimella taki hywäni,
Äsken putkelle rupesti,
Heristihen hiemumahan,
Tuli toinen, wei wälehen,
Pois anasti aiwottuni.

59. Minä musta, pikkorainen.

Muut on suuret ja foriat,
Mustakulmat ja foriat,
Minä musta pikkorainen,
Wääräkaula ja wähänen,
Penkin alla peitettävä,
Lawan alla laitettava.
Dis woinut minun emoni
Goriamman synnytellä,
Liekutella liuffahamman,
Tuuwitella turpiamman,
Waalitella walfiamman,
Kaunihimman kaswatella;
Kekäleistä mun keräsi,

Syfilöistä synnytteli,
Hyville hylittäväksi,
Pahoillenki pantavaksi.

60. Olkiset minun omani.

Muien on kullat kuulumassa,
Armahat ajelemassa,
Rahalliset rannoillansa,
Varakkahat wakkamilla;
Mull' on furjat kuulumassa,
Armottomat astumassa,
Raukat mull' on rannoillani,
Varattomat wakkamilla.

Omenaiset muill' omanja,
Autuahat armahansa,
Olkiset minun omani,
Akanaiset armahani.

61. Cipä tunneta tuwuksi.

Voin sano minun emoni,
Varotteli wanhempani,
Tätä lasta liefuttaissa,
Tuuwitellessaan tytärtä:
"Nousisiko nuori lintu,

Kaswaisi minun kanani,
 Riivenpuusta kieltämähän,
 Wakoista walitseemahan;
 Gaisin piltin piallani,
 Pojan poimuhelmallani."

Jopa nousi nuori lintu,
 Ja kaswo emon kananen,
 Riivenpuusta kieltämähän,
 Wakoista walitseemahan.
 Olsin minä tupunen,
 Kun tuwuksi tunnettais;
 Olsin minä kananen,
 Kun kanaksi katsottais;
 Olsin ma pieni lintu,
 Kun oisin linnun liikkehillä;
 Olsin soria sorsa,
 Kun oisin sorsaksi sorittu.
 Waan ei tunneta tuwuksi,
 Eikä katsota kanaksi,
 En ole lintu liikkeiltä,
 En sorsa soritsemalta;
 Eipä tunne tuhmat naijat,
 Ätki outoset älyä,
 Nainwat rikkahan rumia,
 Waan ei köyhän kaunossia.

62. Rõyhän lapsi työt tekewi.

Woi nuo narrit nuoret miehet,
 Woi tuhmat pojan turakat,

Kun ei kekki köyhän lasta,
Uksilta ulisewilta,
Weräjiltä wierewiltä,
Nioilta alenewilta!

Köyhän lapsi työt tekewi,
Kaikki rihmat ketreäwi,
Kaikki kankahat kutowi,
Kaikki lapset liekuttawi. —

Työt' on rikkahan työllä
Wartensa warustamasta,
Muretta makoamasta,
Toista ilman istunnasta.

63. Jäämmä mansikat mäelle.

Niin on meitä piikasia,
Kun meressä siikasia,
Niin on meitä piikasia,
Kun mäellä mansikoita;
Jäämmä mansikat mäelle,
Mesimarjat muille maille,
Kun on poisä poimijamme,
Kateheessa katsojamme.
Pian kurjat kuiwetumma,
Marjat maahan lankeamma,
Karisemma kaikki marjat,
Warisemma waapukkaiset.
Ei kestä kesänen lehti

Syksyn ilmoissa isoissa,
Kukat kaunihit, koriat,
Taia ei talveksi ruweta.

64. Tieä ei siika syöjeänsä.

Cipä tieä yksikänä,
Urwoa yheksäkänä,
Tieä ei tie käwijätänsä,
Heponen ajajatansa,
Eikä siika syöjeänsä,
Piika pieni wiejeänsä,
Nuori neito sulhoansa,
Jos on kanssa kaswakohon,
Yksissä ylentyköhön.
Minun ei kanssa kaswa'kana,
Eikä yksissä ylene —
Meri on kanssa kaswamassa,
Altoset ylenemässä,
Weet wierellä wiruwi,
Lainehet lawalle käypi;
Merén on aallot armahani,
Rakkahani rannan hiekat,
Weikkoini westapajat,
Sisareni siikasalmet.

65. Tietämätön kullastansa.

En tieä minä pilonen,
 En tieä pilonen piika,
 Kuka korjan kirjottawi
 Wasten waiwaista minua;
 Ruussa kulta tulta poltti,
 Armas aikoa kulutti —
 Polttiko turulla tulta,
 Alla wallin walfiaista,
 Wai on suurella salolla,
 Syänmaalla synkiällä;
 Käwikö käpymäkeä,
 Waike warwikkosaloa,
 Wai lieene meren selällä,
 Ulapalla aukialla,
 Selwällä meren selällä,
 Lakehilla lainehilla.

66. Raikissa fatala yksin.

Yksin wieno weet wetelen,
 Yksin kannan puut polonen,
 Yksin jauhan, yksin laulan,
 Yksin leiwon, yksin keitän;
 Raikissa fatala yksin,
 Toist' ei turwana itänä —

Yksin liitäme levolle,
Yksin nousen vuotehelta,
Eipä kekki suuret sulhot,
Ei ne kekki köyhän lasta
Kesannolla kentsiväksi,
Rannalla rakentamaksi —
Kempä se köyheä kätisi,
Lehmitöntä leyhtäsi!

67. Korpikotinen.

En tuosta isoa kiitä,
En kowin emoaikana —
Teki korpehen kotinsa,
Rantahalle kartanonsa;
Ei ne tunne sulhot tulla,
Eikä kulkea kosiat.
Eipä tunne tuhmat sulhot,
Ätki outoset osoa,
Ilman tien telottamatta,
Ilman merkin heittämättä;
Paljo kentiä kuluwi,
Minun kurjan käyessäni,
Tienwierä wiittomassa,
Rastia rakentamassa.

68. Pahasti paimenoinnut.

Menin piennä paimenehen,
 Pasja lammasten ajohon,
 Isen polwen forkunaisna,
 Äitin wärttinän pituisna.
 Jouwuiin metsähän mäelle,
 Waaran alle warwikkohon;
 Waras istu warwikossa,
 Mies wihanen wirwikössä,
 Otti silkit silmiltäni,
 Kultalangat kulmiltäni,
 Wasket rinnoilta warasti,
 Päältäni hywät hopiat.
 Siit' olen asti ilman ollut,
 Ujan kaiken kaihonnunna;
 Tulin tuhmaksi fatala,
 Tytär muita tyhjemmäksi,
 Ettei naitu naintawuonna,
 Korjattu kosiawuonna.
 Muut ne naitihin paremmat,
 Koriammat korjattihin,
 Minä olen outo ottamatta,
 Korjoamatta fatala,
 Minä tuhma tuntematta,
 Wieno wiemättä wihille.

69. On ikävä iltafilla.

Isoni ilota käski,
 Niti käski riemutella,
 Turun uudessa tuwassa,
 Kauppamiehen kammariessa:
 "Osta mettä, juo olutta,
 Nlahuta itsiäsi,
 Turun uudessa tuwassa,
 Kauppamiehen kammariessa!"
 Menin Turkuhun polonen,
 Sain katala kaupunkihin,
 Ostin mettä, join olutta,
 Nlahutin itsiäni.
 Tulin aikahan Turussa
 Toisten tyttöjen keralla,
 Waan oli illoilla ikävä,
 Paha maata pannesani,
 Waiwa waipua lewolle,
 Sekä haikia hawata.

70. Tuli kolmelta kosiat.

Oikein emoni ennen
 Paulo lapselle minulle,
 Sano saawani minunki
 Sulhon kaunon ja sorian,

Mustatulmasen, forian;
 Sano saawani warahin,
 Wiientoista wuoen päästä.
 Kulu vuotta wiisitoista,
 Kulu wuoet, wieri päiwät,
 Kulu kultanen ikäni,
 Wieri aika armahampi,
 Päiwä kaunis karkaeli,
 Tuli kolmelta kosiat,
 Tuli kun emoni laulo:
 Suru työnti formuksia,
 Itku huiwia isoja,
 Kolmas kuolema tulewi
 Kotihinsa korjoawi.

71. Jo tulewi Tuonen Tuomas.

Sanottihin soutaessa,
 Laassa ollen laulettihin,
 Sulhon saawani minunki,
 Sulhon suuren ja sorian;
 Senpä waan olenki saanut,
 Saanut kun sanottihinki.
 Jo wainen iällä tällä
 Suuret sulhaset ajawat —
 Jo tulewi Tuonen Tuomas,
 Matawi Manalan Matti,
 Joka naia nappoawi,

Kotihinsa koppoawi,
 Ilman möittä, waattehitta,
 Ilman liinan aiwinoitta,
 Apen paiankaulukfitta,
 Ky'yn kirjokintahitta,
 Naon suikkelisukfitta.
 Kyll' on kyitä Tuonelasfa
 Iiwinaisiksi anopin,
 Manalla matoja kyllin
 Apen paian kaulukfiksi,
 Isot kimpot käärmehiä
 Ky'yn kirjokintahiksi,
 Tuonen touffia tufulta
 Naon suikkelisukiksi.

72. Moni moitti muotoani.

Mikä lie minusta nähty,
 Kuka kummanen katsottu,
 Kun ei suostu suuret sulhot,
 Sulhot suuret ja soriat! —
 Moni moitti muotoani,
 Moni katso kaswojani,
 Moni warttani walitti,
 Hofi warren hoikeutta.
 On mulla mokoma muoto,
 Kun on muowon moittijoilla;
 Dmpa kaswo kaunokainen,

Kun on kaswon katsojilla;
Wiel' on wardeni walittu,
Kun warren walitsijoilla —
Mure on mulle muowon tuonut,
Itku kaswon kaunistanut,
Huoli wardeni walanut.
Wielä tälle warrelleni,
Kanssa näille kaswoilleni,
Sekä muille muowoilleni,
Suuret sulhoset tulewat,
Miehet ankarat ajawat,
Räywät forkiat kosiat.

Kun ei muita tullessana,
Ei sopine suurempia,
Ankarampia ajane,
Niin tulewi Tuonen sulhot,
Kulkewi Manan kosiat,
Jotk' ei moiti muotoani,
Eikä katso kaswojani,
Ei ne warttani walitse.
Sitte tuonne saahessani
Tuonen sulhojen tuwille,
Appi ei paitoa anone,
Waattehuksia anoppi,
Kyty ei kysy kintahia,
Matolapfi nauhanpäitä.

73. Toisin sattu toivomani.

Toisin toivoin, toisin luulin,
Ja toisin palo palisin,
Toisin mie kätesin kätkö,
Toisin käw' käteyksenä,
Toisin toivoni osasi,
Ajatukseni alemma.
Toivoin suotusen tulewan,
Armahaisen astelewan,
Ei tuo suotu tullutkana,
Eikä armas astunutta,
Jos' oisi johonki wienyt,
Minun furjan forjannutta,
Näiltä suurilta suruilta,
Apioilta mielaloilta.
Niinpä nyt iällä tällä,
Tämän kymmenen kululla,
Jos' ei muita tullessana,
Antarampia ajane,
Kun ei tulle Tuonen sulhot,
Marsine Manan kosiat,
Tuonen hattu hartioilla,
Tuonen laffi päälaella,
Tuonen tintahat käessä,
Tuonen tihlat tintahissa.

Kun sitte menen Manalle,
Tuonen poikien turville,
Hyw' on siellä ollakseni,

Kaunis kaawaellakseni —
En ole tiellä kellenkänä,
Enkä kunkana jaloisfa,
En sure sotakesiä,
Wainowuosia waraja;
Kyllä Tuoni woiton tuopi,
Mana maansa suojelewi.

74. Jospa se johi tulisi.

Jospa se johi tulisi,
Joka mun katalan naifi,
Sekä kurjan korjoaifi,
Näiltä ouoilta owilta,
Weräjiltä wierahilta;
Waiikka saattai salolle,
Kulettaifi kormen päähän,
Panifi pajuille maata,
Lehille lepeämähän.
Ei paha pajuilla maata,
Eikä läyli lehtisillä,
Läyli on toisen lämpimässä,
Waru toisen waipan alla,
Tufela tuwassa toisen,
Huoli toisen huonehessa.

75. **Woi jos mie tof miehen saisin.**

Woi jos mie tof miehen saisin,
Miehen mieltäni mukahan,
Saisin sulhosen sorian,
Mustakulman ja korian. —
Jo olen wiikon wuottanunna,
Kauan koissa kaswateltu.
Woi jos saisin nuoren sulhon,
Sulhon nuoren ja werewän,
Joka ilta pään pesisin,
Joka aamu uuen paian,
Uuen paian palttinaisen,
Housut liinan aiwinaiset,
Säärille sukat säwiät,
Kirjakintahat kätchen.
Sais tuo saappahat itsesi,
Lakin päähänsä lawian;
Laittaisi lakin Turusta,
Toisi turkin Tornioista,
Werat saisi Wiipurista,
Kamplotit kahennäköset.

76. **Woi kun mie mofoman saisin.**

Ompa tietty tietyssäni,
Waterikko mielessäni,

Mies pieni, punanen postti,
 Wakkia, kisherätukka,
 Puolahattu, saapasjalka,
 Werkawästi, silkkihuiwi.
 Voi kun mie mokoman saisin;
 Joka päivä pään pesisin,
 Joka ilta saunan saisin,
 We'et, wastat laitteleisen,
 Ween wirrasta wetäisin,
 Wastat warwikkometsästä,
 Puut kokoisin korpiloista,
 Waikka wien wirstan päästä.
 Voi kun mie mokoman saisin,
 Saisin sitte pienen poian,
 Näsi ketreä wetäisi,
 Jalka lasta liekuttaisi.

77. Kun tulis sulho wierahiksi.

Lintunen lehoessa laulo,
 Pyy lehoessa pyypötteli.
 Mitä laulat pieni lintu,
 Pyy lehoessa pyypöttelet? —
 Kunpa tietäisit tulewan
 Sulhoseni wierahaksi,
 Sillat silkillä panisin,
 Sametilla suoramehet,
 Weralla wetelät paikat,

Pahat paikat palttinalla,
 Tammešta tuvan tefisin,
 Tammiseinät seisottaisin,
 Tammilattiat latoisin,
 Tammipatsahat panisin,
 Kuaslaun lumpehešta,
 Laen lahnan suomuksešta.
 Pöyän kullasta kuwaisin,
 Penkin pienistä rahoista,
 Uunin uusista kiviistä,
 Pankon saksan paasiloista.
 Dron siltahan sitoisin
 Sulkkuksilla ohjaksilla,
 Kullan kutsuisin tupahan,
 Istuttaisin pöyän päähän,
 Itse istuisin sylihin,
 Kanösa kaulahan kapuisin.

78. Käynkö wiikon willapäänä.

Kuku kultanen kätönen,
 Hopiainen hoilattele,
 Rinta hieta helkkyttele,
 Papurinta paukuttele,
 Saksan mansikka sanele,
 Wiron puola poimettele:
 Käynkö wiikon willapäänä,
 Kanan tukka tuurukkana,

Hiivuskassan kantajana,
 Kiemینگän lewittäjänä, *plata luppiaat wä rati*
 Sitojana silkkinauhan,
 Päärihman ripustajana —
 Käynkö wuoen, käynkö kaksī,
 Käynkö wuotta wiisi, kuusi,
 Wai kaiken kahdeksan wuotta,
 Ympäri yheksän wuotta,
 Wai käyn kaikenki ikäni,
 Tahi ei täyttä tätä wuotta.

Kuku, kuku kultarinta,
 Helskäse hopiarinta,
 Kuku kullat kulmilleni,
 Hopiaiset helmoilleni,
 Kuku kuusi kultawöitä,
 Seitsemän sinihamoja,
 Tälle tyynelle tytölle,
 Tälle kainulle kanalle —
 Neittä nuorra naitawaksī,
 Wihantana wietäwaksī,
 Punaposkelle pojalle,
 Sorialle sulhaselle.

79. Run saisin, mitä sauelen.

Sillensä minä menisin,
 Kull' ois kuusi kultawöitä,
 Wiisi werkaista hametta;

Kull' ois kuusi kammaria,
Seitsemän salitupoa,
Ja kahdeksan kellaria —
Kellarit teloja täynnä,
Telat täynnä tynnyriä,
Tynnyrit olutta täynnä,
Juoa jouten ollessani,
Kielin kelpotellakseni.

Kun saisin, mitä saneleen,
Kun saisin salitupihin,
Minä rouaksi rupeisin,
Kaupamiehelle kanaksi,
Pohatalle puolisoksi;
Joisin kahwet kaiken päivän,
Söisin suuhuni sokurit,
Miesleivät mieltä myöten.

80. Luo'pa luoja luotuhuni.

Luo'pa luoja luotuhuni,
Ele mielisluotuhuni;
Luotu luoksensa wetäwi,
Mielisluotu surwoawi.
Luo Jumala tuota miestä,
Jonka formukset sopisi,
Jonka kihlat kelpoaisi;
Joka naia nappajaisi,

Kotihinsa koppajaisi;
Jok' ei weissi wiertämähän,
Panisi palontekohon.

Ellös tuhma tulko'kana,
Käwynkanta käykö'känä;
Kun ei tulle tuuhiammat,
Koriammat kohti käyne,
En minä sinä ikänä,
Kuuna kullan walfiana,
Nuku nurjuksen nutulle,
Wäsy wärkin turjukselle,
Painu paikkakuffarolle,
Rajakengälle rakastu.

81. Warjele wakainen luoja.

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaimonen Jumala,
Tätä neittä joutumasta,
Saamasta tätä tytärtä,
Wiinawillin wuotehelle,
Hurstille humalahurjan,
Olutjuojan olkiloille,
Piippusankarin sawuille!

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaimonen Jumala,
Joutumasta juomarille,
Saamasta kyläratille! —

Käwis tuo joka kapakan,
 Joka kannun kallistaisi,
 Ostaisi joka oluen,
 Joka wiinan wiillettäisi,
 Wiinapantiksi panisi,
 Waimoltansa waattehetki;
 Itse waimonsa wetäisi,
 Puolisonsa puotteleisi,
 Kylmäisi kyläwälille,
 Joka tielle juohattaisi,
 Heitteleisi heinäteille,
 Saloteille saatteleisi,
 Kirkkoteille kirkwottaisi,
 Hääteille häwitteleisi.

Warjele wakainen luoja,
 Kaitse kaunonen Jumala,
 Tuwilta tupakan juojan,
 Piippusankarin sawuilla —
 Sawu silmät saastuttaisi,
 Mustuttais ihanan muowon.

Tuo Jumala toinen miesi,
 Toinen miesi ja parempi,
 Jos ei wirsi wiinan kanssa,
 Ei tuisi tupakan kanssa,
 Huisi ei humala päässä,
 Piippu suussa ei pitele;
 Jos ei heitä heinäteille,
 Eikä saattele salolle,
 Jokiteille juohattele,
 Kylmätä kyläwälille;

Riko ei rintaristiäni,
 Katko kaulaketjujani,
 Korkakolttuja murota,
 Sorra fullan formuksia.

82. Ei naitu naintavuonna.

Mikä lie minusta nähty,
 Kuka kumma keksittyä,
 Kun ei naitu naintavuonna,
 Otettu otantavuonna,
 Kirjivuonna kihlattuna,
 Wiety viimeisä kesänä! —
 Naitihin napimpiäki,
 Otettiin ouompia,
 Naitihin nasaneniä,
 Koronaamat suollettihin.
 Niin miks' ei minua naitu,
 Omenaista ei otettu,
 Suon kukaista, maan kukaista,
 Kaiken kartanon kukaista,
 Mesihinän hempeyttä,
 Kaste'orren launeutta,
 Ahokoiwun armautta,
 Soreutta solkikoiwun,
 Lehtokoiwun lempeyttä,
 Korokoiwun notkeutta,
 Kororaian raikkautta,
 Koropihlajan pituutta?

(myöskin)

Disko herjat helmoillani,
Päälläni pahat panokset,
Sanat kehnot kengilläni,
Sukillani suutelukset? —
Heitän herjat helmoiltani,
Päältäni pahat panokset,
Sanat kehnot kengiltäni,
Sukiltani suutelukset;
Ulos heitän herjät ryysyt,
Arkiwaattehet alennan,
Riisun riihiryökälehet,
Kasfiwaattehet karistan.
Dtan wettä lähtehestä,
Heiluwasta hettehestä,
Jolla peiponen peseme,
Kylän kukka kuuroame.
Panen päälleni parasta,
Kannihinta kaulalleni,
Kukkeinta kulumilleni,
Hempeintä helmoilleni;
Panen kullat kuiltamahan,
Hopiat helisemähän,
Poskeni punottamahan,
Näköpääni näyttämähän,
Jotta kaikki katseleisi,
Kirkkokunta kiitteleisi,
Kyläkunta kummeksisi,
Itseki imehteleisin.

Sitte tälle neitoselle
Kilpoa kosiät käywät,

Kilwan kihlat kannetahan;
 Tulewi Turusta sulhot,
 Alta kaupungin ajawat,
 Alta linnan liiwittäwät. (liivo = gele')
 Neito wieähän Birohon,
 Saksan maalle saatetahan;
 Kun tulen kotihin tuolta,
 Tulen kullaessa kotihin,
 Hopiaassa weikon luoksi,
 Silkiissä sisaren luoksi.

83. **Ukoill' on paha ajatus.**

Ukoill' on paha ajatus,
 Tunto pitkätuksilla,
 Hiwus pitkä, miel' lyhyinen,
 Etten mie sinä ikänä
 Nouse nuoren wuotehelta,
 Mene wesan werewän;
 Saa en miestä mielehistä,
 Sulhaista sulosanaista.
 Waan vielä tätä nykyä,
 Vielä tällä hymmenellä,
 Nousen nuoren wuotehelta,
 Menen wesan werewän,
 Saanki miehen mielehisen,
 Sulhasen sulosanafen.
 Dmpa tietty tieosfani,

Materikko mielessäni,
 Punaposki puolessäni,
 Sinisukka suojassani —
 Mies pieni, kiberätukka,
 Matalainen, saapasjalka.
 Kun käypi katua myöten,
 Sirkkasorkka sorkkehtiwi,
 Se käypi kepein kengin,
 Sukin walkein waelti,
 Kengin mustin muikotteli; *muikkuu - amperu syö.*
 Sääret sen syämen syöpi,
 Warssi watsan halkasewi,
 Muu ruumis murehen tuopi.

84. Täytywi tätä tytärtä.

Si täytyy tätä tytärtä
 Paholle refipajulle,
 Eikäsille liistehille,
 Miehen kaimun kainalohon;
 Vielä tälle tyttäreille,
 Tälle kaunolle kanalle,
 Tulewi Turusta sulhot,
 Kirjakorjat kiiättävät,
 Siitäwät sinisatulat,
 Werkawiitat wiillettävät.
 Sitte täytywi tytärtä
 Rikkahille reen perähän,

Kauppioille kainaloihin;
 Werassa wihille wiewät,
 Paperissa pappilahan,
 Silkisä salitupihin,
 Säterissä sängyn päälle —
 Sitte ei sänki säärtä pistä,
 Sirppi ei formia sipase,
 Wiikate wipase kättä,
 Korenta ei paina olkapäätä,
 Kiwenpuu ei kättä lyötä.

85. Viel' on mulla mielitietto.

Minkä tiesiwät minušta,
 Kunka kummasen näkiwät,
 Kun ei nainehet minua
 Nuo foriat nuoret sulhot,
 Kun ei forjattu kesällä,
 Wiimetalwena tahottu,
 Otettu omille maille,
 Kopattu kotikylähän.
 Ei tuo neito tuosta huoli,
 Piä ei pitkältä surua,
 Jos ei naitu naapurihin,
 Kopattu kotikylähän;
 Viel' on mulla mielitietto
 Elossa etempänäki —
 Menen neiti myille maille,

Dmin jalkoini osoan,
Turun poikien tutuksi,
Porvarien puolisoiksi.

86. Ei tuo neito tuosta huoli.

Mitä lie minusta nähty,
Kuka kummanen katsottu,
Kun ei naia naapurihin,
Otetta omille maille;
Kie'kö nähty liion syöwän,
Liion syöwän, liion juowan,
Wai tietty wäähä tekewän,
Tahi ei nousewan warahin.

Ei tuo neito tuosta huoli,
Jos ei naia naapurihin;
On maata metson matoa,
Kuuksia orawan olla —
Kyll' on maata muuallaki,
Ilmoa etempänäki.
Menen neito muille maille,
Wierrähän Wiron wesille,
Olen orjana Wirosä,
Palkkalaaisna Pauluskoilla.
Hyw' on siellä orjan olla,
Armas piikasen eleä:
Ei suata surwomahan,
Ei tahota tappamahan,

Ei oo huolta hahmarelle,
Eikä tiirettä tiwelle;
Wesi siellä wehnät jauho,
Koski kiikutti kiwosen.

Saan ma riinasen rahoa,
Puolentoista polttinaista;
Ostan yspiät yliset,
Niwan ankarat alaset,
Ostan uuet ummiskengät,
Sillkkiset sukan sitehet.
Sitte kuulun kuffasena,
Hopiaisena heläjän,
Menen herran heinämaalle,
Heinämaalle mansikaksi,
Tahi kirkkohon kufaksi.
Kaikki rahwas katsomahan,
Ihmiset imehtimähän,
Nuoret miehet mieltymähän,
Sulhaset suatsemahan,
Minun allin armautta,
Ja korian kuffautta,
Soreutta sorsalimmun;
Siitä naiwat Narwan herrat,
Wiewät Wiipurin isännät,
Suurihin salitupihin,
Kaunihihin kammarihin.

87. Nouse lempi liehumahan.

Rufapa tässä on Hien kuotto, *hella - skynke*
 Kenpä Lemmon lentokeihäas,
 Joka lempeni lähetti,
 Pani kuulun kunniani,
 Tikan tiehen, tien ohe'en,
 Maan alle, maon pesähän,
 Tikan tietoliukfufusehen,
 Kären käyntiloukfufusehen!

Wielä mä lempeni herätän,
 Nostan kuulun kunniani,
 Tikan tiestä, tien ohesta,
 Maan alta, maon pesästä,
 Tikan tietoliukfufusesta,
 Kären käyntiloukfufusesta;
 Nostan lempeni lewosta,
 Kunnian fulonki alta.

Nouse lempi liehumahan,
 Kunnia kufostamahan!
 Kule ku, palate päivä,
 Pala nuorten miesten mieli!
 Syän syttyös tulehen,
 Powi polttohon kowahan,
 Watsa walfian wäkehen,
 Mieli melki heltehesen;
 Jott' ei oisi öissä maata,
 Eikä päiwällä lewätä!

Palo tuli, palo taula,
 Pala nuorten miesten mieli! —

Paras mulle, ei pahinta,
Paras pappien seasta,
Kyllin kirkkorahwa'asta,
Sorein sotawäestä,
Berewin wesen päältä!

88. **Paiistaa päivä muuallaki.**

Mitä neiti tuosta huolin,
Kuta kukkanen walitan,
Jos ei naia naapurihin,
Oteta omille maille! —
Paiistawi Jumalan päivä
Muuallenkki maalimassa,
Ei isosen ikkunalle,
Ei weikon weräjän suulle.

Menen neiti muille maille,
Loukka toisille wesille,
Sawohon sananalanen,
Wihattawa Wiipurihin;
Sitte naiwat Narwan herrat,
Wiewät Wiipurin isännät,
Piifuttawat linnan herrat,
Keltyn saksat saattelewat.
Kewyt on Keltysä eleä,
Kewyt syöä Keltyn leipä —
Kesästä ei tehdä keloja,
Talwestä ei tapeta riittä;

Leipä linnasta tulewi,
Särwin kaikki kaupungista;
Syömättä siat lihawat,
Raunis karja katsomatta.

En tuolta kotihin tulle,
Käy en näille kartanoille,
Ennentun werassa wierin,
Sametissa saan kotihin,
Oma poika ohjillani,
Saamani satulan päällä.
Kun ma tyttönä tulisin,
Kasvapäänä kalfettaisin,
Wiel' ois wiiellä wihoa,
Kuuellaki kulkun täysi,
Kysymistä kymmenellä,
Sa'alla sanelemista.

89. Läkän musta muille maille.

Mustaksi mua sanowat,
Terwas kannoksi tekewät,
Pahaksi panettelewat,
Kekäleeksi kelläjäwät;
Moni on mustempi sanoja,
Pahempi panettelija —
On kyllin kekälehiä,
Tiellä terwas kantojaki.

Enkä tuosta neito huoli,
Jos mun mustaksi sanowat;

Räkän muista muille maille,
 Rauankarwa kaupunkihin,
 Siellä muista wakenewi,
 Rauankarwa kaimistumi —
 Saksan saipua pesewi,
 Meren waahiti walfasewi.
 Tok se on weteä toisti }
 Uuen linnan linnuffinen, }
 Suomen suolanen silakka,
 Raupungin kala makia.

90. Pois tulee tytölle lähtö.

Mina muut mukahisensa,
 Kufi kielitumpalinsa,
 Ottawat omilta mailta,
 Tuowat mailta tuttavilta;
 Minä wieno wertoani,
 Minä kaimu kauppoani,
 En ota omilta mailta,
 Tuo en mailta tuttavilta.
 Pois tulee tytölle lähtö,
 Erohetki ennättäwi,
 Tästä kylmästä kylästä,
 Katalasta Karjalasta;
 Ero on wiinat keitettyinä,
 Ero pantuna oluet,
 Kohta forjat käännettynä,

Päin ulos, perin tupahan,
Lappein ison latohon,
Kalten karjohuonehesen.

91. Jo nyt luulen luopuwani.

Pois tuli tytölle lähtö,
Matka maasta ottaminen,
Tästä kuulusta kylästä,
Kauniista Karjalasta,
Jossa kaswoin kaunokainen,
Nenin ihana neito,
Kaiken kaswantoikani,
Kassipuolen päiviäni.

Emma tuota ennen luullut,
Enkä uskonut olisi;
Tof en luullut luopuwani,
Uskonut eroawani,
Tämän linnan liepeheltä,
Tämän harjun hartehelta.
Jo nyt luulen, jotta luowun,
Sekä uskon, jott' eroan,
Luowun loisin luojuella,
Wierin wierahan tawalla.

Lähen nyt kukka kulkemahan,
Maapukka waeltamahan,
Mansikka matelemahan,
Weran nukka wieremähän;

*slig. of. stukkauks. ruttan
ur. eli trask.*

Wierin soita, wierin maita,
Wierin wentoja wesiä,
Wierin maille wierahille,
Kulkenen kuhun tahansa,
Päätä pääsky syöttämähän,
Henkeä elättämähän.

Millä syötän pääni pääsky,
Heikko henkeni elätän? —
Kaks' on kättä laumokaiста,
Kaksi jalkoa jaloa,
Niillä syötän pääni pääsky,
Heikko henkeni elätän —
Syötän suuni survoittaki,
Läytän tähkäjauhoittaki.

92. Suotta soimat nostettihin.

Suotta soimat nostettihin,
Kiusan kielet kannettihin,
Mun päälle hyvän tapani,
Päälle kuulun kunniani.
Jopa waan tytöstä tästä
Piit tuumoa pitivät,
Sekä piit, jotta poiät,
Miehet mieliä pahoja,
Sekä siirtiwät sisaret, *naishen*
Jotta langot laittelivät,
Heimokunta herjaeli.

Noin ne luuli luppakorvat,
 Hjatteli arpinaamat,
 Tämän piian pilkan saawan,
 Häpiähän häilähtävän —
 Koiterehen fuolewani,
 Kaatuwan kalojen syöä.
 Waan en fuole Koiterehen,
 En kaau kalojen syöä;
 Vielä nyt tätä nykyä,
 Vielä tällä hymmenellä,
 Lempipaitohin paneme,
 Pyöme lyffywaattehisiin.
 Vielä tälle wienoselle,
 Vielä wienopäiwäselä,
 Kolkkawi kosian kengät,
 Wälkkäwi wäwyn kypärät;
 Pian Pielinen pesewi,
 Weši kuulu kuroawi,
 Weši wallan walfasewi,
 Enon walfama walawi.

93. Sepä wasta sen pahempi.

Paha lienenki polonen,
 Pahemmafsi pantanehe;
 Tuhma lienenki polonen,
 Tuhmemmafsi turmellahan;
 Kehno lienenki polonen,
 Kehnommafsi kellätähän.

Sepä se paha olisi,
 Kun kylän paras panisi,
 Kylän kukka kuituttaisi,
 Kylän sankari sanoisi.
 Sepä waista sen pahempi,
 Sepä äsken äitelämpi,
 Kun panee kylän pahimmat,
 Kylän huonot huijuttawat,
 Kylän kehnot kelläjäwät,
 Kylän herjat herjoawat,
 Kylän rietat riioawat,
 Kylän ilkiät ilowat,
 Puhelewi ruumenpurnut,
 Terwakirnut tempoawat,
 Syltysammiot sanowat,
 Kellotaulat kelläjäwät.

Ja mitä huolitta minusta,
 Kuta kannatta surua,
 Hewon huulet Hermifiistä,
 Pulloturwat Tuurifiistä,
 Pullosuut punakerästä? —
 Senpä te minusta saatta,
 Min firwes kivestä saapi,
 Napakaira kallioista,
 Järky jäästä iljenessä.
 Saatta sen sanottuanne,
 Minkä ilman oltuanne —
 Syntiä syämen tähen,
 Watsan tähen waifeutta.

94. En ole syötävä soria.

Minä laulan laitettava,
Minä pantawa pajatan,
Sanelen sananalanen,
Wihattawa wierettelen:
Mitä te hywät imeiset,
Wiikon kannatta wihoa,
Päälle mun wäähäväkisen,
Lapsen pienen pissaraisen? —
En ole syötävä soria,
Enkä purtawa punanen,
Kaluttawa kaunokainen;
Raitawa minä olisin,
Otettava oiwanlainen,
Korjaettava foria.

95. Tulin kummafsi kylähän.

Tulin kummafsi kylähän,
Imehefsi ihmisihin,
Duokfsi omille maille,
Nauramoikfsi naapurihin.
Otettiin minuista outo,
Warsin wirhi wiiskattihin,
Minun lapsen lauluiistani,
Pienen pilpatukfsistani;

Tuli soppehen sohina,
 Sekä nurkkihän nuhina,
 Silmän isku iffunoihin,
 Jalan polku porstuihin. —
 Pantihin minä pahaksi,
 Tuhmemmaksi turmeltihin.
 Panokohotpa, min panewat,
 Sanokohot, min sanowat,
 Pian mie paha pakenen,
 Kohta outo kollahtanen; *elo tin*
 Kohta tästä kolkkan käännän,
 Kolkkan käännän, toisen wäännän,
 Käännän silmät sinne päin,
 Kusta kultani tulisi,
 Herttaseni herškuttaisi. *go. u. d. y. t.*
 Menen tuhma tuonmemmaksi,
 Kulen kumma muille maille;
 Ei taia minun täheni,
 Rauttani minun katalan,
 Mieli mierolta wähetä,
 Ajatus kylän akoilta,
 Nauru naapurin tuwilta,
 Peikki lemmon loumajoilta, *sa. d. lare*
 Silmän isku iffunoilta,
 Wälkytys kyläwälistä.

96. Riika minuista laitettihin.

Riika minuista laitettihin,
 Sekä laawa laskettihin,

Moni wirhi wisattihin,
 Saatihin moni sanoma.
 Ken minuista liian laitto,
 Liian laitto, laawan laski;
 Tulfoon laawa lapsistansa,
 Sekä liika saamistansa,
 Pojistansa miehen polku,
 Tyttärestä läänilautta,
 Miniästä mieliharmi.

Sanottiin minun polosen
 Sata lasta saaneheni,
 Tuhhat tuuwittelheheni;
 Saakohot itse sanojat,
 Saakohot sawiset lapset,
 Sisiliskoset sikiöt,
 Käärmeheiset kättyläiset,
 Korppilintujen kokoset,
 Vinnun mustan mustukkaiset.

97. Suotta soimat nostettihin.

Si minuista olle'kana,
 Olle'kana, liene'känä,
 Wiikoista wihanpitoa,
 Kaukaišta ylenkatsetta.
 Jo on wiikko wihattuna,
 Kanan ylenkatsottuna,
 Suotta soimat nostettuna,

Kiusan kielet kannettuna,
Päälle mun hyvän tapani,
Päälle kuulun kunniani.

Sanottihin, soimattihin,
Sanottiin minun polosen
Silmin syöväni urohot,
Käsin miehet kätkeväni;
Surma syököhön urohot,
Lauti miehet tappakohon,
Kalma käsin kätkeköhön.
Tulkohon Turusta rutto,
Amputauti Nunuksesta,
Veritauti Wiipurista;
Impuusi akat kylästä,
Koukkulenat kopristaisi!
Ei minua muut sanoisi,
Akas saatanaat sanovat,
Pakanat panettelewat,
Warajawat poikiansa,
Kuulewat lutuksiansa,
Minun pienen pettäväni,
Katalan kaottawani;
Piru heitä pettäköhön,
Tuoni heitä toiwokohon,
Työt Kalman katselkohon,
Maanitelkohon Manalan.

urko, wiika

98. Mitäpä suren sanoista.

Jospa han palonen lienen,
 Eli lienen tuhma tuifi,
 Pahemmaaksi nuo panewi,
 Tuhmemmaaksi turmelewat;
 Kylä on suuri suita täynnä,
 Silmiä sitäi enemmän,
 Korwia sitäi kowemman.
 Waan mitä huolinkii hotakka, *gäpääre*
 Mita piika pelkeänki,
 Mitäpä suren sanoista,
 Kuta tottelen torista —
 Mie olen tottunut torihin,
 Sattunut kylän sanohin,
 Wiipynyt kylän wiho'in,
 Puuttunut puhetten alle.
 Kun kuulen sanottawaksi,
 Eli liion pantawaksi,
 Sillon seison selwemmästi,
 Piän pääätä pystymmästi,
 Olen kun oriheponen,
 Tahi sälkö säärtä lyöen;
 Kuuliisin kiitettäväksi,
 Kertakaan kehuttawaksi,
 Alimpana pään pitäisin,
 Mas silmät siirteleisin.

99. Sanat päälleni satawi.

Usein minä polonen,
Usein tytär utunen,
Luskaan luiseessa tuwassa, *knaster.*
Riehun kielikattilassa.
Usein minun polosen,
Usein utusen lapsen,
Sanat päälleni satawi,
Puheet putoelewat.
Sanottiin minun polosen
Suossehen joka kisassa,
Maannehen joka majassa;
Moni huoraksi hokotti,
Moni wanno warkahaksi —
Huorammat hokottajani,
Warkahammat wannoiani.
Mitä mie waiwanen warastin,
Kuta oisin kurja saanut:
Pykälässä oli piimäpytty,
Merkissä isännän itra,
Wakassa waja'a leipä,
Aitassa alottamaton.
Leikkasin manatun leiwän
Manatuista kannikasta,
Makasin unen manatun,
Torkatin toran-alasen,
Manatuilla wuotehilla,
Kirotuilla pääaloilla —

Mafia uni manattu,
Tuo mielen toran-alanen.

100. Wierin wierahan waralle.

Olin mie isoni toissa,
Weikon kaunon kartanoissa,
Olin kun omena-marja,
Tahi kun mansikka mäellä;
Nyt on tullut turmiolle,
intressi, voin Lammanna tawattomaksi.
Wei ensin emoni surma,
Sitte tauti taaton tappo,
Wesi weljeni hufutti;
Jäin minä we'en warahan,
Tulin tuulen turwan alle.
Ei paha we'en warassa,
Eikä tuulen turwan alla;
Pah' on wierahan warassa,
Tunnottoman turwan alla.
Tulin mie tähän talohon,
Tulin kun tulikipuna;
Wierin wierahan warahan,
Wierin kun wesipisara;
Äkättihin äiä syöwän,
Tiettihin wäähä tekewän,
Warattiin warastawani,
Ei warahin nousewani.

Kyllä kuulin mieki furja
 Lemmon linnun laulawaksi,
 Kuulin, kuinka kukkan laulo,
 Ilotsi isännän lintu;
 Waan en woine nuolas nostaa, *glat, slat.*
 Enkä haikia hawata,
 Kullaki kufon sanalla,
 Linnun laajan laulannalla. —
 Voi sinua furja kukkan,
 Haikia hawutan ruoka,
 Kun sa niin warahin laulat,
 Alittelet aikasehen!
 Et sä sillon laajan laula,
 Et alota aikasehen,
 Kun sa wieähän wiluhun,
 Paiskatahan pakkasehen.

101. Monta muoriteltawata.

Mont' on muoria minulla,
 Monta muoriteltawata;
 En tieä kuta kumarran,
 Kumarran wäähä kutaki.
 Wainko heitän herjat kaitki,
 Pakenen pahoišta poies,
 Waiikka metsähän menisin,
 Korpehen kotini saisin.
 Ennen kuusia kumarran,

Kun kumarran kunnoutonta,
Ennen kierrän kieron koinnun,
Kun ma kierrän kelmotonta;
Ennen palwelen pajua,
Kun ma palwelen pahoa;
Ennen leppeä lepytän,
Kun lepytän lempolaista.

Lempoko näistä lemmen saapi,
Piru kunnian pitäwi,
Tästä lemmon leijioista, *joukkosta*
Pirujen pesäsiasta! —
Hyppäsin hypyn jaloilla,
Käwin karpän kämmenillä,
Siistiä tawottaessa,
Kunniata pyytäessä;
Saanut en kurja kunniaa,
Kauk' en lempiä tawannut,
Waikka nuoret wierettäisin,
Kalliot kaha panisin.

102. **Kun ma toisin vielä wuoen.**

Tuslaksi minun tulewi,
Pakoksi minun panewi,
Tätä orjana oloa,
Wierasta kiwen wetoa —
Kiwi kisko harteheni,
Paasi paitani repäsi.

Kun ma woisin wielä wuoen,
 Kestää tämän kesosen,
 Tämän syksyn syylätellä,
 Tämän talwen tallustella,
 Ukan ankaran apuna,
 Rautakämminen källynä!

Jospa woisin wuoen olla,
 Tok' en toiseksi rupeisi,
 Paistiksi pahan emännän,
 Tulikulkun kumpaliksi;
 Kun minä sanan sanowi,
 Tuli suusta suihkuwi,
 Kipunoivi alta kielen,
 Samuaa sanan jälestä.

Jo ma woinen wuoen olla,
 Yhen kesteä kesosen,
 Yhen syksyn syylätellä,
 Yhen talwen tallustella,
 Ukan ankaran apuna,
 Rautakämminen källynä;
 Teräksestä tietän kengät,
 Paulat waskesta panetan,
 Joilla seison seinäwieret,
 Ruuntelen kujaperukset,
 Kunnes suuri suistelessen,
 Ankara asettelessen,
 Rautakämmen kääntelessen,
 Tulikulkku tuohetelessen.

103. Emännäll' on kolme kieltä.

Niin minäki pieni piika,
 Kun on muuttu pienet piikat,
 Ojaksi olen osattu,
 Pantu palkan piikuntehen,
 Näille tuhmillle tuville,
 Asunnoille arvoisille.

Niin kiulu isännän silmät,
 Kun tuima tulikipuna,
 Niin liuku emännän kieli,
 Kun on kuiva haavan lehti.

Emännäll' on kolme kieltä —
 Yksi puinen, toinen luinen,
 Kolmas on kivinen kieli;
 Puisella puhu tuwaassa,
 Luksella lufon takana,
 Kiwisellä kellariassa.

Mit' ei kielessä kerinne,
 Kut' ei saattane sanoilla,
 Sen panewi seipähällä,
 Halkosilla haastelewi. —

Eipä se paha olisi,
 Ei ois puolinkaan pahoa,
 Kun on tuojani toruifi,
 Tahi saajani sanoifi,
 Iskifi imettäjani,
 Löysi löylynkylwettäjä;
 Se waista paha panefsen,
 Sepä tuskan tuottelewi,

Kun on tuomaton torunwi,
Saamaton pahoin sanowi,
Iskewi imettämätön,
Pyöpi löyhlynkylpemätön.

104. Mahoit ennen luoja luoja.

Woi kun loit minua luoja,
Woi kun säätelit Jumala,
Orjaksi osalliselle,
Wangiksi waralliselle.
Kun et sie minua luonut,
Säätänyt tätä tytärtä,
Waimoksi waralliselle,
Pohatalle puolisoiksi,
Joka kestin juoksijaksi,
Joka ilta ilotsijaksi.

Mahoit ennen luoja luoja,
Luoja luotoja merehen,
Salasaaria sanella,
Karipäitä kaswatella,
Ennenkun tätä tytärtä,
Näille päiwille pahoille,
Portahille pyöriwille,
Warwille wapisewille,
Joka tuulen tuultawaksi,
Satehen saeltawaksi!

105. Lähän linnahan kanaksi.

flanka.
 Ei minusta liene känä
 Orjaksi omille maille,
 Lähän linnahan kanaksi,
 Maille muille marjaseksi.
 Ennen kannan maitokannun,
 Maitokukksinan kuletan,
 Sihen sillan kormasehen,
 Tahikka kaupungin kaulle;
 Ennenkun kannan kaskipöskyn,
 Kaskipöskyn nostattelen,
 Sillä paikalla pahalla,
 Tuhmalla tulirowilla,
mal. Josta saita syöä saapi,
 Punakuoren purrakshehen,
 Joka wei wähan wäkeni,
 Waahen otsasta walutti,
 Kaikki kisko kylkiluuni,
 Wäänti hartiot hajalle.

106. Ei ollut kannis Karpan puoli.

Olin Karpalla kanana,
 Herttasena herran poian;
 Kannisko oli Karpan puoli,
 Helewäinen herran puoli? —

Ei ollut kaunis Karpan puoli,
Ei helewä herran puoli;
Se kaunis Kalinan niemi,
Se soria Gorsan niemi,
Suuren aallon surwelija,
Suuren wietran wierettäjä.

Woi sie kumman Kuittijärvi,
Woi sie lemmon liete'pohja,
Minun furjan fuolettaja,
Minun suotta souattaja,
Sormieni sorruttaja,
Verieni wierettäjä,
Rihojeni riwuttaja,
Koko warren waiwuttaja.
Saattaisiko suurisynty,
Auttaisi ylinen armo,
Tätä neittä Niemelästä,
Kaunoista Kalinalasta,
Immeksi ison kotihin,
Tahi Karpalle kanaksi;
Eok mie tuohukset wetäisin,
Wahasanat saatteleisin,
Parahiksi pappilahan,
Kirikköhön kiiättäisin.

107. Ei tytär jofehen jona.

Soutaisin isoni purtta,
Kun lehteä lennätellen,

Souan wierasta wenettä,
Weän fun wesi haſoa;
Wesi wie wähan wäkeni,
Nalto armahan ifäni,
Tuuli tuffani repiwi,
Minun muowon wihuri wiepi.

Tule tuuli, paista päiwä,
Laske lasta irrallehen;
Ota minua orjuudesta,
Päästä palkan piituksesta,
Waiſka wierisin wetehehen,
Raatuisin kalajokehen,
Sisarekſi ſiiſäſille,
Weikokſi we'en kaloille —
Siiat ſilmäni peſiſi,
Hauit pääni harjoaiſi.

Baan fun kuolen kuulu piika,
Riutunen tytär ritunen;
Kukapas ſitte kullalleni,
Kenpä kielilinnulleni,
Puun ſaapi, halon haſewi,
We'en rannalta wetäwi? —
Ken peſi pyhäſet pyhyt,
Arkipaiaſat ompelewi,
Näſtytſit näpertelewi,
Wiepi ne weſikiwelle,
Alle kartun kantelewi,
Sotkuihun ſowittelewi?

108. Wierahan ylösajanta.

Viennä heitti minun emoni
Kylän waimojen warahan,
Kylän naisten kylwetellä,
Kylän akkajen ajella.
Kaikki tunnen mie katala,
Kaikki oon kokenut kurja,
Mieron mielen, mieron kielen,
Mieron armot armahimmat,
Kyläset hywinpiännät,
Wierahan ylösajannan.

Kun wieras ylös ajawi,
Noin se silloin wieras wirkki:
"Nouse pois nokinen pölkky,
Hawa'a wesihakonen,
Puhu tulta turwe'korma,
Lietso lemmon liefuttama!"
Ei se niin oma emonen,
Noin sanois oma emonen:
"Nouse ylös noutamani,
Kaapsahtele kantamani,
Puhu tulta tuomaseni,
Lietso liefuteltuseni;
Kun et jaksa, niin lepeä,
Ja lietso lewättyäsi!"

109. Kaswain lasa armotonna.

Cipä kaswa kaitti lapset,
 Ei ylene yksinä,
 Niinkun mie katala kaswain,
 Yksipuolinen ylenin.
 Kaswain lasa armotonna,
 Yksipuolista ylenin;
 Kaswain kun karankokuusi,
 Rouhin kun noropetäjä,
 Niinkun putki puun nojassa,
 Saraheinä sammalsuolla,
 Kaste kaihassa tilassa,
 Wesi waahterin wajoissa.
 En kaswan't kanannuilla,
 Mennyt siunlihoilla;
 Kaswain kainalopaloilla,
 Täywyin kaalin tähtehillä,
 Weräjillä wierahilla,
 Uksilla ulisewilla.

Runp' on eukoni eläisi,
 Disi wanhin walwehella,
 Ei se lapsi näin käwisi,
 Ruskawierulla nutulla,
 Karmawieru kauhtanalla,
 Paha raiska paita päällä;
 Maata wertani wetäisi,
 Siltoa sinihamonen.

110. Tule ei päivä polvenaan.

Elköhön hyvä Jumala
 Vuoko lasta luonnotonta,
 Eikä aivan armotonta,
 Isotonta alle ilman,
 Emotonta ensinkänä,
 Niinkun loi minun Jumala
 Isottaman alle ilman,
 Emottoman ensimmäisen —
 Voi kun loffien sekahan,
 Karille meren kajan.
 Päivä pääskyille tulewi,
 Warpusille wakenewi,
 Ilo ilman lintusille;
 Ei minulle millonkana.
 Eipä se emottomalle,
 Tule päivä polwenahan,
 Eikä walkia walošta,
 Ei ilo sinä ifänä.

Käyn mä kymmenen kyleä,
 Samoan sa'an taloa;
 Ei ole sitä sisarta,
 Vielä weljeä wähemmin,
 Solle huoleni sanoisin,
 Ja haluni haasteleisin —
 Sisaret on siellä täällä,
 Weikkoni Wenächellä.

Jos ma wirkan wierahalle,
 Ryllinki kylän wäelle,

Wieras sen wiieksi panewi,
 Kyläläinen kymmeneksi.
 Parempi, sanon pajuille,
 Eli haastan halkosille,
 Kerron puille pääni päällä,
 Maahan alla jalkojeni;
 Lausun saunan lautasille,
 Itken saunassa saloa,
 Kyllin kylpihuoneessa,
 Yksellä yksinäni —
 Yliset ulaswesille,
 Saunan lauat lainehille.

111. Pois itkin ihanat silmät.

Miks' on silmäni sipalat,
 Näkimeni näin huterat —
 Lie'kö lasa langeteltu,
 Ja piennä pahoin pielty? —
 Ei oo lasa langeteltu,
 Ei piennä pahoin pielty.
 Siit' on silmäni sipalat,
 Näkimeni näin häperät;
 Kun ennen emoa itkin,
 Kantajata kaihoelin,
 Surin suurta syöttäjää,
 Waruin suurta vanhempoa.

Itkin wuoen, itkin toisen,
 Itkin kohta kolmannenki,
 Kolmannenki, neljännenki,
 Vielä itkin wiiennenti;
 Pois itkin ihanat silmät,
 Kaswon kaunihin kaotin,
 Puottelin punasen posken,
 Werewäisen wierettelin.
 En ole sitte silmin nähnyt,
 Kun on firstu kiini pantu,
 Rautanauloilla napattu,
 Basaroilla wahwistettu.

112. Ei kuule emö minua.

Kun olin lasa kumskesosna,
 Vielä wiiswuotosena,
 Olin nokka nuotilleni,
 Sekä wilkka wirsilleni,
 Laulelin jokaisen laxon,
 Joka rannan rallattelin;
 Nyt en oo nokka nuotilleni,
 Enkä wilkka wirsilleni,
 Ilman laulan laitoisani,
 Murehissani murajan.
 Laulan mie liki kotia,
 Eiki wettä wierettelen,
 Eiki laulan linnaistani,

Kiti salwanta sanelen,
 Ehkä kuulisi emoni,
 Panisi pa'an tulelle,
 Parasta pa'an sisälle;
 Tulisi kyselemähän,
 Ja saisi sanelemahan:
 "Mitä laulat lapsueni,
 Kuka lintuni liferrät?"

Ei kuule emo minua,
 Jos mie silmillä siherrän,
 Tahi kulmilla kuherran,
 Päälaella laulattelen;
 Enkä huoli huutamahan,
 Ei se kuulu kumminkana,
 Ei kuulu emolle itku,
 Ei walitus wanhemmalle —
 Huuto ei kuulu Tuonelahan,
 Walitus Manan majoille.

113. **Roikensin nuotioilla.**

En minäki oisi ollut,
 Isän koiissa ollessani,
 Mustin muita neitosisa,
 Kalwakin kylän kanoja.
 Baan ma mustuin mustikoilla,
 Painuin marjoilla pahoilla,
 Muutuin mustilla tulilla,

Nokeuhuin nuotioilla,
 Keryin keittowalkioilla,
 Sawustuin sawumajoilla;
 Kun söin lasja mustikoita,
 Paljo marjoja pahoja,
 Nukuin nuotiotulilla,
 Makasin sawumajoilla.

114. Disinko pojaksi luotu.

Kun oisin poikana polonen,
 Kalki jousen kantajana;
 Ei ne pyyt pyhää pitäisi,
 Drawaiset oisi jouten.

Disinko pojaksi luotu,
 Ja tyhätty tyntäjäksi,
 Emma näisfä näin käwisi,
 Kylän wierahan warasfa;
 Tyntäisin isoni maita,
 Ja wakoisin wanhempani;
 Ei wieras wiheltelisi
 Pelloilla ison perillä;
 Ei itkis isoni pelto,
 Wainiot walitteleisi.

Itkikö isoni pelto,
 Taaton wainiot walitti? —
 Itkipä isoni pelto,
 Taaton wainio walitti.

Kun käwin siwutse kerran,
 Ustuiin aitojen alatsel,
 Kuulin itkewän isosti,
 Wahvasti walitteleman,
 Kylällistä kyntäjätä,
 Wierasta wakoajata.
 Pellot itki, niityt itki,
 Kotinurmet nukkerehti,
 Näin hyweä niittäjätä,
 Kaunista kaputtajata.

115. Toisinpä käwi kätehen.

Toisin tiesin, toisin toivoin,
 Toisin luulin ja kätesin,
 Toisinpä käwi kätehen;
 Tuli tyhjä toivotusta,
 Wale wiikon wuotetusta,
 Toi toiwomattomasta.

Mennä vuonna, näill' ajoilla,
 Kuka tiesi kuulun piian,
 Kenpä kensin morsiamen,
 Sukinwan suruista pääätä,
 Huolellista harjoawan,
 Raihollista kampoawan.

Mennä vuonna, näill' ajoilla,
 Kuka tiesi, kenpä luuli,
 Tänä vuonna, täll' ajalla,

Kynsiwän kylän wäliä,
Mieron teitä mittelewän;
Nämät notkot nousewaksi,
Nämät maat matelewaksi,
Nämät kursot kulllewaksi.

Empä uskonna olisi,
Jos oisi sata sanonna,
Wiisi wiiasta puhunna,
Kuus' sanonna kuusikosta,
Näille juonin joutuwani,
Näille päiwin päätywäni,
Jotk' on päiwät päälle päässyt,
Suonet joutunna käsihin.

116. Osan tähän ei otettu.

Olisi tämä otettu,
Reito kaunonen katsottu,
Tämä muoto muuanne'ki,
Tämä kaswo kaikin paikoin;
Osan tähän ei otettu,
Tawan tähän ei tahottu.
Ken oisi löyhän ottanunna,
Katsonna minun katalan,
Minun kurjan korjannunna;
Oisi tuo polonen poika
Saanut wiikurin wihoa,
Paljo päiwiä pahoja,

Sylin syäntähän piellä,
 Käsiwarsin watsoahan —
 Saanut panna paiatuutta,
 Sukatuutta surkutella,
 Hoiotella housutuutta,
 Panna paitansa pahutta.

117. Miksi olen laiha.

Mina laulan laiha piika,
 Tielle heitetty heläjän,
 Sanelen sanan-alanen,
 Kaitaposti kaitottelen,
 Kun ei muut lihawat laula,
 Pulsksammat ei puhele,
 Werewämmät wierettele,
 Kaunihimmat kaitottele.

Laulan, laulan laihalanta,
 Kuivalanta kuifuttelen,
 Laulan laihoilta lihoilta,
 Kupehilta kuuttomilta.

Miks' olen lihoilta laiha,
 Kupehilta ilman kuutta? —
 Siks' olen lihoilta laiha,
 Kupehilta ilman kuutta,
 Kun on laessa langeteltu,
 Piennä kolkhattu kowasti. —

Woi welonen weitoseni,
 Kaunis kaswinkumpalini,
 Kuin sa kuitenki wetelit,
 Ja pitelit pienosena,
 Huppusena huihkuttelit,
 Kantelit kapalolassa! —

118. Ikävä omia maita.

Laulan, laulan lauha piika,
 Wieritän weretön lapsi;
 Laulan rannan laiturilla,
 Wieritän wesiwellä,
 Johon kaikki aallot käypi,
 Been tyrskyt tyyräjäwi,
 Minun raukan laullessa,
 Kurjan kuiferrellessani.

Minä laulan laiturilla,
 Wieritän wesien luona,
 Jotta kuuluisi fujerrus,
 Näneni yli wesien;
 Kuuluisi kotikylähän,
 Oman puolen poikasille —
 Ikävä minun tulewi,
 Ikävä omia maita,
 Oman puolen poikasia,
 Oman Suomen sulhasia.

119. Surujani mie sukitan.

Ratso3 muita miekko3ia,
Ja onnen osallisia,
Sukittawat suotujansa,
Luotujansa paiottawat;
En minä sinä ifänä,
En polonen polwenani,
Sukittele suotuani,
Luotuani paiottele —
Surujani mie sukitan,
Paiotan pahoa mieltä,
Mielen kaiten kääntehiä,
Piikkehiä liian mielen.

Kunpa kuolisin polonen,
Katalainen kakkiaisin,
Sukat surmalle tekisin,
Paiat Kalman poikasille —
Sukat suurista suruista,
Paiat päiwistä pahoista,
Housut huolen kankahasta,
Iholiivit itkuloista.

120. Kunpa Kurja kuolisin ki.

En minä sinä ifänä,
Kunna kullan wakkiana,

Näijälle kättä näytä;
Näijä valehtelewi
Syöäksehen, saahaksehen,
Kylläisnä eleäksehen.

Noin sano Sawon näijät,
Noin pakisi Pohjan noiat,
Minun kurjan kuolewaksi,
Kalkisen katoawaksi,
Nuorena mukahawaksi,
Kaawawana kaatuwaksi —
Minä hoikka huolemahan,
Ja musta murehtimahan.
Mieleni meni pahaksi,
Syämeni surulliseksi,
Enkä kuollut kuitenkana,
Tainnut en kalkinen kaota.

Kunpa kurja kuolisiinki,
Kattiaisiinki katala,
Äskén tuosta toisssa vuonna,
Kohhta kolmanna kesänä,
Maassa heinästä helyisin,
Kukkana kukostelesiin —
Paremmat kukalla päiwät,
Helewämmät heinäsellä,
Kun on kurjalla minulla,
Korin koiropäiwäsellä.

121. Löyhän armon aaltoloissa.

Läksin piennä paimenehen,
 Lausa lammasten ajahon,
 Istuin maalle marjaselle,
 Nukuin nurmikkokeolle;
 Tuli wieras wiivikolta,
 Noiransuoli koivukolta,
 Jos otti minun omani,
 Piti piikafunniani.

Menin itkien kotihin,
 Itkien ison pihaille;
 Iso torui ikkunalta,
 Emo aittansa ovelta,
 Weikkoni weräjän suulta,
 Sisäkö sillan korvaselta —
 Olut ei turwoa tuwaassa,
 Armoa katosten alla.

Niin jo kohta koito raukka,
 Näillä päiwillä pahoilla,
 Löyhän turwan tuulen alla,
 Armon aaltojen seassa —
 Mennä mieleni tekewi
 Alle aaltojen sywien,
 Sisareksi siikasille,
 Weikkoksi we'en kaloille.

Ellös sie emoni sitte
 Panko wettä taifinahan,
 Laajalta lahen perältä,

Ilman karwan katsomatta;
 Wes' on täynnä tuffiani,
 Rannat laikki karwojani,
 Minun tuiman tuffiani,
 Minun haitran hapsiani.

122. **Tuli hurtta huowin maalta.**

Niin minäi pieni piika,
 Kun on muutki suuremmaiset,
 Rannon wartta wartalolla,
 Nostatin noripereä;
 Tuli hurtta huowin maalta,
 Sammakko Sawon rajalta,
 Miesi kurja Kuopioista,
 Eotaheitto Helsingistä,
 Joka joi minun wereni,
 Piti piikakunniani,
 Wetytti werewän laswon,
 Huollutti punasen posken,
 Wainutti ihanan warren,
 Notkutti noriperäni.
 Ei tiennyt emoni rukka,
 Iso ei se ensinkänä —
 Iso piikana pitäwi,
 Emo lasa lallittawi,
 Mie waan naisa naapottelin.
 Kyllä tiesi kurja miesi,

Tunsi hurtta huowilainen,
 Alla aian maannehensa,
 Nurmet nutturinehensa,
 Lepiköt lewänehensä.

123. Ei tieä emo tytärtä.

Ei tieä emoni rukka,
 Ei tieä emo tytärtä,
 Miss' on piika pillattuna,
 Emon tuoma turmeltuna:
 Tuolla piika pillattihiin,
 Emon tuoma turmeltihiin,
 Laitasaaren laitehella,
 Lehtowaaran liepehellä.
 Kun kerran käwin jälestä
 Sillä paikalla samalla,
 Jopa saariki saneli,
 Saaren rammat raukotteli,
 Itkiwät ihanat nurmet,
 Uhot armahat walitti,
 Nuoret heinät hellitteli,
 Kuifutti kukat kanerwan,
 Tuota piian pillamusta,
 Emon tuoman turmellusta.
 Eipä noussut nuori heinä,
 Kaswanut kanerwan kukka,
 Ei noussut sinä ikänä

Sillä tuhmalla siällä,
Rus' on piika pillattihin,
Emon tuoma turmeltihin.

124. Mieli muien ja minunki.

Miten on mieli nuorten neitten,
Mieli muien miekkosien? —
Niin on mieli nuorten neitten,
Mieli muien miekkosien,
On kun wellowa wetonen,
Eli aalto altahassa.
Miten on mieleni minunki,
Mieleni minun polosen? —
On kun hanki harjun alla,
Wesi kaimossa sywässä.

Niin on mieleni polosen,
Mieleni minun polosen,
Kun on myötävän hewosen,
Tahi tamman kaupittawan,
Tahi ostetun orihin,
Tahi miehen tappanehen,
Miestä kaks kaatanehen,
Urosta upottanehen.

125. Mene Jumalan aika.

Hoi isoni, hoi emoni,
 Joko nyt kesä tulewi,
 Kun mun kenkäni kuluwi,
 Hameheni harvenewi —
 Kun tuo peipo puipertawi,
 Rastas rannalla panewi?
 Tule jo kesäki kerran,
 Talwi siirräte siwutse,
 Kule päivä, wiere wiikko,
 Mene Jumalan aika;
 Mene aika mielaloissa,
 Hoilattele huolissaki.
 Kuku jo ilotäkeni,
 Laula lempilintuseni,
 Mlemmäksi aikojani,
 Lyhemmäksi päiviäni.
 Päästä päiviä lyhennä,
 Sekä kesästä kewennä,
 Katkase kahenki puolen,
 Päästä lasta päivän päähän,
 Näissä suurissa suruissa,
 Apioissa mielaloissa.

126. Wiikon wuottelin käfeä.

Kun oisin paimenna palonen,
 Eli paimenen tytärnä,

Niin toisin huhuelisin,
 Sekä toisin leilottaisin;
 Kuuluisi kuloista ääni,
 Heläjäntä heinikoista;
 Rukkuisi käetti puissa,
 Pienet linnut laulelisi.

Wiikon wuottelin käkeä,
 Kauan katsoin kaunoistani:
 Kuulisin käen kufunnan,
 Ehkä syämeni sulaisi.
 Wiikon wuotin, kauan katsoin,
 Jo tuli kewätki ferran;
 Kuulin mie käen kufunnan,
 Pimmun laulawan lehossa,
 Waan ei syämeni sulanut,
 Eikä mennyt raskas mieli.
 Kuta kuuntelin enemmän,
 Eitä mieli raskahampi;
 Mieleni meni pahaksi,
 Syän syttä mustemmaksi.

127. Kolminaiset huolet.

Ei ole huolet yksinäiset,
 Eikä huolet kaksinaiset,
 Waan on huolet kolminaiset,
 Murehet monennäköiset.
 Yks' on huoli pääni päällä,

Toinen alla jalkojeni,
Kolmas on kohalla kesten,
Sykertää syänalassa.

Jok' on huoli pääni päällä,
Sen panisin palmikolle,
Nuorassilla kiinnittäisin,
Sillkinauhoilla sitoisin.

Jok' on alla jalkojeni,
Sen käärisin kentihini,
Kengänpauloilla panisin,
Sukillani suullittaisin.

Waan jok' on kohalla kesten,
Jos sen wyöllä wyöteleisin,
Ei wyöhyt pitäisi tänä,
Wyö kaheksi kattiaisi.
Sepä huoli kestimäinen
Se syäntä maitelemi,
Wiepi wienosen manalle,
Jän nuoren tuonelahan.

Paha panna'ki olisi
Hiekkahan heliä silmä,
Multihin mubia muoto,
Raswo kunnis kankahasen,
Tuonen toukkien torua,
Manalan matojen syöä.

128. Maassa mieleni matawi.

Niin ne muutammat sanowat,

Moniahat arwelewat:

"Jloissahan tuo eläwi,

Niemuissahan riehkahuwi." —

Minä hoikka huolissani,

Jkäwiissäni ilotsen.

Usein minun utusen,

Usein utusen lapsen,

Maassa mieleni matawi,

Alla jalkani asuwi,

Alla penkin piehtaroiwi,

Nurkissa nuhaelewi.

Usein minun utusen,

Usein utusen lapsen,

Mieli kulkewi kulossa,

Wesakoisssa wiefkuroiwi,

Miel' ei terwoa parempi,

Syän ei syttä walfiampi.

Usein minä utunen,

Usein utunen lapsi,

Jtketän ihanat silmät,

Rastuttelen kaian kaswon,

Wetytän werewän posken,

Hoikan warteni walelen;

Rylä tiesi kylpenehen,

Weli wettä kantanehen —

Minä kylwin kynneillä,
Hautelin haluvesillä.

129. Rannan mustoa muretta.

Soi welinen weitoseni,
Kaunis kaswinkumpalini,
Kuule'pas, kuin sanelen,
Kielen kurjan kuifuttelen:
Mitä lienehe minulle,
Kuka kurjan kannetulle,
Iskennä tämän ikävän,
Tämän huolen hoiwannunna,
Tämän kaihon kantanunna,
Murehen mukaellunna!

Ei ne muut muretta tunne,
Ranna kaihoista syäntä,
Niinkun mie katala kanto
Rannan mustoa muretta,
Syäntä syennäviistä,
Huolta hiilenkarwallista.

Usein minun polosen,
Usein polon-alasen,
Suru päätäni sukivi,
Huoli pääätä harjoawi,
Kaiho pääätä kampoawi —
Ei ison sika sulonen,
Ei emon halunen harja,

Weikon kampa kaunokainen;
 Ei sui suruista päättä,
 Huolellista harjaale,
 Raihollista kampaale.

130. **Toinen ei tunne toisen huolta.**

Eipä tieä toinen toista,
 Tunne ei toinen toisen huolta;
 Eipä tieä yksikänä,
 Urwoa yheksänkänä,
 Tämän pääskyn päänsisusta,
 Tämän allin mielaloa,
 Mitä mielessä makaawi,
 Niimossa asuelewi.

Kylä kyllinki sanowi,
 Raapuri naputtelewi,
 Elävän minun ilossa,
 Riemuissa remuelewan —
 Ikävät minun iloni,
 Riemut ratki raskahia.

Usein minun utusen,
 Usein utusen lapsen,
 Itku silmäni sitowi,
 Huoli pääni harjoawi,
 Raiho pääni palmikoowi —
 Ei ison sininen silkki,
 Ei emon käet kättyiset,
 Veranlisti weikon tuoma.

Usein minun utusen,
Usein utusen lapsen,
Mieli terwoa tefewi,
Syän syttä keittelew;
Itku on iltalaulunani,
Nämmuwirtenä walitus.

Usein minun utusen,
Usein utusen lapsen,
Huoli hurstille tulewi,
Waru waattehuisilleni,
Mure muille wuotehille.
Uni ei tule usein

Minun hoikan hurstilleni,
Warullisen waipan alle;
Eipä se uni lähene
Huolellisen huonehesen,
Raihollisen kartanohon,
Murehellisen majahan.

131. Kyllä huoli wirttä tuopi.

Kun olin ennen nuorempana,
Kaswawaisena kanana;
Tuli eukko tuonnempata,
Laulaja Lapin periltä,
Joka wirsiä weteli,
Monet laulut laulatteli.

Annoin rätsinän akalle,
Hyvän paian palkastansa,

Siirrytin siniferäset,
 Puottelin punaset langat,
 Hyvän laulun laulannasta,
 Paremman pajattamasta,
 Wirret kielin kertomasta,
 Suin sanat sovittamasta.

Kuules eukko, kuin nyt laulan,
 Kuules akka, kuin sanelen:
 Tuo nyt jälle rätsinäni,
 Palahuta paitawaate,
 Työnnä pois punaset langat,
 Siirrytä siniferäset —
 On jo wirttä neuomatta,
 Saamatta sanoja kyllin;
 Kyllä huoli wirttä tuopi,
 Mure wirttä muistuttawi,
 Kaiho kantawi sanoja,
 Mielalani armeloita.

132. Grotus jauhinkiwillä.

Unnettihin aikoinani
 Tuoa juossehen herosen,
 Appoa ajetun ruunan,
 Syöä neien jauhanehen.
 Jauhoin mie ison kiveä,
 Kun lehtiä lennätellen;
 Wäännän wierasta kiveä,
 Kun on wuorta wieretellen.

Mitäpä kilkkaset kiwonen,
Mitä vuori woiwottelet,
Milla ainoan kätteni,
Milla pienen penkaloni —
Jalompaako jauhajata,
Kyllimpätä kiskojata?

Et sä kilkkase kiwonen,
Etkä vuori woiwottele,
Kun tämä kana katowi,
Pieni lintu liikahtawi —
Kun ma kuolen kuulu piika,
Kiutunen tytär ritunen.

133. Kiwi on suuri, orja pieni.

Mitä sie kiwi kitajat,
Mitä vuori wäikerrehät,
Minun huonon horjuttaisä,
Wienon wieritellesäni?

"Sitäpä kiwi kitajan,
Sitä vuori wäikerrehän:
Kiwi on suuri, orja pieni,
Jauhaja vähäwäkinen."

Ele sie kiwi kitaja,
Ele vuori wäikerrehä,
Minun wienon wierittäisä,
Huonon horjutellesäni;
Kuitenki kiwi sinulle

Wara uusi wahwenemi.
 Kohta kuolen kurja lapsi,
 Katoan tytär katala,
 Saat ja jauhajan jalomman,
 Werewämmän wierettäjän.

134. Ellös wuori woiwotello.

Jauhaoß sinä kiwonen,
 Hyvä paasi pauhaelloß,
 Somerimen souatelloß,
 Minun jauhinnuorollani,
 Ilman formen soutamatta,
 Käen puuta kääntämättä,
 Käsiwarren wääntämättä,
 Peukalon pitelemättä!

Mitä kilffoat kiwonen,
 Mitä wuori woiwottelet,
 Minun riskin rinnan alla,
 Alla kaunihin käteni? —
 Sitäkö kilffoat kiwonen,
 Sitä wuori woiwottelet,
 Wienoista wetäjätäsi,
 Jalotonta jauhajata?

Ellös kilffao kiwonen,
 Ellös wuori woiwotello;
 Ei tuo kiwelle tälle,
 Ei tuo Turustakana,

Saaha ei Saksasta tytärtä,
We'etä Wenäeheltä,
Dteta omalta maalta,
Tietä kirkko kihlaella,
Salompata jauhajata,
Killimpätä kiskojata.

135. Mitä kaifatat kiwonen.

Mitä kaifatat kiwonen,
Laklatat kiwen lapatta —
Sitäkö kaifatat kiwonen,
Laklatat kiwen lapatta,
Ettei naia neitojamme,
Korjaella kuffiamme;
Ettei naitu naintawuonna,
Kihlattu kilokesanä?

Ele kaifata kiwonen,
Laklata kiwen lapatta;
Mielä näille neitosille,
Näille kaunoille kanoille,
Kihlat kiljuen tulewat,
Rahat suuret rasfutellen,
Tengat tiellä teuotellen,
Isot äyrit äyötellen.

Ele kaifata kiwonen,
Laklata kiwen lapatta;
Mielä näille neitosille,

Näille kaunoille kanoille,
 Neki rensuen ajawi,
 Kirjatorja kiiättäwi,
 Suoksawi ori punanen,
 Kiinaharja luottawi.

136. Jauhan, jauhan jauhon hienon.

Jauhan, jauhan jauhon hienon,
 Leivon, leivon sangin hienon,
 Sangin lasten lautaselle,
 Panen paikan kätteheksi,
 Wien sangin wenoseheni,
 Ja työnnän wenon wesille.

semula, siten bu

Lähen sitte soutamahan,
 Souan tuonne saarimaalle,
 Katson saaren sulhosia,
 Punaposki-poikasia;
 Katson kell' on pestyt kasmot,
 Silmin kell' on siewät warret,
 Kell' on silmänsä siniset,
 Kellä kulta kulmaluilla.

Kutsun sulhot syönnökselle,
 Sinisilmät syönnökselle,
 Kuusfannalle kultafulmat,
 Pestyt litsat piirasille.

*2
mardfava*

137. Neien mieli mieholahan.

Suu wetää suen ritahan,
 Kieli karpän lautasehen,
 Mieli neien mieholahan,
 Tapa toisehen talohon.
 Jauha, jauha neiti nuori,
 Jauha mieli nuoren neien,
 Jauha käsi, jauha jalka,
 Jauha kinnas, jauha sukka,
 Jauha jauhaja kiwonen,
 Jauha neittä mieholahan;
 Mieli miehelle tekewi,
 Kytewi kylän pojille.
 Wesille wenehen mieli,
 Mieli lainwan lainehille;
 Neien mieli mieholahan,
 Tapa toisehen talohon.
 Niinp' on neiti luotunaki,
 Tytär tuuwiteltunaki:
 Laattolasta mieholahan,
 Mieholasta tuonelahan.

138. Urwan asettaja.

Neito arpoa asetti,
 Laatteli lastusia:
 "Sano totta luojan merkki,

Suttele Jumalan arpa! —
 Saattele sanomat mulle,
 Warmat liitot liifahuta,
 Minne neito naitanehe,
 Orpana otettanehe,
 Marja maaniteltanehe,
 Wesilintu wietanehe;
 Naiahanko naapurihin,
 Saaha'an salitupihin,
 Leiwän paksun paistajaksi,
 Wehnäleiwän leipojaksi.

Sano arpa syytä myöten,
 Ele neien mieltä myöten!
 Jos arpa walehtelewi,
 Arpa lyöähän tulehen."

Arpa se ajattelewi:
 "Kun sanoisin syytä myöten,
 Neiti huolelle tulisi,
 Palonen paholle mielin." —
 Ei sanonut syytä myöten,
 Sano neien mieltä myöten,
 Eikä tungettu tulehen,
 Palamahan paiskattuna.

139. Näkijä walehtelewi.

En minä sinä ikänä,
 Ruuna kullan polwenani,
 Näkijälle kättä näytä;

Näkiä walehtelewi,
Saawani minun Sawohon,
Toroisiin joutuwani,
Hurstille humalahurjan,
Wiinawillin wuotehelle.

Itse saakohot sanojat,
Käyköhöt käen näkijät,
Hurstille humalahurjan,
Wiinawillin wuotehelle;
Itse saakohot Sawohon,
Toroisiin joutukohot,
En minä pilonen piika,
Eikä muut emoni lapset! —
On miestä omalla maalla
Minun furjan forjaajaksi,
Miestä monta firkkomäällä,
Saapasjalkoa jaloa.

Kun ei tuota tullessä,
Olen ilmanki ikäni;
Paneme pajuille maata,
Lehtohon lepeämähän.
Parempi pajuilla maata,
Leppeämpi lehtosessa,
Kun on hurjan hurstiloilla,
Wiinawillin wuotehella;
Hullu löysi hurstillaki,
Lakanoilla juomalalli,
Sormet soisi suuta wasten,
Käet kormalle kohoisi.

140. **Ei minusta miniäksi.**

Niin neito ison kotona,
 Kun funingas linnassansa,
 Waan on miekkoa wajoa;
 Niin miniä miehelässä,
 Kun wanki Wenäehellä,
 Waan on wahtia wajoa.
 Eikä waan minusta liene
 Miniäksi wietäweä,
 Orjaksi otettawoa;
 Ei taia minusta tulla
 Iki orjoa isännän,
 Mika orjoa anopin,
 Iki naurua nauille,
 Iki kytkyttä ky'yille,
 Kälyksille kästyläistä,
 Weikoille wesihewoista.

141. **En muistaisi mukiin mennä,**

Ei minusta liene'fänä,
 Olle'fana, liene'fänä,
 Miniäksi miehelähän,
 Orjaksi anoppelahan —
 Wihanen minä miniä,
 Ankara anopin orja.
 Ei neiti minun näkönen

Osaissi orjana eleä,
 Muistais' ei mukihin mennä,
 Olla aina alla kynsin.
 Toinen kun sanan sanoisi,
 Minä kaks'i vastoaisin;
 Kun tulisi tuffahani,
 Hairahtais' happihini,
 Tukastani tuivertaisin,
 Hapstistani haiivertaisin.

142. Neitiwalta ja miniäwalta.

Walkia kesänen päiwä,
 Neitiwalta walkiampi;
 Wilu rauta pakkaseessa,
 Wilumpi miniäwalta.
 Niin on neiti taattolassa,
 Kun marja hywällä maalla;
 Niin minä miehelässä,
 Kun koira pahassa säässä:
 Teki työtä työn ajalla,
 Wäänti hartion wäellä,
 Hipiä hien weessä,
 Otsa waahen walkiasa;
 Kun tulewi toinen tunti,
 Niin tulehen tuomitahan,
 Ujetahan ahiohon,
 Sen kätchen käsketähän.

Piteä hänen pitäisi,
Piteä pilosen piian,
Kohen mieli, kiiskin kieli,
Lammin ahvenen ajatus,
Suu sären, salakan watsa,
Meritetren tieto saaha.

143. Hywäolonen neiti.

Hywä tässä on olla neien,
Kaunis kaswoa kanasen;
Tässä on pitkät pirtin penkit,
Sekä laajat saunan lauat,
Isännät isoni wäärtit,
Emännät emoni wäärtit,
Pojat tässä on weikon wäärtit,
Tyttäret sisaren wäärtit.

Hywä tässä on olla neien,
Kaunis kaswoa kanasen;
Ei oo kiirettä kivelles,
Eikä huolta huhmarelle —
Kiire kihlakintahille,
Huoli huiwille hywille.
Wesi tässä wehnät jauho,
Koski kuohutti rukehet,
Alto astiat pesewi,
Meren waahti walfasewi.

Hyvä tässä on olla neien,
 Kaunis kaswoa kanasen:
 Nurmet alla, pellot päällä,
 Kesellä kylä välillä;
 Kylän alta kylmä juoksi,
 Maan alta wesi mäkia —
 Sopii tuossa sorsan uia,
 Wesilinnun wieretellä.

144. Erilaisia käsityjä.

Iso anto wierrinhangon,
 Käski käymähän palolle;
 En lähe minä palolle —
 Silmät saastuisi sawusta.

Emo anto sukulaisten,
 Käski kangasta kutoa;
 Kuo en kangasta emoni —
 Warsi waipuisi pahaksi.

Beikko anto paperipankon,
 Ja käski kirjottamahan;
 Emmä taia kirjotella —
 Mustuis kaunoset käteni.

Sisko anto silkfineulan,
 Käski ompeluskillehen;
 Emmä lähe ompelulle —
 Sormet kultaset kuluisi.

Sulho anto sulkkutyhynyn,
Ja käski makoamahan;
Menen mä makoamahan,
Kiitäme lepeämähän —
Hyvä on maata marjan kanssa,
Kera lempeni lewätä.

145. Raksi kannista yhesä.

Astuin, astuin aian wiertä,
Kunnellen kujan pereä;
Näin sulassa suuren sorsan,
Joen suussa jouhisorsan.

Räksin luoksi suuren sorsan,
Menin luoksi marjalinnun;
Räksin haapanan haluhun, *blas and*
Jouhilinnun joutelohon — *Sidenfrans*
Suot oli kaikki sosleheessa, = *niämas*
Iljenesä ilman rannat.

Sotkin suota soslehistä,
Jäätä järvenrannallista,
Iljenellä itkusilmin,
Sosleheessa surkusilmin,
Riettasilmin riitteheessä,
Jäläsilmin jäätä myöten.

Tulin luoksi jouhilinnun,
Pääsin luoksi marjalinnun,

Jouhisorsan joutelohon,
 Haapanan halaeluhun.
 Kaks' oli kaunista yheessä,
 Kalewaista kaswoikkaha,
 Soriaista suutsekkaha,
 Kahen päiwät pääksekkähä,
 Otawaiset otsakkaha.
 Kuu se kullalle kumotti,
 Hoxialle päivä hohti;
 Puut kaikki punalle paisto,
 Salot siintiwät sinelle;
 Metsä meelle haiskahteli,
 Ahowieret wiertehelle,
 Meiän kahen kauneutta,
 Kahen sorsan suoseutta,
 Aholinnun armautta,
 Mafentta marjalinnun

146. Läsän meren kylwentähän.

Läsän meren kylwentähän,
 Löysän meren kylwetyksi;
 Menin toiselle merelle,
 Löysän senki kylwetyksi;
 Menin kohta kolmannelle,
 Siin' oli rannalla tupanen.
 Katsoin tuonne tuwan taaksi,
 Kolm' oli neittä kylpemässä;

Meninpä minäi tuonne,
 Panin paitani pajulle,
 Haawan oksalle hamoni,
 Suttani sulalle maalle,
 Kengät kuuwalle kiuwelle,
 Hiekalle helistimeni,
 Somerelle formukseni,
 Ristini risun nenähän.

Tuli koira kongotellen,
 Wesirakki wengotellen;
 Otiti paitani pajuilta,
 Haawan oksalta hamoni,
 Suttani sulalta maalta,
 Kengät kuuwalta kiuweltä,
 Hiekalta helistimeni,
 Somerelta formukseni,
 Ristini risun nenästä.

Minä itkien kotihin,
 Raikatellen kartanohon;
 Iso istui ikkunaassa,
 Emo aitan rappusilla:
 ”Mitä itket piikafeni,
 Nuorra saamani walitat?”

”Ota aittani awaimet,
 Mene aittahan mäelle,
 Pane paita palttinainen,
 Liitä liinan aiwinainen,
 Hame werkanen wetäse,
 Sio päälle silkkimyyöhyt,
 Kaulahan heliät helmet,

Kullan formus formehesi. —
Tulet entistä ehempi,
Paljo muinaista parempi.”

147. Tee minua tiffariksi.

Minin piennä paimenehen,
Kassa lammasten ajohon;
Yhty yrkä wastahani,
Kysytteli, lausutteli:
”Joko tieät tiffaella,
Joko ommella osoat?”
”Jos en tieä tiffaella,
Tahi en ommella osoa;
Tiffatkohot tietävännät,
Osaannat ommelkohot,
Kellä lie tila tiffata,
Osa ommella parempi.”

Kun tulin illalla kotihin —
Emoni kysellemähän:
”Mit’ on silmäsi wetiset,
Kaswot kalwakan näköset;
Käwikö hukka karjassasi,
Metsän liehu lehmisissäsi,
Wai wiikon wilussa wiimyyit,
Kauan ilman iltasetta?”

”Hukka ei käynyt karjassani,
Metsän liehu lehmisissäni,

En wiikon wilussa ollut,
Ilman iltaruo'ittani,
Wiikon soitin sarweani,
Kauan karjan torweani."

"Di emoni ainoseni,
Minun kaunis kantajani!
Tee minua tiffariksi,
Ompelijaksi opeta,
Ele pane paimeneksi,
Ele karjan kaitisijaksi.
Pah' on olla paimenessa,
Käyä karjan kaitisijana;
Ompelijana parempi,
Kutojana kuulusampi."

148. Oštettawia.

Newan neito wettä kanto,
Läpi linnan, lähtehestä;
Nottu kormot, nottu koirut,
Neion nuoren olkapäillä.

Kelle neito wettä kanto? —

Isollensa silmiwettä:
"Pese iso silmiäsi,
Tahi karfi kormiasi!
Mene iso ilwešmaalle;
Osta sieltä oštamia,
Itselfesi ilwešhattu!"

Mene siitä Puolan maalle;
Osta sieltä ostamia,
Pojallesi puolahattu!

Mene siitä Saksan maalle;
Osta sieltä ostamia,
Emännälle Saksan turkki!

Mene siitä werkamaalle;
Osta sieltä ostamia,
Tyttäreille tyynywerka. —
Tytär miehelle menewi,
Punapostelle pojalle,
Sorialle sulhaselle;
Poika pellot pehmittäwi,
Aitawieret astuwoipi.

149. Rauro ei tule tupahan.

Olin orja pienen Dutin,
Palwelin kylän parasta;
Istahime ikkunahan,
Lasin alle laitteline,
Katsoin päähäni kangasniemen,
Sekä suuhun sulkkusakmen:
"Oi on Dutti siikoseni!
Ken se tuo tulewi tuolta? —
On kun oisi ennen tuttu,
Näkywi kun ennen nähty."

Tulipa ennen tuttufeni,
Tuli kannis Kauron poika,
Helytruoska helkähteli,
Kariruoska kalkahteli.

"Di on Dutti sikkoseni!
Mie lähen talosta tästä,
Heikko heinän kannantahan
Sarajalta Nannan kauron,
Leino leivän nostantahan
Karfinasta Nannan kauron."

Se katala Kauro rukka,
Sepä raukka Nannan poika,
Ei tupahan tullutkana,
Njo kylitse kylihin.
Heitti heinän kantajansa,
Paksun leivän paistajansa,
Kierrähti kisawäkehen,
Ruotsin raukoille rajoille,
Joss' on wiina wesselöinä,
Tupakka on tomosuoina,
Utu ilman upottawi,
Sawu ilman saastuttawi.

150. Koivun ja tuomen oksa.

Olin oksa lehtipuossa,
Koivun kaswatti katalan,
Alholla alastomalla,
Maalla mansikattomalla.

Toinen kaswo kaunis tuomi,
Puuhut yläpiä yleni,
Nurmella mesinukalla,
Maalla maksankarwasella.

Olowilla oksillansa,
Leweillä lehwillänsä,
Peitti päivän paistamasta,
Kätki kuun kumottamasta.

Noita kaikki katseliwat,
Shmiset ihaeliwat,
Kukkia korian tuomen,
Puun korian kaswakkeita.

Ei ken katsoisi minua,
Huolta huonosta pitäisi,
Koirun tyhjästä tytöstä,
Puun katalan kantamasta.

Kaswoin wieläki wähäsen,
Tyhjän onneni oheessa;
Tuli toukka, tuomen kaimo,
Kukat kaunoset kaotti.

Siinä tuomi tuskan tunsi,
Huolen haikian hawatsi;
Minä jäini seisomahan
Wähän onneni waralle.

151. Ei sowi rengin rekehän.

Noin sanoi minun emoni,
Saneli saovinki ferroin,

Tuhausfinki tuiffaeti:
 "Ellös wainen tyttäreni
 Rengin reilihin ruwetko,
 Kauppohin kasakkamiehen —
 Pääkö renkien rekehän,
 Kasakkoin kainalohon;
 Renki löysi reilistänsä,
 Kaupoistaan kasakka löysi."

Waan ele toru minua,
 Ele toista tyttöäsi;
 Ei meitä sinä ikänä,
 Kuuna kullan wakkana,
 Nähä renkien re'essä,
 Kasakkojen kainalossa.
 Rengill' ei ole rekiä,
 Eikä orjalla oritta;
 Re' on rengillä matala,
 Kasakalla kaiat laiat —
 Matala monen ajoa,
 Kaita kahen istuskella.

152. Jo minä menen jonaki.

Ele'pä emoni rukka,
 Ele sie toru minua;
 Toru toista tuomoasi,
 Waro waiwan nähtyäsi,
 Jonk' oot tuonut tuhmemmasti,

Kaihemmaasti kasvatellut!
 Jo minä menen jonaki,
 Jo jonaki, jo kunaki,
 Rentipöikien remussa,
 Kasakkojen kainalossa.

153. Toisin mieleni omani.

Ouin emo tytärtä neuo,
 Sekä neuo ja warotti:
 Pyhäillat istumahan,
 Kirjat kaiket katsomahan,
 Lukemahan muut lufuset,
 Sekä suuret sunaufset.
 Niin emo minua neuo,
 Wanhin laštansa warotti;
 Toisin mieleni omani,
 Toisin käski ja kehotti.
 Käski käymähän tyliisä,
 Joka juhla juoksemahan,
 Joka ilta ilotsemahan,
 Päiwänlastut laulamahan,
 Kylän tyttöjen keralla,
 Kanssa naisten naapurini. —
 Eipä tainnut tanssi nošta,
 Elo ilmahan yletä,
 Minun yksin ollessani,
 Illat istuellessani.

154. **Millä maksan maammon maion.**

Millä maksan maammon maion,
 Millä koston äitin koulun,
 Millä waiwat vanhempani?

Osailliset, onnelliset,
 Weralla werensä makso,
 Sametilla saunatiensä;
 Ei oo meidän weljeksisä,
 Ei meidän sisaruksisä,
 Maammon maion maksajoa,
 Emon koulun kostajoa.

Maksanko marjoilla kesällä,
 Koston koinun jältösillä;
 Ei marjat mitänä maksa,
 Maammon maitojen eholla;
 Ei ne kosta koinun jället,
 Kosta ei koulua emoni.

Ammunko joutsenen joelta,
 Wirralta wiherwän linnun;
 Ei se vielä sitte'känä,
 Maksa ei maitoa emoni,
 Kosta ei äitin koululoita,
 Ei waiwoja vanhempani.

Maksa Kiesus maammon maiot,
 Kosta luoja äitin koulut,
 Maksa waiwat vanhempani,
 Huolet kaikki kantajani!

II. Naisten lauluja.

a) Miniänä.

155. Se raukka minää raukka.

Soisi soutaja wenonsa
Soutamatta juoksewaksi,
Soisi jauhaja kivosen
Jauhamaatta pyöriväksi,
Soisi vielä nuori neiti,
Miehelähän mentyänsä,
Olewans' ison ko'issa,
Armahan emonsa luona.

Niin neiti ison ko'issa,
Kun kuningas linnassansa;
Niin minää mieheläissä,
Kun wanki Wenäehellä.
Jo ma tunnen orjan mielet,
Ja tunnen minian mielet;
Ei oo raukka orja raukka,
Waan raukka minää raukka —
Wuos' on olla orjan määrä,
Kaiken polwensa minian.

156. Run elin emoni luona.

Run elin emoni luona,
 Ison kaunon kartanossa,
 Käynyt en waraten wa'ille,
 Silmän kaiten kattilalle,
 Enkä kiertien kellarihin,
 Piilten piimähuonehesen,
 En kaarten kanamunille,
 Pelotellen piirasilie.
 Noutsin woille wuotehelsta,
 Pettäjäisille pehuista,
 Maiuille makoamasta,
 Wenymästä wehnäsilie;
 Run en woinut woita syvä,
 Sipasin siianlihoa.

Tulin toisehen talohon,
 Yli kynnysen kylähän;
 Käyn nyt waraten waiista,
 Silmän kaiten kattilasta,
 Kiertien kellarituwasta,
 Piilten piimähuonehesta,
 Kaarrellen kanamuniista,
 Pelotellen piirasiista.
 Istun tyhjän tuolin päällä,
 Katson tyhjän pöyän päälle,
 Nyrkki woina, wehnäsinä,
 Kafarat kanamunina,

Seiwäs pittä piirasina,
Pettäjäisinä petäjä.

157. Olin kuffana kotona.

Olin kuffana kotona,
Ktona ison pihoilla;
Iso kutsu kuivaloksi,
Emo päivän nousemaksi,
Sisareni siikasiksi,
Weikkoni wesikaloiksi.
Menin toisehen talohon,
Poikki pellon naapurihin;
Appi kutsu ahkioksi,
Uroppi wesihawuiksi,
Knty kynnysportahaksi,
Nato naiset pahaksi.
Äsken mie hywä olisin,
Äsken kerta kelpoaisin:
Utuna ulos menisin,
Sawuna pihalle saisin,
Lehtosena lenteleisin,
Ripunoina kiiättäisin.

En ole lintu lentäjäksi,
Enkä lehti liehujaaksi,
En kipuna kiitäjäksi,
Sawu saajaaksi pihalle.

158. **Ahot täynnä armotuutta.**

Sanottihin täällä olewan,
Neittä tänne naitaisa,
Kuusi kuusista tupoa,
Kaksin kerroin kammaria,
Ahowieret aittamaina,
Kujawieret kuffamaina,
Djawieret ohramaina,
Kangaswieret kauramaina;
Purnu puitua eloa,
Toinen purnu puimatonta;
Sata saatuja rahoja,
Sata toinen saamatonta.

Sai tuo neiti tullesheksi,
Kalko kättä lyöneheksi;
Tupa on puussa tuutivaassa,
Kammarit katajikoissa,
Ahot täynnä armotuutta,
Lehot täynnä lemmetyyttä,
Metsät mieliä pahoja,
Kujat kurjan huoliani;
Purnu on puitua wihoa,
Toinen purnu puimatonta;
Sata saatuja sanoja,
Sata toinen saamatonta.

159. Ei ole aittahan asiita.

Sanottihin tääll' olewan,
Tätä neittä tahtoesä,
Morsianta maanittaisä,
Houkutellessa tytärtä,
Kuusi kullaista tupoa,
Wiisi wiinikellaria;
Kellarit teloja täynnä,
Telat täynnä tynnyriä,
Joka tynnyri olutta,
Täynnä otraista olutta.

Ei tuo neiti tullesheksi,
Kalkö kättä lyöneheksi;
Ei ole aittahan asiita,
Eikä tietä riihen luoksi —
Mit' on autiomäellä,
Riihi suolla sammalilla,
Kellarit kiwipurolla,
Suomiset joka ojalla;
Leipä mäellä männikössä,
Kakkara katajikkolla,
Wellijauhot wehkasuolla,
Pitäjässä pellonsiemen.

160. Yks' on Rhyttö hytkyessä.

Sanottihin tääll' olewan,
Meiän neittä maanittaisä,

lanka
Tätä pyytä pyyettäisä,
Kiurua kosittaessa,
Sata sarwen kantajata,
Tuhat tuojoa utaren.

riigel
Sai tuo neiti tullesheksi,
Kalko kättä lyöneheksi;
Nks' on Knyttö kytkyessä,
Karamarsi kahleheksa,
Jos' on nuorin nostettava,
Terwaköysin temmottava —
Pehmä lääwässä lamana,
Sairahana sarwinauta,
Käätty sarwet sammalihin,
Häntä pitkin lattiata.

Kun wajahan katsahime,
Wajasä wafkan raato;
Katsoin lammaskarsinahan,
Pinki lammakarsinassa;
Eoin silmät hevoosten päälle,
Soimella hepo sokia.

Kun tulin tupahan tuolta,
Silmät uunille utautu;
Ukko on wanha uunin päällä,
Jolt' on sirffa silmän syönyt,
Kärpäset käen kalunna,
Hiiret hiuksia nykinä;
Se on miehistä parahin
Uksein uros talossa.

161. Heitän hempiät tupani.

Olettihi ennen meillä,
 Asuttihi aikoinansa,
 Kaswaessani kanerwa,
 Noustessani nuori heinä;
 Iso kutsu kuffasiksi,
 Maammo marjoiksi hywiksi,
 Weikko wehnäksi saneli,
 Siskeni sinikeräksi.
 Tulin toisehen talohon,
 Toisehen emän alahan;
 Appi haukku halkosiksi,
 Anoppi haoiksi haukku,
 Kyty kylmiksi kiwiksi,
 Nato naisten pahaksi,
 Käly kylän kärryiseksi,
 Oma ukko unteloksi.

Tämän kumman kuullessani,
 Haitian hawateessani,
 Usein minä utunen,
 Usein utunen lapsi,
 Heitän hempiät tupani,
 Karsin kauas kankahalle;
 Wierin soita, wierin maita,
 Wierin wentoja wesiä,
 Waikka wierisin weteheh,
 Kaatuisin kalajokehen,
 Weikon werkolla weteä,
 Taaton tarponuotallansa.

162. **Ei itkemätöntä aikaa.**

Osaſi minun emoni,
Osaſi omenan tehä,
Täiſi taimen kaſwatella —
Ei osaſnut iſtutella.
Iſtutti ihanan taimen
Iſkiöille iſtumille,
Pani paikoille pahoille,
Koinun juurille kowille,
Jäſſenſä itkemähän,
Kuukſenſä kujertamahan,
Joka wiikko wieremähän,
Muut ajat murehtimahan.

Ei ole ilta, kun en itke,
Eikä yö, kun en walita,
Se ei wiikko, kun en wiere,
Se ei kuu, kun en kujerra.
Illat itken itkunoiſſa,
Namut aitan portahilla,
Puolet päiwät porſtuiſſa,
Keſkipäiwät kellariſſa,
Wiikkauet weräjän ſuilla,
Kuukanet kujan perillä.
Mit' en itkeä ilenne,
Kut' en woine woiwotella,
Itkeä inehmiſiſä;
Itken ſaunaſſa ſaloa,
Yliſet kulaſwesille,
Saumanlauat lainehille.

163. **Myötihin mä miehelähän.**

Niin minä kotona kasvoin,
 Kun putki palolla kasvo,
 Eikä suotu survomahan,
 Ei tahottu tappamahan.
 Orjat survo, orjat jauho,
 Kengit riskit riihen tappo;
 Minä luhissa makasin,
 Luhissa lukon takana,
 Alla wien willawaipan,
 Päällä kuten forwatyyhyn.
 Menin aittahan mäelle,
 Särin siellä wehnäleivät,
 Siwalsin sianlihoja,
 Wiileskelin wointuruja.

Naitihin minä talolle,
 Myötihin mä miehelähän;
 Sain minä kowan anopin,
 Alko kohta koiskaella:
 "Kun tahot talossa olla,
 Asua anopin luona,
 Pane turkan myöhän maata,
 Rouse waiwasen warahin,
 Illoin portit sulkemahan,
 Namusin awajamahan;
 Käännä saawit syrjillensä,
 Kumo kiulut forwillensa;
 Lennättele lehmän heinät,
 Heinät lehmän kantanehen,

Kattase karitsain forsi,
 Anna waiwasen wasikan!"
 Yön talossa oltuani,
 Yhen yön lewättyäni,
 Namulla ani warahin,
 Se paha anoppimuori
 Pani karpion käelle,
 Riikipannin riuskahutti —
 Pani minua jauhamahan,
 Sai minua surwomahan,
 Waati wettä kantamahan,
 Tahto rihtä tappamahan;
 Tuli itse katsomahan,
 Pitkä pihlaja piwossa,
 Halko haapa kainalossa.
 Kirosi kowin kahesti,
 Kufutteli kolmannesti:
 "Miss' olet piru pietty,
 Ruska falso kaswatettu? —
 Piilos' on paha pietty,
 Kannon alla kaswatettu."
 Löi sitte häristämättä,
 Pieksi pihlajakepillä,
 Hakkasi kotahalolla.

164. Sain ferran kesäsfä maata.

Kun oisi yö kesänpituinen,
 Päiwä petkelen pituinen,

Saijūt maata marjan kanssa,
 Kera lempeni lewätä!
 Waan ei tuota kaijki toivo,
 Ei anoppi ensinkänä;
 Tuota toivo suuri appi,
 Tuota ankara anoppi,
 Kun ois päivä pääätä wailla,
 Nöt' ei kertana kesästä.

Niin minä minää raukka
 Sain kerran kesästä maata,
 Senki saunassa saloa,
 Piilten piffu pirttisesä.
 Viel' en ollut unta saanut
 Sen kowemmin silmilleni,
 Kun jo kuulin kumman kulkun,
 Anopin ylösajannan;
 Kun toru tuhmiesta tuliästä,
 Waiwasta wakkioista,
 Piti kuusta kummat saarnat,
 Otawasta ouot huolet,
 Kummemmat kufon sanoista,
 Linnun laajan laulannasta.

Kyllä kuulin mieki kurja
 Sen pahan kufon parunnan,
 Waan en woinut vielä nostä,
 Enkä haifennut hawata;
 Uni petti, wuoe woitti,
 Petti pehmyt päänalanen,
 Nuori sulhonen nufutti,
 Käsiwarssin waiwutteli.

165. **Kauan maata onnettu.**

En minä isoa kiitä,
 En kowin emoakana —
 Lassa laiskaksi opetti,
 Piennä penkin istujaksi,
 Nuorena makoajaksi;
 Työnyt ei wirkufsi witsalla,
 Nopiaksi nuoran päällä,
 Rapsiaksi raipan päällä.
 Sitte tunki turnukselle,
 Työnti miehelle tylsälle,
 Pani paikkakukkarolle,
 Rajakengälle rakenti,

Wieras waimo, wiefas waimo,
 Waimo wiefas ja wihanen,
 Unto wiikon maatakseni,
 Kauan kaihotellakseni,
 Sai tuosta sanoaksensa,
 Rohda koiskaellaksensa:
 ”Wiikon makasit wiraton,
 Kauan laiska kaihottelit,
 Wiikon istuit wyö käessä,
 Kauan kalsut kainalossa;
 Saapi nyt sopet makuuta,
 Saapi unta uunin forwat,
 Saunan lauat lappiata,
 Pentki paksua pereä.”

166. Toinen toistansa parempi.

Ankara anoppi mulla,
Appi vielä ankarampi,
Sulhonen sitäi parempi:
Kylin söi, selin makasi,
Poiēs potki wiereständä,
Njo alta peittehensä,
Uloš sängystä uhitti;
Anto kyllin kynnäspäätä,
Wiljalta wihaista kättä,
Paljo paksuja pajuja,
Mursunluista ruoskan wartta.

valros

167. Pitäminen päätynyttä.

Piteä minun pitäwi,
Piteä pilosen piian,
Mi on päätynyt minulle,
Ku on käynnynnä kätehen;
Pitäminen päätynyttä,
Saatua syलेleminen.
Enkä appia surisi,
En kowin anoppiani,
Waihk' ois karku kartanolla,
Elittä susi supusä;
Mina aikahan tulisin,

Mikahan tuletteleisin,
 Kun oisi miesi mielehinen,
 Sulhoni sulosananen —
 Kun sulho hywin pitäisi,
 Aina illoilla kysyisi:
 ”Missä wierit minun wereni,
 Hyllysit hywä lihani,
 Jäseneni järkähtelit?”
 Tahi kun aamuilla sanoisi:
 ”Minne liikut lintuseni,
 Siirryt sinisorsaseni,
 Matelehat marjaseni,
 Waapuffaiseni waellat?”

168. Ei tunne tehä tuwaista.

Voi armas anoppiseni,
 Kun tuuwit pojan mokoman,
 Waalit waiwasen urohon! —
 Tuntewi tupakan purra,
 Wiinan juoa wingotella,
 Piipun suussansa piteä,
 Ei tunne tehä tuwaista,
 Saaha ei sammalhuonehutta;
 Tupa on kuella tuella,
 Seitsemällä seipähällä,
 Kahdeksalla kankimella,
 Pöyällä pötöttileipä,
 Olkitamppu taikinasä.

169. Survo nyt itse suuri nuori.

Niin minä minia raukka,
 Kun muutki minia raukat,
 Olin pyyhnyt pyytäessä,
 Kana kaupateltaessa,
 Neito nuori naitaessa,
 Kulta kiihuteltaessa,
 Mesimarja maanittaissa,
 Omena otettaessa —
 Portto pois ajettaessa,
lyrionel Kuisku luowuteltaessa.

Tuolla toivoin funniata,
 Tulen tuomalla tupahan,
 Pään päretten poimennalla,
 Pieksin otsani owehen,
 Pääni pihituolisehen;
 Owensuus on vuot silmät,
 Kierot keskilattiassa,
 Perässä perivihaset, —
 Tuli suusta tuikahuvi,
 Ilkian isännän suusta,
 Kekälehet kielen alta,
 Alta kielen armottaman.

Suotta surwoin suuret jauhot,
 Riisan rarkiat rarkistin,
 Syöä ankaran anopin,
 Tulifullun kuiskaella,
 Päässä pitkän pintapöyhän,

Kultalaiasta kupista;
 Itse mie minää raukka
 Syön tahasta taikinoa, *hey.*
 Apan jauhoja kiweltä,
 Liesipankko pöytänäni,
 Kapusta lusikkanani,
 Kattila kupin siassa.

Surmo nyt itse suuri muori,
 Ja jauha jalo emäntä,
 Kun sa pojan pois porotit,
 Hylkäsit hyvän minian!

Usein utunen minjä,
 Armahan anopin koissa,
 Kanto suolta sammalia,
 Noita leipo leiwäksensä;
 Wesikappanen käessä,
 Tuota ryyppi ryyppiksensä. *sosuel*

Usein utunen minjä,
 Armahan anopin koissa,
 Joi pytystä pyllötteli,
 Ampäristä ällötteli,
 Suolakopsahan koputti,
 Katso kaalin tähtehille.

Usein utunen minjä,
 Armahan anopin koissa,
 Kesät kontuja keräsi,
 Talwet wäänti taikon wartta,
 Niinkuin muinenki kasakka,
 Eli parka palkkalainen.

Sini söi kaloja kalli,
Sini koito kuorrehia,
Runi notku nuottapuisa,
Reikku keskellä wenettä;
Ei saanut sitä kaloa
Anoppinsa antamasta,
Joka päiwäksi pätöisi,
Kerraksensa kelpoaisi.

170. Minian syntymäkoti.

Kasvoin mie ison koissa,
Weikon launon kartanossa,
Iso ei kieltänyt oritta,
Weikko kirjakorjoansa;
Ori wieri wäkkäränä,
Korja mustina kerinä.

Kaitihin minä talohon,
Oli kynnysen kylähän.
Wiikon wiinwin, lauan kasvoin,
Wuotin kutsua ko'ista;
Katsoin pääni kallellehen,
Suuret silmät soitiaksi,
Juoksewan ison orosen,
Kolajawan weikon korjan —
Ei juossut ison oronen,
Ei kolannut weikon korja.

Läfsin furja kutsu-matta,
 Tytär outo oppimatta,
 Apelta anoin hewosta,
 Anopelta tuomisja,
 Kysyin korjoo ky'yltä,
 Omaltani ohjaksja;
 Appi aisalla tarwotti,
 Anoppeni aiaksella,
 Kuty kyntörahkehella,
 Oma ohjaksen perillä.

Emmä tuotana totellut,
 Panin reiteni re'eksi,
 Warpahani waljahiksi,
 Kannat kaploiksi asetin,
 Selkäni sepäpajuksi,
 Olkapääni ohjaksiksi;
 Wierin weikon pellon päähän,
 Weikon koirat haukkumahan:
 "Ei täällä sinun kotisi,
 Täällä ei synnyntäsiäsi."

Emmä tuotana totellut,
 Wierin weikkoni piha'an,
 Weikon lapset wastahani:
 "Mitä toit tati tuomisja?"

"Toin ma tänne tuomisja,
 Paljo pantuja ewäitä:
 Apen aisan taittumia,
 Anoppeni aiaksja,

Ky'yn kyntörahkehia,
Oman ohjaksen perää."

Tuosta tungime tupahan,
Kainome katoksen alle,
Weikon nainen naljasilmä
Ei tule liivistämähän,
Käy ei kättä antamahan;
Weikkoni toki tulewi,
Tunsi weikko siskoksensa,
Käwi kättä antamahan.

Wirkko weikko naisellensa,
Kuihutteli kullallensa:
"Laitakas siskolle juoa,
Tuo olutta siskolleni!"
Weikon nainen naljasilmä
Wastoawi weikolleni:
"Hiiva on alla, wahti päällä,
Hiivan alla hiililöitä,
Waahen alla waarnikkaita;
Saata ei tuoa siskollesi."

Wirkko weikko naisellensa,
Kuihutteli kullallensa:
"Laita syöä siskolleni,
Tee siskolle talkfunoa!"
Weikon nainen naljasilmä
Wastoawi weikolleni:
"Wesi on jäässä, jauhot kylmät,
Sitä kylmempi tekijä;
Ei synny siskolle syöä,
Lai ei saaha talkfunoa."

Wirffo weikko naisellensa,
Ruifutteli kullallensa:

"Puhkase muna patahan,
Kaaha maito kattilahan!"

Weikon nainen naljasilmä
Wastoawi weikolleni:

"Urinas' on paasi passu,
Piesi kylmistä kiivistä;
Paišta ei muna pa'asta,
Eikä maito kattilasta."

Weikon lapset lattialla,
Pausu lapset lattialta.

"Jo tuli tätimme tänne;
Tuoa ei tä'ille juoa,
Eikä tehdä talffunoa,
Reiteta kananmunia."

Weikon nainen nalkkifilmä
Pappajawi lasta päähän:

"Ei se oo sinun tätisi,
Ei sinun isosi sisko;
Se ompi munien murha,
Kaiwaja kananpesien;
Se on lehmien lewitys,
Sekä laaffa lampahien."

Emo wanha kiukoalta
Tuopa tuohon wastoawi:

"Ei se oo munien murha,
Kaiwaja kananpesien,
Ei se oo lehmien lewitys,
Eikä laaffa lampahien;

Haukka on kanojen kaihe,
Harakka minien murha,
Eusi surma lampahien,
Karhu lehmien lewitys.”

171. Suuri kiitos sulholleni.

Suuri kiitos sulholleni,
Pääkumarrus kullalleni,
Joka mun otti orjuudesta,
Päästi palkan piikimästä,
Koppasi korennan päästä,
Rahwo rannan juoksennasta,
Rihlasi kylän kivestä,
Riihiwartasta walitsi.

Enkä moiti muoriani,
Aleksi anoppiani,
Joka toi pojan mokoman,
Maali walfian urohon,
Mokomalle neitoselle.
Aina mie pilonen piika
Kiinitin kylän kiveä,
Kylän wuorta wierittelin,
Kylän keträsin keriä,
Kylän wäännin wärttinöitä,
Kylän paitoja parannin —
Omat paitani paheni.

Minä minulle annettihin
Riihestä riwein riisa,
Saunasta jykein loukku,
Rannalta rawein karttu,
Suurin taikko tanhuaista.
Se minulle syvökseni:
Luut lihoista, päät kaloista,
Sittalot siianlihoista,
Kuoret leinwistä kowiista,
Murut muista suuruksista.

Ei uskottu unpuwani,
Ei warattu waipuwani;
Jos ma uhkain uuruksissa,
Wäsyksissä wäännättelin.
Uupuiwatpa uhkiammat,
Wäkewämmätki wäsyiwät,
Saati mie wähäwäkinen,
Lapsi pieni pikkarainen;
Wälehen wähä wäsywi,
Pian uupu pikkarainen. —
Jo minäi sillon uuruin,
Kun ne uupuiwat urohot;
Jo minäi sillon waiwuin,
Kun waipu herosen warsat.

b) Lasta tuuwittaissa.

---

172. Minä laulan lapsen wirttä.

Minä laulan lapselleni,
Kieltä pieksän pienelleni —
Pieksän kieltä penningittä,
Suuta fullatta fulutan.
Minä laulan lapsen wirttä,
Panen paimosen sanoja,
Goita ennen eukko neuo,
Oma vanhempi opetti,
Kättyessä käätesäni,
Pieksussa lewätesäni,
Korkian ison ko'issa,
Kaunosessa kartanossa.

173. Kiitä huomena hewoista.

Minä tuuwin tuttuani,
Piekuttelen lintuani,
Kaswattelen kaunoistani,
Jhanaistani imetän.
En tieä imettelijä,

En katala kaswattaja,
Mitä miksi imetän,
Kuta kufsi kostuttelen;
Imettelenkö iloksi,
Wai imetän itkufseni,
Waalin lasta waiwoifseni,
Tuuwittelen tuskifseni,
Huolifseni huihkuttelen,
Raihofseni kaswattelen.

Noin ne ennen eufot laulo,
Muorit muinafet saneli:
”Kiitä huomena hewoista,
Partasuuna poikoasi,
Tytölasta miehelästä,
Itseäs iän lopulla!” —

Usein utunen äiti,
Lapsen kantaja katala,
Rinnan suuhun rientelewi,
Nännin suuhun surwoawi;
Ei taia tajua panna,
Eikä miehuutta lisätä —
Mielt’ ei panna puntarilla,
Raata ei kauhallä älyä.

174. Laulon lasta nukkumahan.

Tuuti lasta, tuuti pientä,
Tuuti lasta nukkumahan!

Pulan lasta nukkumahan,
 Unnutan unen rekehän;
 Käy unonen kättömähän,
 Poik' unosen ottamahan,
 Kultasehen forjahasi,
 Hopiaisehen rekehän!

Sitte saatua rekehän,
 Kopattua forjahasi,
 Njese tinaista tietä,
 Waskitannerta tasaista;
 Wieös tuonne wienoistani,
 Kuletellos kullaistani,
 Harjulle hopiavuoren,
 Kultavuoren kuffulalle,
 Hopiaisehen salohon,
 Kultasehen koiwikkohon,
 Kussa käet kullaan kuffu,
 Lauleli hopialinnut.

175. Käy unonen kättöyehen.

Tuuti, tuuti tuomen marja,
 Liiku, liiku lempilehti,
 Nuku nurmilintuseni,
 Wäsy wästääräkkiseni;
 Nuku, kun minä nukutan,
 Wäsy, kun minä wäsyttän!

Maan eikä minussa liene
Lapseni nukkuttajata,
Ei taia emo polonen
Saaha lasta nukkumahan.
Mä on emolla huolta,
Paljo pantua muretta;
Uni ei tule use'in
Huolellisen huonehesen,
Raihoillisen kartanohon,
Murehellisen majahan.

Kun se ei emo polonen
Saane lasta nukkumahan,
Nukutä Jumala lasta,
Makautä Maarainen;
Saisin itselti lewätä,
Lapsen orja olla jouten.

Uni jo ulkoa kysywi,
Unen poika porstuaasta,
Läusurwi lasin takoa,
Alta ikkunan anowi:
"Onkos lasta kättyessä,
Pientä peitetten sisäessä?"
Tule tuutuhun unonen,
Käy unonen kättyehen,
Lapsen pienen peittehisiin,
Wakaisen waattehisiin;
Anna maata lapsen pienen,
Lewätä wäjäwätisen —
Anna maata maan unia,
Maan unia, puun unia,

Maarian maafiita unta,
Pyhän pohratsan lepoa! *lynds moden*

176. Unta täällä tarwitahan.

Sotka souti poikinsensa,
Tawi laaji lapsinsensa,
Souti alli affanensa,
Peiponen perehinsensä;
Souteli joka solukan,
Joka lahen laifutteli.
Tuli souden Suomen maalle,
Melan luoen luotehesen,
Airon istuin itähän,
Kokan kääten Karjalahan.

Sotkall' on sininen siipi,
Anna sotka siipeäsi,
Millä lennän löyhäytän,
Yheksän meren ylitse;
Lennän unta ottamahan,
Nufutinta noutamahan,
Ukon uuen lippahasta,
Ukan wanhan wakkasesta —
Unta täällä tarwitahan,
Nufutinta nuurutahan,
Unta tälle lapselleni,
Nufutinta lemmelleni.

177. Anna maata Maariainen.

Tuuvitan tuhoista lasta, *liten*
Tätä lasta liekuttelen,
Suen suuhun syntynyttä,
Talvella tapahtunutta.

Anna onni, suo Jumala,
Paita lapselle osoa,
Syötelläni nälkähiestä,
Wiluhista lämmitellä;
Anna maata Maariainen,
Kiesus leppein lewätä,
Niinkuin Maaria makasit,
Kiesus leppein lepäsit!

Kiesuski kehoissa kiikku, *?*
Kaikkivaltias wauussa,
Kapalohon käärittynä,
Seimehen sovitettuna,
Sinne lasfa lasfettuna,
Pienosena pistettynä.

178. Tuuti lasta tuonelahan.

Tuuti, tuuti tummaistani,
Tummasessa tuutuksessa,
Tummasella tuutijalla,
Tummasen tuwan sisässä!
Tuuti lasta tuonelahan,

Raasta lautojen sylihin,
 Alla nurmen nukkumahan,
 Maan alla makoamahan;
 Tuonen lasten laulatella,
 Manan neitojen piellä!
 Tuonen tuutunen parempi,
 Manan kättyt kaunosampi,
 Etewämmät tuonen eufot,
 Paremmat manan miniät,
 Lupa suuri tuonelaassa,
 Manalla majat awarat.

179. Äsken poika poik' olisi.

Tuuwin, tuuwin poikoani,
 Waapotan waka'istani,
 Tuikseni tuulisaällä,
 Warakseni wastasäällä.

Tuuti, tuuti poiaistani,
 Tuuti miestä poiaistani,
 Kyntäjätä, kylwäjätä,
 Siemenen sirottajata,
 Warisan wiejeä waolle,
 Muistan ruunan mullokselle!

Tuuti, tuuti poiaistani,
 Tuuti turwoa pojaista! —
 Äsken poika poik' olisi,

Kun leivän lehosta toisi,
 Kannikan katajifolta,
 Punafuoren kuusikosta,
 Wesakosta wehnäleivän,
 Isoselle syöttämästä,
 Emolle imettämästä.

Tuuti, tuuti poiaistani,
 Tuuti turwoa pojasta! —
 Äsken poika poik' olisi,
 Kun uuen turwan tekisi,
 Uuen saunan salpoaisi,
 Kynnyksen turwan etehen,
 Uuen ukken kynnykselle.

Tuuti, tuuti poiaistani,
 Tuuti turwoa pojasta! —
 Äsken poika poik' olisi,
 Kun mulle miniän toisi,
 Ween kantajan wetäisi,
 Saisi saunan lämmittäjän,
 Waстан hautojan hakisi,
 Kuontalon koputtelijan.

180. Wara muunne walmennunna.

Emo tuuti poikoansa,
 Toiwo tuuwitellessansa:
 "Kun tuosta tuki tulisi,
 Wara suuri walmeneisi,

Toisi tuo emolle leivän,
Rakun kannon juuren alta,
Kohokuoren koirukosta,
Rakkaran kanarvikosta!”

Ellös sie emo polonen,
Ellös kantaja katala,
Lasta pientä peittehissä,
Varatonta waattehissä,
Tuiksesi tuuwitelko,
Varoitsefi waapotelko!
Jopa tuosta toisja vuonna,
Äsken kolmanna kesänä,
Tuli on tullut toisa’alle,
Wara muunne walmennunna;
Saatu on surman suupalaksi,
Kowan onnen otteloksi,
Drjaksi osalliselle,
Rahakkaalle raatajaksi;
Wai on sattunut sotahan,
Tapahnut tappelohon,
Tykin suuren suun etehen,
Kautakirnujen kitahan.

181. **Ei tule emon tufia.**

Emo tuuti poikoansa,
Paulo tuuwitellessansa:
”Kunpa tuo polonen poika

Warakseni wahwistuiſi,
 Noutuiſi nokitulilta,
 Hawuſilta wuotehilta;
 Hawut päänsä harjoaiſi,
 Warwut wartalon ſukiiſi!"

Waan ellös emo polonen,
 Laſta pientä kätkeyeſsä,
 Tuikſeſi tuuwitelko,
 Warakſeſi waapotelko;
 Ei tule emon tukia,
 Eikä wanhemman waroa.
 Jo ennen emo manalla,
 Pojan tuoja tuonelaſſa;
 Jää poika emottomakſi,
 Lappi orwokſi oſaſi.

Elköhön emoton poika,
 Elköhön ſinä ifänä,
 Pyhänä koſihin menkö,
 Alla juhlan juokſennelko;
 Pyhänä pahatki piiat
 Palttinaiiſihin panewat,
 Linawöihin wyöttelewät,
 Kautokenkihin kapiwat.
 Katſokoon kaſ'elta neittä,
 Nokitietä noutakohon,
 Neittä kaſkikantoloista,
 Rihiwartaſta tytärtä!

Elköhön emoton poika,
 Elköhön ſinä ifänä,
 Huoran hurſtille ruwetko,

Lafanoille mieron lautan;
 Huorat hurstia kutowat,
 Lafanoita laittelewat,
 Maata poikani polosen. —
 Huoli et huoran hurstiloista,
 Lafanoista mieron lautan;
 Ennen maannet maata wasten,
 Ollet ilman olkiloilla,
 Parempi yksin öitä olla,
 Kun kahen pahan keralla,
 Wiien, kuuenn kunnottoman.

182. Tulipa tufan repijä.

Hyw' on poikänen teheessä,
 Kaunis kaswateltaessa,
 Saahessa ylen soria,
 Kapaloiesä koria;
 Waan en tieä mie emonen,
 Enkä kantaja katala,
 Mikä tullawi tehystä,
 Kannetusta kaswanewi,
 Jos tuli suwulle surma,
 Kaswo herja heimokunnan.
 Jo moni mokoma eukko,
 Moni kantaja katala,
 Wuotti tuutusta tufia,
 Kätkyestä käskyläistä,

Waan tuli toruja poika,
Sai poika pahantapanen;
Tuli tukkien repijä,
Hapsien hajottelija.

Pitäisi pojan polosen
Piteä pitempi mieli,
Eikä eufolle torua,
Wanhemmalle waštaella. —
Kun poika polut näkisi,
Lapsi synnyntäsiansa,
Ei tuo eufolle toruisi,
Wanhemmalle waštoaisi;
Itse tottelis' emoa,
Warajaisi wanhempata.

183. Tuuti, tuuti poikalasta.

Tuuti, tuuti tyttölasta,
Sen parempi poikalasta;
Poikanen minian tuopi,
We'enkantajan wetäwi,
Saapi saunanlämmittäjän,
Wastanhautojan hakewi:
Mee isäntä kylpemähän,
Mee emäntä kylpemähän —
Korenta koan perässä,
Saawi saunan porstuassa,

Rappa faiwon kannen päällä,
Wastat vanhalla luhilla.

184. Tuuti, tuuti poiuttani.

Tuuti, tuuti poiuttani,
Poiuttani pienuttani,
Lastani ihanuttani,
Kantamaista kaunuttani!

Tuuti lasta tuomariksi,
Kiiku firjan kantajaksi,
Kiiku linnan vanhimmaksi,
Heilu herraksi hywäksi;
Maakunnan turittajaksi,
Kaiken kansan kaitsejaksi,
Läpi linnan liikkujaksi,
krioste Waalastin waeltajaksi;
Supun suuren istujaksi,
Pikarin pitelijäksi,
Dutkannum kantajaksi,
Tuopin tuojaksi tupahan;
Wetäjäksi werkahousun,
Saajaksi samettiliivin,
Mustan kengän polkijaksi,
Saappahan samoajaksi!

185. Pahenneet polwet

Rolffoa tätä fotea,
Kuka tään loan sisästä? —
Mie polonen poifineni,
Pintu laiha lapfineni.

Olipa minulla ennen,
Oli kun muillaki emoilla,
Polwet poikoa piellä,
Käet laästä käännätellä —
Polwet paljoa paremmat,
Käsiwarret wantterammat.

186. Tytär synty, tyhjä synty.

Poika synty, polte synty,
Polte synty, kasvi kaswo;
Tytär synty, tyhjä synty,
Tyhjä synty, kaiho kaswo.

Ken se tuutii poikalasta,
Sepä totta torjuttawi;
Ken se tuutiwi tytärtä,
Se waan tyhjää tekewi.
Myri äijistä pojista,
Yksi tyhjä tyttäristä,
Jos kylälle naitakohon,
Tahi koiösa kaswakohon,

Tahi tauti tappakohon,
Surma suin lopettakohon.

187. Ei tufia tyttärestä.

Warsa on waiwasen hewonen,
Tytär lapsi tyhjän eukon.
Tuuwitan tätä tytärtä,
Tätä lasta liefuttelen;
En tieä emo polonen,
Enkä kantaja fatala,
Tuikseniko tuuwittelen,
Waroikseni waapottelen,
Waiko tuuwii tuskitsemi,
Waalii lasta waiwoiksemi.

Noin ne ennen eukot tiesi,
Muisti muinaiset eläjät:
"Elköhön emo tytärtä,
Elköhön sinä ikänä,
Tuiksensa tuuwitelko,
Waroiksensa waapotelko;
Ei tule emon tufia,
Eikä wanhemman waroa —
Tufi mieron turmioille,
Wara mieron waahtifsuille.
Kielsi wanha Wäiuämöinen,
Epäsi suwannon sulho,

Tytöstä emon tukia,
Wanhan äitinsä waroa.”

188. Run tytär hywä tulisi.

Emo tuuti tyttöänsä,
Piehutteli lempiänsä,
Toivo tuuwitellessansa,
Pauho liehutellessansa:
”Run tytär hywä tulisi,
Kaswaisi emon kananen,
Sitte nuorra naita’isi,
Wihantana wietä’isi,
Kylässä kyselimättä,
Kaapurissa lausumatta;
Sitte ei kontit forkeneisi,
Eikä laawat lankiaisi,
Konttiselät kollehtisi,
Wäskyselät wällehtisi.”

”Run tytär paha tulewi,
Tytär tuhma turmeltuwi;
Eip’ on nuorra naia’kana,
Wihantana wiedä’känä,
Waan ne kontit forkenewat,
Sekä laawat lankiawat,
Konttiselät kollehtiwi,
Wäskyselät wällehtiwi.”

189. Mihin tuutinen tytärtä.

Tuuvitan tätä tytärtä,
Tätä lasta liekuttelen,
Souan pieniformistani,
Wakaištani waapottelen;
Waan en tieä waimo rauffa,
Tunne en kantaja katala,
Mihin tuutinen tytärtä,
Kuhun lasta liekuttanen,
Minkä karjun kainalohon,
Kunka rehwanan rekehän.

Pitäisipä piikäsien
Rahen puolensa katsella,
Ennen kihlan ottamista,
Kauppahan rupeamista.

Pitäisipä piikäsien;
Pitäisipä poikienki,
Yli päänsä ymmärrellä,
Tulla ei tuhmašti tupahan,
Räyhä kättä iskemähän,
Sormia sorittamahan. —
Kyll' on kihlan kantajoa,
Lalarin taritsijoa,
Neien wiejeä wihille,
Kuortihin kulettajoa;
Ei ole lapsen syöttäjeä,
Ei emon elättäjeä.

Ellös wainen neito nuori,
Ellös kaswaja kanaanen,

Kengin reilihin ruwetko,
 Kauppohin kasakkamiesten,
 Kestipöikien poluille,
 Joutilasten juoniloihin;
 Kenki lyöpi reilistänsä,
 Kaupoistaan kasakka lyöpi,
 Poluistansa kestopoika,
 Joutopoika juonistansa.

190. Suolet huowilla tupana.

Ei tieä emo tekijä,
 Kellen tuutiwi tytärtä;
 Jos tuutii tuwalliselle,
 Waaliwi waralliselle,
 Bai tuutii tuwattomalle,
 Waaliwi warattomalle,
 Purlakalle puoltuwaaksi,
 Rampahan rakastuwaaksi.

Ei tieä tytär kotonen,
 Kaswaesfahan kananen,
 Nostesfahan neiti nuori,
 Mistä syöjä syntynewi,
 Kaluaja kaswanewi,
 Lihan syöjä, luun purija,
 Tukan tuulelle jakaja,
 Hapsien hajottelija.

Ellös wainen, tyttö parha,
Huolta huowille pitäkö,
Miestä miekan kantajalle;
Huolet huowilla tupana,
Miekan ponnet porstuina,
Saapukka salitupina,
Ummiskengät kellarina,
Ruoska suolaisna kaloina.

191. *Miehellenkö wai manalle.*

*N*oin tuo ennen cuffo laulo,
Laulo laajalla mäellä,
Laulo lasta liekuttaisfa,
Tuuwitellessä tytärtä:
"Tuuwitan tätä tytärtä,
Tätä lasta liekuttelen,
Waan en tunne tuuwittaisfa,
Tieä en telkytellesfäni,
Mihin tuutinen tytärtä,
Kuhun lasta telkytellen,
Kenen pieksia pitelen,
Kenen lyöä lyyräelen."

Ei tieä emo tytärtä,
Tunne ei tuota tuhma räuffa,
Kenen on syöä synnyttänyt,
Kenen on kantanut kaluta —
Miehellenkö, wai manalle,

Sulhollenko, wai suelle;
Miel' on neien miehelähän,
Mieli toinen tuonelahan,
Korfiastafi ko'ista,
Kaunihista kartanoista.

192. **Miel' on nuoro waltwoa'fi.**

Tuuti, tuuti tyttöäni,
Tuuti onnea tytölle;
Tule onni oppimahan,
Sekä lytky löytämähän,
Kirjalla kirjallasi,
Ruskialla runnallasi,
Walkialla warsallasi,
Tasakarwa tammallasi,
Drihilla olkifella,
Herne'warrella hewolla!

Kun et tulle oppimahan;
Susi syököhön hewosen,
Tauti miehen tappakohon,
Tuli korjan polttakohon!

Tuuti, tuuti tyttöäni,
Nukkumahan tyttöäni!
Nuku, nuku nurrmilintu,
Wäsy, wäsy wästätäräffi,
Nuku nukkumis-ajalla,
Wäsy maata-wuorollasi;

Wiel' on aika walwoa'ki,
 Wuoro toinen walwoa'ki.
 Eipä anna mahti maata,
 Hyvä onni olla jouten,
 Kyty kun kinnasta kysywi,
 Appi paitoa anowi,
 Apen lapset lahjuksia,
 Kato nauhoja hyviä.

Tuuti, tuuti tyttöäni,
 Tuuti tyyneksi tytärtä;
 Hyvä on tyttö tynemmästä,
 Piika suusta pienemmästä.
 Ele'kä itke ilman syytä,
 Ele waiwoitta walita;
 Wiel' on syysä itkemistä,
 Waiwoisja walittamista,
 Skäwisä itkemistä,
 Huolisja fujertamista.

193. Tuuti sulhoa tytölle.

Tuuti, tuuti tyttöäni,
 Tätä tyyntä tyttöäni,
 Tätä pientä piikoani,
 Matalaista marjoani,
 Monen lehmän lypsäjäksi,
 Yheksän heruttajaksi!

Tuuti, tuuti tyttöäni,
 Tuuti sulhoa tytölle;
 Tullos sulhanen tytölle,
 Mies kannis, punanen postti,
 Matalainen, saapasjalka,
 Werewäinen, werkahousu!

Tuuti, tuuti tyttöäni,
 Tuuti Turkuhun tytärtä,
 Kauppamiehelle kanaksi,
 Porwarille puolisoiksi;
 Wiimen vanhemman waraksi,
 Emonsa elättäjäksi!

Tuuti, tuuti tyttöäni,
 Tuuti lasta tuomarille,
 Riiku kirjan kantajalle,
 Riiku herralle hymälle,
 Kaiken kaupan katsojalle,
 Pokostan pohatimmalle,
 Saajalle satalukujen,
 Monen tuojalle tuhannen!

194. Minä waan tunwin tyttöäni.

Tuuti, tuuti tyttöäni,
 Tätä pientä piikoani;
 Tuuti tyyneksi tytärtä,
 Wakaiseksi neioistani!
 Elköhön sinä ikänä,
 Runna kullan wakkiana,

by, Kojun

Tähen tyttären tämänki,
 Västen lastani wakaišta,
 Witsa wiiassa yletkö,
 Koivu korpinotkelmassa!

Minä waan tuuwin piikoani,
 Kylan akka poikoansa;
 Minun on piikani parempi,
 Toista mointa toimewampi,
 Rahta mointa kaunihimpi,
 Wiittä kuutta wirkiämpi.
 Kylan poika, kyykkäniška,
 Kyykkäniška, kynnyshäntä,
 Käyppi kerran katsomassa,
 Kerran toisen tahtomassa,
 Tätä pientä piikoani,
 Matalaista marjoani —
 Jos on pieni piikaseni,
 Matalainen marjaseni;
 Kyllä kengillä korotan,
 Kaplukoilla kaunistelen.

195. Rahat rasfuen tulewat.

Tuuwin mie tätä tytärtä,
 Tätä lasta liekuttelen,
 Souan pienisformistani,
 Waalin lastani wakaišta.
 Vielä tälle neitoselle,

Tälle pienelle tytölle,
 Kuoffi tuominen tulewi,
 Nisa koirunnen ajawi.

Wielä tälle neitoselle,
 Tälle pienelle tytölle,
 Rahat rasfuen tulewat,
 Tengat pienet piehtaroién,
 Kellingit kipoa lyöén,
 Tolpat toistansa ajellen.

Wielä tälle neitoselle,
 Tälle pienelle tytölle,
 Luoahan Turusta formus,
 Kihlat toiset Torniossta,
 Riiaasta hopiariksit,
 Sormus Suomessa walettu.

Wielä tätä neioistani,
 Tätä pienoiesta tytärtä,
 Njetahan kirjokorjin,
 Souetaan weno punasin,
 Pormarille puolisoiksi,
 Rauppamiehelle kanaksi.

c) Miestään arwatessa.

196. Yks' on paha ei parane.

Niän lasa lankielin,
 Piennä penkiltä putosin,

Sit' en itkenyt isoosti,
 Rowin wiikon wieretellyt —
 Ne pahat pian parani.
 Yks' on paha, ei parane:
 Kun ma wierin weikon lueta,
 Lankesin emon elosta,
 Miehen tuhmasen tulille,
 Warattoman walfioille;
 Siitä nyt ikäni itken,
 Ujan kaiken kaihoelen.

Eipä wainenki pitäisi,
 Eipä piikaista pitäisi,
 Luwattoman tunnustella,
 Kartanottoman katsella,
 Suojattoman suosittelaa,
 Lepytellä lehmättömän.

197. Puutuin tuohon pulluksehen.

Olisi tämä otettu
 Paikoille paremmillenkoi,
 Tämä muoto muuanne'ki,
 Tämä kaswo kaikin paikoin,
 Ilman tuotta turmiotta,
 Ilman ilkiriiwiöttä.

Olisi minussa ollut
 Paremman talon miniä,
 Emäntä elollisenki,
 Rahan alku aitallisen.

Oli si minussa ollut
 Paremmalle puolisolle,
 Werewämmän miehen werta,
 Turpiamman turkin täysi.

Disin mie mokoman saanut
 Mäellenki mentyäni,
 Kannoille karattuani;
 Saanut hongista salolta,
 Kantoloista kaskimaalta,
 Löynnyt tieltä terwas-kannon,
 Leppäpöffkelön lehosta —
 Sui kivestä, pää sawesta,
 Silmät kuirwista syystä,
 Turpa tuuran taittumasta,
 Parta naawoista pahoista,
 Korwat koirun pahfuloista,
 Jalat koirun konkelosta,
 Warssi puista waiwasta,
 Muu ruumis lahosta puusta.

198. Itse hullu huffasime.

Oli si minussa ollut
 Pitemmillenko pihaille,
 Isommille ikkunoille,
 Raajemmille lattioille.

Oli si minussa ollut
 Piika pienehen talohon,
 Emäntä elollisehen,

Tuli uutehen tupahan,
 Wara wastasalwettuhun.

Olisi minusa ollut
 Eufittaja suuremmanki,
 Paremmanki paiottaja;
 Puoliso pohatan miehen,
 Rikkahamman rinnallinen.

En sano isoni syyski,
 En isoni, en emoni;
 Iso ei myönnä minua,
 Eikä kaupannut emoni —
 Itse hullu huffasime,
 Mieleton menettelim;
 Itse tungine tulehen,
 Tieten terwan keitoksehen;
 Itse liitin linahurstit,
 Paitin aiwinalakanat;
 Itse wierehen wenäyin,
 Käsiwarrelle walaui.
 Katsoin suuta sulhoseni,
 Muotoa mukahiseni,
 Ajatusta ainoseni,
 Mieltä mieliwaationi.

Woipa mieltä miekkoseni!
 Ajatusta ainoseni,
 Suuta suuren sulhoseni,
 Muotoa mukahiseni —
 Warikkelt' on warren saanut,
 Korpilta nenän kopannut,

Muowon mustalta sialta,
Suun kun syöwältä suelta.

199. Pyyä sulhoa sulolla.

Toin sano minun emoni,
Warotteli wanhempani:
"Ele wainen neito nuori,
Ele kaswawa kananen,
Pyyä sulhoa sukilla,
Miestä kirjokintahilla,
Paioilla kylän parasta,
Helmuksilla hempeintä;
Pyyä sulhoa sulolla,
Miestä mielisimwollasi,
Tawoilla tasasta miestä,
Ku'onnalla funnollista!"

En minä pilonen piika,
En kuullut emon sanoa,
Pyyhin sulhoa sukilla,
Miestä kirjokintahilla,
Paioilla kylän parasta,
Helmuksilla hempeintä;
Sain ma suuttoman sukilla,
Kielettömän kintahilla,
Paioilla kylän pahimman,
Kylän herjan helmuksilla —
Sain miehen sawilapion,

Korpilta nokan forian,
 Perän pieneltä siwiltä, *vapa, drilynggju*
 Sääret rannan raufujalta.

200. Rosto kaunistelemisesta.

Rostohon minäi toito,
 Rostohon kowaosanen,
 Pi'in piikafunniata,
 Kannatin pohatan puolta.

Rostohon minäi toito,
 Rostohon kowaosanen,
 Rokosin tätä koka,
 Tätä wartta walmistelin,
 Näille ouoille owille,
 Weräjille wierahille.

Rostohon minäi toito,
 Rostohon kowaosanen,
 Kannoin kaunihit hiwukset
 Sian willojen sekahan,
 Sorahutin suorat sääret
 Sian säärien siwulle.

201. Ruka tiesi, kempä luuli.

Ruka tiesi, kempä luuli,
 Sokiahan suostuwani,

Rampahan rakastuvani,
 Niinkun mie sofiaan suostuin,
 Sekä rampahan rakastuin?
 Nukuin untelon siivuhun,
 Miehen kainun kainalohon,
 Ku ei kutsuta kumetta,
 Eikä kaima kainaloita.

Luulin wiinoin wietäväksi,
 Olosin otettavaksi;
 Wietihin wesi-pikarin,
 Wesi-kannun kaimottihin,
 Pirttiporsa'an powehen,
 Karstamuksen kainalohon.

202. Wiikon wuotin wirkiäistä.

Woin minäki laäsa lauloin:
 "Elköhön sinä ikänä,
 Was ten waiwaista minua,
 Ja kohti kowaosaiista,
 Wesat wiiasa yletkö,
 Ja pajut pahalla maalla,
 Koivut korpinottelmoilla,
 Kankahaisilla karahkat!"

Kaswoin siitä suuremmaksi,
 Korkiammaksi kohosin,
 Wuotin wiikon wirkiäistä,
 Kauan kauniista walitsin;

Sain viimein vihasen miehen,
 Eihan syöjän, luun purijan,
 Tukan tuulille jakajan
 Hapssen hajottelijan.

Piti witsan wieressänsä,
 Mahkarnoskan naulallansa,
 Karstitun karangon käässä,
 Käätyyn kartun kainalossa,
 Tolla lyöä lykkäjäwi,
 Kohti päätä kolkkajawi.

203. Tunnen sulhoni.

Tunnen mie hywän tulosta,
 Istunnasta armaelen —
 Tuff' on tyyni tuulesfafi,
 Hirvus ei wisko wiimallafi.
 Tulosta pahanki tunnen,
 Istunnasta armaelen —
 Tukka tuiski tuulettafi,
 Hirvus wisko wiimattafi.

Wielä tunnen muien sulhot,
 Muietterammat muien sulhot;
 Kun tulewat muorin luoksi,
 Muhotellen muorin luona;
 Kun tulewat naisen luoksi,
 Nauratellen naisen luona.
 Katso'pas minun katalan,

mutu-rokki

mypa

Mun katalan kaunoistani,
Ei tuo muorille muhota,
Eikä naura naisen luona!

On kun karhu kaunoseni,
Sulhoni suelle werta,
Jkenet on irwellähän,
Silmät filjan kaljallahan.
Nurin tungeksen tupahan,
Wäärin weäksen huonehesen,
Wääty pihlaja piwossa,
Kääty karttu kainalossa,
Seiwäs säätty olkapäällä,
Karsittu karahka käässä —
Ei ketänä muuta wästen,
Wästen waiwaišta minua,
Kohtipa kowaoşaista,
Kohti koitopäiwällistä.

204. Jtken pois ihanat silmät.

Paulu työksi lanfiawi
Hewosen hyvän re'essä,
Jtku silmähän tulewi
Pahan miehen wuotehella.
Jo olen joutunut johonki,
Kurja kunne'ki osannut,
Wierelle wiholliseni,
Eanojani saapuwille;

So on minulla riivi rinnus,
Riivi rinnuksen wetäjä,
So on minulla konsti korja,
Konsti korjan kanneltawa.

Mina aikahan tulisin,
Aikahan tuletteleisin,
Kun ei tuojani toruisi,
Saajani pahoin sanoisi,
Wetäjäni wierastuisi.

Waan kun tuojani toruwi,
Saajani pahoin sanowi,
Wetäjäni wierastuwi,

Siit' itken iäni kaiken,

Ja kaiken elinajani.

Itken pois ihanat silmät,

Wieretän werewän kaswon,

Puotan poskeni punaset,

Kaswon kaunihin kaotan.

Itken kujat kuurullani,

Päävät läntämäisilläni,

Itken saawit, itken saunnat,

Itken salwomet saloa.

So tuosta joki tulewi,

Meri selwä selkiäwi,

Itkemistäni wesiästä,

Päpi pääni laskemista,

Päpi kulman kulkemista,

Poskilta putoamista.

Kylpisi kyläni naiset,

Sekä naiset naapurini,

Kolmaasti kotini naiset,
Kylpijät minä itseki,
Sekä walta wanhempani,
Sekä saamani emoni,
Itkemilläni wesiällä,
Läpi pääni lastemilla,
Läpi kulman kulkemilla,
Poskilta putoamilla.

205. Miesi minulle annettihin.

Tuota toiwoin tuon ikäni,
Katsoin kaiken kaswinaian,
Suojaakseni suurta miestä,
Rajikseni laaullista;
Ei iso suamutkana,
Eikä äitini luwannut,
Suojaakseni suurta miestä,
Rajikseni laaullista.

Miesi minulle annettihin,
Uros uusi laiwattihin;
Miehen mitta, miehen warssi,
Ei ole miehen mieltä päässä —
Miel' on wiety, pää jätetty,
Alivot otsasta otettu.

206. Sain minä sawisen saksan.

Woi minä pilonen piika,
Kunne kuitenki osasin,
Polin puulle pyöriwälle,
Warwulle warattomalle!

Disipa minuksi ollut
Paikkoja parempiaki,
Puita pyörimättömiä,
Warpuja warallisia;
Waan ma hullu hukkasi,
Mielimennyt mättäsi,
Tieten terwan keittimehen,
Silmin wakkian sisähän.
Kuulin saksan saaneheni,
Pajarin walinneheni;
Sain minä sawisen saksan,
Pahanpäiwäsen pajarin —
Muitataakka myötäwänä,
Sawitakka saatawana,
Kukon kullat kukkarossa,
Tasussa kanan hapiat.

Sain ma untelon urohon,
Miehen tuulenmiehellisen,
Wielä willin wiinanjuojan,
Hurjan ostajan oluen;
Kun tuon kaupalle lähetän,
Kaikki juopi kaupukseni —
Saan saapi, tuhannen wiepi,

Kop. 8.
 Vielä welkoa tekewi,
 Alttinoin kylän afoille,
 Polttinoin kylän pojille.

Kun tulewi kauppoiltahan,
 Tuo ei tenkoa tinaista;
 Tuopi kyllä kynnäswartta,
 Wiljalta wihaista fättä,
 Jolla tuffani repimi,
 Hapseni hajottelewi,
 Tukat tuulelle jakawi,
 Ihawalle annekswi.

207. Jo iohonki saatettu.

Jo mun saatti saarehinen,
 Juohatti joentakenen,
 Hurstille humalahurjan,
 Wiinawillin wuotehelle,
 Wästen tähtoa emoni,
 Warotusta wanhempäni.

Idoin sano minun emoni,
 Warotteli wanhempäni:
 "Ellös wainen neito nuori,
 Ellös kaswawa kanarwa,
 Hurjan hurstille ruwetko,
 Kafanoille juomalallin,
 Oksentajan olkiloille,
 Tuwille tupakanjuojan!

Usein humalahurjan,
 Useimmin wiinawillin,
 Kopro tuffihin tulewi,
 Hapsihin hahattelemi;
 Usein humalahurjan,
 Useimmin wiinawillin,
 Ofsennus olille jääpi,
 Waahhti waipalle walumi,
 Korjata wihasen waimon,
 Sekä tyynen työnnyttellä.”

Mikä kuitenki minulta,
 Kuka furjalta tytöltä,
 Mikä otti mielen multa,
 Kuka haikian hajotti,
 Mufomalta mielewältä,
 Kylan kaisen wiisahalta;
 Kun menin miehelle pahalle,
 Wiinarattihin rakastuin,
 Lasikin hurjan hurstilleni,
 Wiinawillin wiereheni;
 Otin yöksi wuotehelle,
 Lasikin kynnyswarrelleni,
 Kuusen oksalta kumetta,
 Käsiwaratta karrukselta.

208. Tein kaupan kallallisen.

Olisi minun pitännä,
 Piteä pitempi mieli,

Wielä vuosi, vielä toinen,
 Wielä vuotta wiisi, kuusi,
 Kaiketi kahdeksan vuotta,
 Ympäri yhdeksän vuotta,
 Rahen puolini katsella,
 Oli pääni ymmärrellä,
 Ei tehä katuwa kauppa,
 Skuhinen itkettävä.

Te'in kaupan kallallisen,
 Syrjällisen synnyttelin;
 Otin hurjalta hapiat,
 Kullat mieron kulkijalta,
 Tengat tien kävelijältä,
 Rahat rannan juoksijalta.
 Nukuin nurjuksen nutulle,
 Wäsyin wärjyn vuotehelle,
 Hurstille humalahurjan,
 Wiinawillin waattehille;
 Hullu lyöpi hurstiltansa,
 Wiinawilli wierestänsä,
 Poies potki uutimesta,
 Illos sängystä uhitti.

209. **Syw' on olla hympyrällä.** *Krattabunt*

Minä jauhan wanha waimo,
 Home'forma houhattelen; *aan ahtas*
 Ei mulle miniä jauha,
 Pojan nainen pyörittele.

Eikä jauha Saakkoseni,
 Uros lynkä lykkiele,
 Wäännättele wääräsääri,
 Hympyräiseni hyferrä;
 Itse jauhan Saakkoseni,
 Wäännän wääräsäärelleni,
 Lykkielen lyngälleni,
 Hympyrälleni hyferrän.

Hyw' on olla hympyrällä,
 Kaunis kumpurajalalla —
 Hympyrä hywällä syötti,
 Kumpura ween kaloilla;
 Pyhät syötti pyynlihoilla,
 Uret ampulintusilla.
 Pyhä ei kiellä pyytämästä,
 Sapatti samoamasta;
 Alina anto armoluoja,
 Lupasi hywä Zumala,
 Pyhänäki pyytäjälle,
 Arkena anelijalle.

Hyw' on olla hympyrällä,
 Ysti lyngällä eleä —
 Kyllä lynkä linnun saapi,
 Kumpura kalan wetäwi;
 Ei sitä sotahan wieä,
 Ei tahota tappeluhun.

210. Minun laulo pitäisi.

Rukko laulo kullallensa,
 Kananlapsi kannollensa,
 Waris laulo waahetuulla,
 Kewätuulla keikuteli;
 Minun laulo pitäisi,
 Heiän olla laulamatta.

Heiän on kultansa kotona,
 Turwansa tutuilla mailla;
 Minun on kulta kulkehella,
 Minun turwa tuul'ajolla,
 Keiwänsaaja lenteheessä,
 Kyntäjä kylän kululla,
 Rannalla rahan hakija,
 Kapelulla karhitsuja.

Eipä kuulu kullaistani,
 Ei kuulu kussa käynnän,
 Alla ikkunan asuwan,
 Weräjillä weistelewän,
 Pilkkowan pihalla puita,
 Roan eessä kolkkoawan;
 Sill' on illoilla ikävä,
 Usken yöllä äitelämpi,
 Namusilla aattelampi,
 Hawateessa haifiampi.

Useinpa leinon lesken,
 Usein minun utusen,
 Puolet pään-alassani,

Toinen puoli wuoettani,
Kirppujen kisattawana,
Putikkojen maattawana.

Useinpa leinon lesken,
Usein minun utusen,
Keskiöissä unissa,
Kopra tyhjää kofowi,
Käsi waaliwi waletta,
Kupehelta kummaltaki.

Useinpa leino leski,
Usein minä utunen,
Yksin työlle työnteleme,
Yksin ruoalle rupean,
Yksin liitäme lewolle,
Käyn ukotta nutimehen.

Wielä aikahan tulisin,
Aikahan tuletteleisin,
Yksin työllä ollessani,
Yksin käydessä wa'ille;
Sepä wasta waikiampi,
Yksin lähteä lewolle —
Ei kutana kumpalina,
Kuka suuta suikkajaisi,
Syyhyttelisi siwuja,
Kupehia kufkuttaisi.

D) Muissa tiloissa.

211. Ilo ilmahan katosi.

Laulon ennen lapsempänä,
 Muistin muita pienempänä;
 Laulelin jokaisen laulun
 Joka kummun kuffuelin,
 Joka rannan rallattelin,
 Kehot leikkiä pitelin,
 Ilman lintujen iloksi,
 Rastahaisien ratoksi, *maisterit*
 Suosiksi sorsien,
 Allien ajan kuluksi.
 Sillä voitin wiisi vuotta,
 Vuotta kuutosen kulutin,
 Armahan isoni luona,
 Emon kaunon kartanoilla,
 Weikkoeni wenon kofassa,
 Sisken marjapöimennillä.
 Allit mulle palkan makso,
 Sorsat soittoni sowitti;
 Anto allit armautta,

Suloutta forsat anto,
Rastahaiset rattoutta,
Ilman lintuset iloa.

Tuli sitte aika toinen,
Niika entinen äleni,
Bei forsa suloutensa,
Mlli armahan elonsa,
Rastahaiset rattouuen,
Ilman lintuset ilonsa,
Jäiwät leikkini leholle,
Nijat armahat aholle,
Jlot kaikki kankahalle,
Laulut laksobin katosi.

Niin en nyt enempi laula,
Enkä oikeint osaja,
Hopiatt' en ensinkänä,
Wasfett' en wähäistäkänä;
Laulajan laki palawi,
Runon kullku kuiwettumi,
Waan ei forwat kuulijoitten,
Naurut ilman istujitten,
Naurut naisten, mielet miesten,
Urwelot kylän urosten.

Wielä laulaisin rahalta,
Kullalta kukahtelisin,
Hopialta huolisime,
Warustaime was'elta;
Enkä äijiä anois,
Rowin paljo paffoaisi:
Uttinan kylän aikoilta,

Polttinan kylän pojilta,
 Meljä tengoa tytöiltä,
 Ruuplan ukko ruhtinoilta.

212. Paulu laiskana pitäwi.

Minä neuon neitosia,
 Sanelen sanan tytöille:
 Ole neito liion laula,
 Liion laula, paljo naura;
 Paulu laiskana pitäwi,
 Wirret työtä wiiwyttäwi.
 Ei kolkka kosian kengät,
 Kirjakerjat kiiättele,
 Tytön työttömän tykönä,
 Lapsen laiskan kartanolla;
 Konnat kolkkawat pihalla,
 Pahat kalffi kartanolla,
 Wiewät lapsen lauluiltansa,
 Wiettelewät wirsiltänsä,
 Jäksensä itkemähän,
 Kuuksensa kujertamahan,
 Miehen tuhmanen tulilla,
 Warattoman walkioilla.

Minä mieki hullu huusin,
 Minä raukka rallattelin;
 Ei ollut hullun kieltäjäistä,
 Ankaran asettajaista,

Jos' oisi opettanunna,
 Sanonut sanan minulle:
 "Ele huua hullu tyttö,
 Ele mieletön melua;
 Saat sa hullun hurstillesi,
 Mielipuolen puolellesi,
 Joka itfettää ikäsi,
 Njan kaiken kaihottawi."

213. Ei oo huolta neitosena.

Elkäte tytön tyytyät,
 Elkäte emosen lapset,
 Rowin konstia kysykö,
 Ja walitko walkiata;
 Konstill' on kowa fulaffa,
 Naastilla nawaffa ruoska,
 Käsi wahwa walkialla,
 Käsi wahwa, syän suuri —
 Pihan syöpi, luun purewi,
 Weren uelta wetäwi,
 Tukat tuulelle jakawi,
 Ahawalle annekswi.

Mitä te tytöt suretta,
 Mikä teidän neitosien,
 Jospa vielä wiikommanki
 Kaswatta emon ko'issa? —
 Ei oo huolta neitosena,

Zyttönä pahoa mieltä;
 Äskén huolta hoiwatahan,
 Pannahan pahoa mieltä,
 Kun on liina liitetähän,
 Laffi päähän laitetahan.

Mipä liina liitetähän,
 Sepä saaha'an sanoja;
 Mitä laffi laitetahan,
 Se pannaan pahoa mieltä;
 Housut huolella pitäwi,
 Miehen waattehet warulla,
 Paitaset pahoilla mielin,
 Sukat suurella surulla.

214. Wanhan lahjet nuorelle.

Ei pitäisi neien nuoren
 Miestä wanhoa walita —
 Wilu käsi, jäinen jalka,
 Kylmät kylkensä molemmat;
 Ei älyä nuori neito
 Wanhan miehen miettehiä,
 Wanha ei se warsinkana
 Tunne nuoren tarpehia.

Ra'i wanha nuoren neien,
 Otta wanhan nuori neito,
 Käwi wanha kaupunkihin,
 Osti sieltä rätsinäisen,

Anto nuorelle kätehen.

Nuori sylki ja pakisi:

"Voi sinua lemmon vanha,

Harma'an harukan silmä,

Muстан koiran karwan futri!"

Ma'i vanha nuoren neien,

Otti vanhan nuori neito.

Käwi vanha kaupunkihin,

Osti sieltä sušunaisen, *Kjortel: lipsthyrke*

Anto nuorelle kätehen.

Nuori sylki ja pakisi:

"Voi sinua lemmon vanha,

Harma'an harukan silmä,

Muстан koiran karwan futri!"

Ma'i vanha nuoren neien,

Otti vanhan nuori neito.

Käwi vanha kankahalle,

Toi karahkan kankahalta,

Alko nuorta peipotella.

Nuori hyppi ja rukoili:

"Voi mun kulta-futriseni,

Sinifilmä sirkkuseni,

Minun armas ainoseni,

Kufankarwa kaunoseni!"

215. Vanhan eufon walitus.

Kuulin ennen eufon vanhan,

Walittawan vanhan eufon,

Pojastansa noin puhuvan,
Lapsestansa laulelewan:
"Niin minäi äiti raukka,
Kun on muutki äiti raukat,
Tunwin lapsesta tufia,
Wanhan päiwäni waroa,
Pyösykäistä pyörittelin,
Jousikäistä jouwuttelin.
Ei tullut emon tufia,
Ei waroa wanhan päiwän;
Tulipa tuskia kantajalle,
Wahwištui emolle waiwa,
Tuli tukkani repijä,
Kašwo kallon kolkuttaja."

"Toiwoin miestä lapsestani,
Urosta ukon pojasta;
Eipä miestä tullutkana,
Urosta utaunmunna —
Tuli tuppelo sukuni,
Epatto emän-alani;
Tuli tuhmin kansahani,
Laiškin lapsi joukkiohon;
Tuli willi wiinanjuoja,
Raiwo ostaja oluen."

"Jos' on söişi siiwollansa,
Söişi taitawan tawalla;
Waan on syöpi syrjillänsä,
Suopi juomarin tawalla."

216. Mitäpä kylä kyselit.

Kylä kyllinki sanowi,
Miero mieltä jatkoawi,
Ihmiset imehtelöwi,
Ujan kaiken kalkuttawi,
Sonnessa minun elävän,
Kakaroissa kaswawani.

Waan mitä kylä kyselit,
Kuta miero kufuttelet,
Näistä pienistä pihoiista,
Kapehista karjateistä? —
Suokohon sula Jumala,
Antakohon armoluoja,
Tätä sontaista pihoa,
Kakaraista kaimotietä;
Kyllin sontoa pihalle,
Kakaroita kaimotielle,
Kyllin somman säätäjätä,
Kakaran karistajata,
Näillä pienillä piholla,
Kapehilla karjateillä!

Suokohon sula Jumala,
Antakohon armoluoja,
Olnessa tuopit olla,
Maljat maiossa märeätä;
Jotta saisi saamatonki,
Ottaisi olematonki;
Jott' oisi antoa kylälle,
Kyllin itsellä eleä!

217. Lempoko lennätti tänne.

Lempoko lennätti minua,
 Paha henki tänne paino,
 Saatto puolelta pokostan,
 Kanto koista korkiasta,
 Korville Kostonuksen,
 Puolehen puropohjan,
 Wierehen we'en mustan,
 Uroille umpilammin,
 Alliksi Alkimaïsen,
 Korsaksi Sohjan poian! —

Parempi minun olisi
 Olla puolella pokostan,
 Marjana isoni mailla,
 Emon mailla mansikkana,
 Papukassa lasa piennä,
 Peipona kotipihoilla.

218. Majan taaksi raapattihin.

Mikä lie minusta nähty,
 Kuka kummanen katsottu,
 Kun ei naitu naapurihin,
 Kopattu kotirikoille;
 Eikä Duluhun otettu,
 Kuletettu Kuopiohon,

Piperihin liikutettu,
 Saatettu Samon rajoille,
 Vietihin Wenäehelle,
 Rajan taaksi raapattihin,
 Jos' ei äiti ääntä kuule,
 Iso ei itkua tajua,
 Itkoisssa itkewäni,
 Paarmoissa parahtawani.

Disin naitu naapurihin,
 Otettu omille maille,
 Kotihin koti näkyisi,
 Ison pelto ikkunoihin;
 Kuului kufonki ääni,
 Oman pihan rikkasilta,
 Koiran haukunta kujilta,
 Käin kufunta kuusikolta.

219. Viety on maille wierahille.

Mikä lie minuista nähty,
 Mikä nähty, kuka kuultu,
 Kuka kumminki hawattu,
 Kun ei naitu naapurihin,
 Otettu omille maille,
 Oman pellon pientarelle;
 Liekö nähty äiä syöwän,
 Äiä syöwän, äiä juowan,
 Wai wiikon wirumeheni,
 Ei warahin nousewani? —

To olen johonki saatu,
 Nlen loitos luowutettu,
 Wiety maille wierahille,
 Maille ouoille otettu,
 Iskewisä itkemähän,
 Rowin päiwin kuolemahan.
 Paremp' ois omalla maalla
 Juoa wettä tuohisesta,
 Kun on maalla wierahalla
 Juoa tuopišta olutta.

220. Emon kanaset.

Raswatti minun emoni,
 Raswatti kanoja parwen,
 Toisen parwen joutsenia,
 Nuot on aialle asetti,
 Seisotteli seipähälle;
 Tuli kofko, niin kohotti,
 Tuli haukka, niin hajotti,
 Tuli lempo, niin lewitti,
 Nhen wei Wenäjän maalle,
 Toisen saatteli Sawohon,
 Kolmannen kotihin heitti.

Jonka wei Wenäjän maalle,
 Se soassa surmattihin;
 Jonka saatteli Sawohon,
 Sen Sawossa tauti tappo;

Kolmannen kotirikoilla
Tappawi ikuinen itku,
Mielalat menettelewi,
Kowat päiwät kuolettawi.

221. Tullut muoto mustemmaksi.

Olinpa minäi ennen,
Olin kun omenakukka,
Olin marja maatesani,
Lehti liikkuellesani,
Jätuesani ihana,
Armas astuellesani;
Moni katso muotohoni,
Warteheni wakkotteli.
Nyt on muoto muunne saanut,
Kaswo kaunis wanhantunut,
Tullut muoto mustemmaksi,
Kaswo kaaaksi ruvennut.
Mure tuonut mustan muowon,
Huoli kaswon kaientanna;
Hoikk' on huolewa hewonen,
Murehtiwa waimo musta.

222. Luulin kätwäni kätänä.

Toisin tiesin, toisin luulin,
Toisin toivotin ikäni;

Toisin tiesi suuri luoja,
Toisin toivotti Jumala.

Kätesin kätenä käyä,
Kukahella kuffuroilla,
En kätenä käynnytkänä,
Kukahellut kuffuroilla;
Toisin otteli osani,
Toisin käw' käkeykseni,
Toisin wäänti wäärä lyfky,
Toisin omni ohjaeli —
Wäänti wäärälle lyfkyllle,
Dnnelle osattomalle.

Täyty ruupuhun ruweta,
Käsin käyä tähtehille,
Piti lenteä leholle,
Hawupuille haihatella. = *haihatella* = *serafim. fladron*

En nyt tuota tuhma tunne,
Äkki outonen älyä,
Runne luome luotu lapsi,
Runne kaimame katala,
Tien kunka otan etehen,
Tuonen kunka juostakseni;
Lähenkö rewon rekehien,
Wai lähen jänön jälille.

Jos lähen rewon rekehien,
Rewoll' on reki matala;
Risikoisi joka tiwonen,
Joka kanto kaapaseisi.

Jos lähen jänön jälille,
Kouffupolwen polkumille;

Jänö peittäisi jä lensä,
 Koukkupolvi polkumensa.
 En lähe jänön jälille,
 En rekehen repo rautan;
 Istun ilweksen rekehen,
 Ilwes wie ison kotihin,
 Keen käymättä kivihiin,
 Kantoloihin koskematta.

223. Jouwuiin puulle pyörivälle.

Voi minä polonen lapsi,
 Polosella Pohjan maalla!
 Jo minä johonki jouwuiin,
 Jouwuiin puulle pyörivälle,
 Warwalle wapisewalle,
 Sain lehelle liekkuwalle.

Kunne punhut pyörrähtäwi,
 Sinne pyörrähän jälestä;
 Kunne warpa waapahtawi,
 Sinne waapahan jälestä;
 Kunne lehti liekahtawi,
 Sinne liekahan jälestä.

Disipa minuksi ollut,
 Ollut puita pyörimättä,
 Warpoja wapisematta,
 Lehtilöitä liekkumatta;
 Itse hullu hukkasime,

Mieletön menettelimä,
 Itse mie isoista luovuin,
 Itse äitistä erosin,
 Itse wierin weikkoistani,
 Siirrimme sisariistani,
 Gorsan suojille siioille,
 Allien asuntamaille,
 Sisareksi siikasille,
 Pohen poian puolisoiksi.
 Siellä forsa suojelewi,
 Tawi laitto laajelewi, *varmasti*
 Siika silmäni pesewi,
 Hauki pääni harjoawi,
 Ahwen suuta anneksiwi,
 Ween kalaset kauloawi.

Jopa waan minun polosen,
 Jo kohta polosen lapsen,
 Sisar saapi siikasina,
 Weikko haukina wetäwi,
 Emo appo ahwenina,
 Iso kaikkina kaloina.

224. Itken furja kulkunani.

En itke ison hywyyttä,
 Enkä äitin armautta,
 Waan itken isoni maita,
 Maita maammoni murajan;

Itken weikon walkamia,
Siskon siltoja pahetsin.

Tuota itken tuon ikäni,
Run olen kurja kulkusassa,
Raukka rannan juoksennassa,
Waiwanen waeltamassa.
Eain ma kurja kulkemahan,
Raukka rannat kiertämähän,
Waiwanen waeltamahan;
Souwuin kylmähän kylähän,
Rautasehen rahwa'asen —
Lapset raukan rannikolla,
Keion mieron kierrännässä,
Waiwasen kyläwarassa.

Tuulet kurjalla tupana,
Saunana wessisatchet;
Mont' on tuulta tuulewata,
Monta saapoa saetta,
Päälle lapsen armottoman,
Warattoman waimon päälle,
Näillä ouoilla owilla,
Kyläsiillä hynnyksillä.

225. Run oisin kuollut kuusiöisnä.

Syántäni syhtelemi,
Päättäni pahoin panemi;
Wiekäte minua maata,

Lupattake tuutumahan,
 Ikuisille vuotehille,
 Pohjuisille pääaloille,
 Näiltä päiwiltä pahoilta,
 Ilmoilta ilottomilta!

Kun en oisi furja raukka,
 Kuotu tänne luonnankana,
 Näille päiwille pahoille,
 Ilmoille ilottomille. —
 Parempi minun olisi,
 Parempi olettelisi,
 Syntymättä, kasvamatta,
 Suureksi suseumatta,
 Tämän ilman tuntematta,
 Näkemättä näätki päivät.

Eikä surma suorin tehnyt,
 Tauti oikein osannut,
 Kun ei tappanut minua,
 Kun mie liekuin kättyessä,
 Karjuin eufon kainalossa.

Kun oisin kuollut kuusioisnä,
 Katonut kaheksan-öisnä,
 En oisi paljoa pitänyt —
 Pikkaraisen pientaretta,
 Rhyynärän pyheä maata,
 Emon itkua wähäsen,
 Jhon ei wäheäkänä.

Tahi kun karjassa käwelin,
 Kasssa lammassten keralla,
 Kun oisi karhu kaatamunna,

Eusi surmannut minunki,
 Niinkun kaato lammaskarjan,
 Lehmät kaunoset kaotti!
 Parempi minun olisi,
 Parempi olisi ollut,
 Olla karhun kainalossa,
 Suussa juoksewan sutosen,
 Kun reessä repokypärän,
 Korjassa korian sulhon.

226. Minä pny pesätön lintu.

Ajattelen aikojani,
 Muistan muita päiviäni,
 Entistä elantoani;
 Niin oli entinen elanto,
 Kun kesänen päivän nousi,
 Namun armas aurinkoinen.
 Niin on nyt minun eloni,
 Kun pimiä pilven ranta,
 Tahi laaka lammin ranta;
 On kun syksy-yö surunen,
 Pimiä kun talven päivä.

Olin ennen kun olinki,
 Olin kun omenakukka,
 Tahi tuores tuomenkukka;
 Olin mansikka mäellä,
 Punapuola kankahalla,

Koppelo emon ko'issa,
Lavi taaton kartanolla,
Sirffunen sisaren luona,
Besilintu weikon luona —
Missä nyt minun kotini,
Kussa kurjan kartanoni?

Koti on koppelon pojilla,
Kartano kylän kanoilla,
Pesä pyillä pienosilla;
Minä koppelo ko'iton,
Minä kana kartanoton,
Minä pyy pesätön lintu.
Korvessä on minun kotini,
Kalliolla kartanoni,
Maantiellä minun majani,
Turpeheessä muut tupani,
Aian soppi on suojanani,
Joka tuuli turwanani,
Meren aallot armonani,
Meren waahet warjonani.

227. Sinnes nyt pihani pitkät.

Olin mies neito muinen,
Olin kaswawa kananen,
Pitkillä ison pihoilla,
Oman taaton tanhuilla;

Kävin tuskana fujoilla,
Kajawana kartanoilla.

Toisin nyt minun polosen,
Toisinpä tätä nykyä:
Sinnes on pihani pitkät,
Runnes pitkät pilwen rannat;
Sinnes kaiat kaimotieni,
Runnes kaiat kaaren rannat;
Sinnes laajat lattiani,
Runnes laajat lammin rannat;
Sinnes oikein oweni,
Runnes oikein otawat,

228. Rulu kultanen ifäni.

Rulu kultanen ifäni,
Rulu koiran kunnialla;
Wäsy herttanen wäkeni,
Wäsy wäärällä tawalla.
Ei kulunut kutsuloissa,
Ei wäsynyt wältilöissä;
Rulu kuivissa sanoissa,
Wäsy silmäwäentelöissä,
Hautu hammasten wäliissä
Kiehu kielikattilassa.

Monipa minulla ompt
Uusia olettelewi,
Wirkkaja wihasen äänen,

wältilöissä

Vänen tuiman tuisuttaja;
 Ei ole minulla monta,
 Tieä en raukka yhtäkänä,
 Sanan armon antajata,
 Suin sulin puhelijata,
 Kiukahalle käskijätä,
 Uunille uhittajata,
 Tuppuriesta tultuani,
 Gatehesta saatuani,
 Kylmästä fyhättyäni --
 Turkin helmat tuppuriessa,
 Wiitan helmat wiehkurissa,
 Hallassa hamehen helmat.

229. Väfi herttanen wäheni.

Kulu kultanen ikäni,
 Walu armas wartaloni,
 Väfi herttanen wäheni;
 Ei kulunut funnialla,
 Ison ifkunan aloilla,
 Kulu funniattomilla,
 Kylän kynnyspölkimillä,
 Meni mieron juoksennassa,
 Wäheni kyläwälillä,
 Walu waiwoissa pahoisissa.
 Kesät kontuja keräsin,
 Talwet wäänin taikon wartta,

Piti kätää piilosassa,
Metsän kormessa kowaassa;
Pässit pääätäni puneli,
Dinaa otsakierojani,
Minun pääätäni pilosen,
Otsoani onnettoman.

230. Pah' oli orjana eleä.

Pah' on orjana eleä,
Kätää toisen käskyläisnä:
Olin orja mieki muinen,
Palkanpiika pappilassa;
Pah' oli olla pappilassa,
Rehno kellon soittajassa,
Paljo pantihin olutta,
Meille hiiwat heitettihin.

Pah' oli olla orjuudessa,
Ei parempi emantuudessa:
Unta täynnä uunin kormat,
Paljo pantolla maksuta,
Ei emännän vuotehella,
Talon vanhimman waralla.

231. Olut wieri kun weteheh.

Olinpa minäi ennen
Kirkon lippa, linnan lippa,

Sulhastaen syämen syttö,
Nuorten miesten mielitietty;
Moni katso muotoani,
Bartaloa walwatteli.
Kesät kengässä kepasin,
Talwet saksan talluksessa,
Turun uudessa tuwassa,
Kauppamiehen kartanossa.
Join ma kahwia kahesti,
Kolmaasti ko'in oluet;
Saksa kullaksi saneli,
Kanaaksensa kaupparamiehet,
Pienet herrat hertaksensa,
Sorsaksensa suuret herrat.

Tulin wanhaksi warahin,
Epatuksi ennen muita;
Nurin katso nurkkaherrat,
Wäärin katso wäärttimiehet,
Katso kalton wierahatki,
Ei oikein omat isännät.

Olut wieri, kun weteheh,
Raatu kahwet, kun jofehen;
Jo olen hyljätty hywänen,
Olen heikko heitettynä,
Omin sormin soutamahan,
Omin wäin wetelemähän,
Omin kengin kengimähän,
Syömähän omin lusikoin.

232. Ei nyt paista palmikkoni.

Kun olin ennen nuorra neinnä,
 Nuorra neinnä kaswawana,
 Niin mun keikku keträpuuni,
 Kun weikon wenehen kofka;
 Niin mun werkani wihotti,
 Kun isoni nurminiittu;
 Niin mun paisti palmikkoni,
 Kun kaunis kasariwasfi; *-tyär-koppar*
 Niin mun huohi kaulahuiwit,
 Kun on kullattu hopia,
 Tahi kufat kultalatwat,
 Kesellä kesäsyäntä;
 Helmukseni hempiämmät,
 Kaunihimmat karwaltansa,
 Kun on armas aamuruško,
 Kaunihimmat tairwon kaarta,
 Sa'an karwan kantawata.
 Kentäni käkenä kufku,
 Kesälintuna lipasi,
 Käyessäni kirkkotietä,
 Toisten tyttöjen keralla.

Nyt on tullut aika toinen,
 Elo entinen kaonnut;
 Ei nyt keikku keträpuuni,
 Eikä werkani wihota,
 Paista ei palmikot isosti,
 Eikä huoha kaulahuiwit,

Helmukseni ei helota,
Eikä kengät kuffuele.

233. Nyt on tullut turmiolle.

Olin armas aikoinani,
Kaunis kaswinpäiwinäni,
Lakla emoni lattioilla,
Tawi taattoni pihoilla,
Wesilintu weikon luona,
Sirkkunen sisaren luona.

Kun ma läksin astumahan,
Kirkkotietä teppomahan,
Astuin allin askelilla,
Taputin tawin jaloilla;
Monen miehen mieli wieri,
Monen sulhon suu muhahti,
Tämän allin astuessä,
Wesilinnun wiertesäni.

Nyt on aika toisin tullut,
Päiwä tuhmempi tawannut;
Olen tullut turmiolle,
Tammanna tawattomaksi,
Joka sammakon sanella,
Joka hallin haukkuella,
Joka korpin koikkuella,
Mustan linnun muhkaella.

Waan ele korppi koiku'kana,
 Ele muihka mušta lintu!
 Et wery minun werellä,
 Et liho minun lihalla;
 Se on wettä, mi on werta,
 Sepä luuta, mi lihoa.

234. Olin ennen otramaana.

Olin ennen otramaana,
 Otramaana, kaframaana,
 Kaalimaana kammihina,
 Papupeltona parasna;
 Jo jouwuiin sekalimaaksi,
 Rehnon heinän kaswajaksi,
 Tulin nurmiturpeheksi,
 Sain sammalmättähäksi.

Olin ennen, kun olinki,
 Armahampi aikoinani,
 Olin tukka kuuskesosna,
 Wilkka wiiswuotisena;
 Kun ma istuin, maat ilotsi,
 Kun ma seisoin, seinät kuulti, *kuin azenom*
 Kun ma tansin, taiwas kiehu, *hampienhet. olo*
 Kun käwin, kämärät läikky. *ang mark*
 Olin mansikka mäellä,
 Puolafukka kumparella,
 Maksoin markat maatesfani,

Tengat tietä käyessäni;
Jos nyt en mitänä maksa,
Maksa en maallista matoa,
Loukan syömeä tomua,
Riihen eellistä rikaista.

III. Poikien lauluja.

---

235. Jos ma laululle las'eme.

Jos ma laululle las'eme,
Wirrentöille työnteleme;
Laulan ma meret mesäki,
Meren hiekat hernehiksi,
Meren kiwet kirstuloiksi,
Meren kaislat kaupunkiksi.
Laulan neien kaupunkihin,
Viitan linnani sisähän,
Joka piivoista pitävi,
Reitostista niekuttawi.
Se ei suostu formuuksihin,
Mielly miehi'in hywihiin;

Ennenkun kossissa käynen,
Itse käynen kalsomassa.

Nain ma tuosta nuoren neion,
Dtan linnasta lihawan,
Jonka kanssa yöt lepeän,
Kahen päivät kallottelen.
Tuosta kaswan kaunihiksi,
Ylenen ylen hyväksi,
Paisun linnan paimeneksi,
Wahwan linuan wartiaksi.
Suorin poikaset sotahan,
Nuoret miehet miekka wyölle;
Itse linnassa lihoan,
Sekä kaswan kaupungissa,
Suon olutta, minkä jassan,
Apan kaupungin kanoja.
Sure en sitte Suomen maita,
Enkä Suomen neitosia —
Suomess' on soriat neiot,
Kaunokaiset Karjalassa;
Lihawammat linnassani,
Kaunihimmat kaupungissa.

236. Rähnti roualassa.

Rähen tästä roualahan,
Hyvän rouan kartanohon,
Kullaiista fujoa myöten,

Hopiaista tietä myöten,
Jost' on sillat silkin pantu,
Weralla wetelät paikat.

Jo joutu joki etehen,
Häilähti hätä kätehen;
Hypätkö, harpatenkö? —
Hypätkäme, harpatkame.

"Hyvä huomen ronalan,
Onni uutehen tupahan! —
Täältä leikari tulewi,
Reikari keritteleksen:

Joko on wiikon wiinat pantu,
Kanan otraset oluet;
Onko lautaset laottu,
Lusikkaiset lautasilla;
Onko pirti pyyhittynä,
Sekä sintsi siivottuna;
Onko peesty pitkät penkit,
Lattiat wesiin walettu,
Sillat silkillä katettu,
Weran lestolla we'etty, *sister*
Lulla Turun poikasen,
Saaha Saksan sulhosien?"

"Ompa wiikon wiinat pantu,
Kanan ollehet oluet;
Ompa lautaset laottu,
Lusikkaiset lautasilla;
Wiel' on pirtti pyyhittynä,
Sekä sintsi siistittynä,
Peesty pitkät seinäpenkit

Rattiat we'en walettu,
Sillat silkillä katettu,
Weran lestolla we'etty,
Tulla Turun poikasten,
Saaha Saksan sulhosen."

"Hyvä kiitos, hyvä laitos,
Hyvän rouan huonehehssa!
Saako leikar leikin lyöä,
Piipari ilon piteä,
Hyvän muorin moisiolla,
Hyvän waarin wainiolla,
Tämän talon tanterella,
Talon rikkahan rikoilla?"

"Saapi leikar leikin lyöä,
Leikin lyöä ja kisata,
Hyvän muorin moisiolla,
Hyvän waarin wainiolla,
Tämän talon tanterella,
Talon rikkahan rikoilla."

"Hyvä kiitos, hyvä laitos,
Saamasta hyvän sanoman!
Ken nyt leikkihin tulewi,
Ken kisan kertiäwi;
Lokko roua koišta jouti?"

"Ei roua kotoa joua,
Tefemist' on työtä paljo:
Behnäleivät leipomista,
Tallkunat taputtamista,
Messikannut kantamista;

Tästä kulkewi kuningas,
Maeltawi linnan wanhin.

Ennen pistän piikojani,
Panen palkkalaisiani,
Annan kofkini koasta,
Tallipojan tanhuasta."

"Hywä kiitos, hywä laitos
Saamasta hywän sanoman;
Nyt se leikar leikin lyöpi,
Piipari ilon pitäwi."

"Millä teiän palkan maksan,
Kullallako, wai hopeella?"

"Et kullalla, et hopeella;
Kyll' on kultia ko'issa,
Waikka kiuksot tekisi,
Rauniot rakentelisi,
Tekis rastit rauniolle,
Riistit riihen iffunoihin;
Anna mulle nuori neito,
Sillä roua palkan maksat."

"Annan sulle nuoren neion,
Panen piioista parahan;
Annan riskin riihen puijan,
Konstin kankahan kutojan."

"Hywä kiitos, hywä laitos,
Hywän annin antamasta,
Paremmän lupomasta.
Hywin roua palkan makso,
Nuori neito saatiin,
Neito nuori ja soria."

237. Täytykö tätä tupoa.

Kuules kultanen isäntä,
Pienonen perehen miesi;
Keltä mä kysyn lupoa,
Keltä lausun lattiata,
Minun leikin lyöäkseni,
Taiten tanssaellakseni?

Hoi isännät, hoi emännät!
Kell' on kellarin awaimet;
Täytykö tätä tupoa,
Painataanko lattiata,
Tanssia tasasten miesten,
Miesten nuorten notkustella?

Kun ei täytyne tupoa,
Painattane lattiata,
Mie ulos owia myöten,
Siirten, saarten seinäwiertä,
Kiirten, kaarten kartanolle;
Sitte tansin tanterella,
Keikun keskellä pihoa,
Piipottelen liinamaalla,
Jos ei pää lakehen koske,
Otta ei ortehen kolaha,
Salat sillan liitokschen.

Täytyypä tätä tupoa,
Painatahan lattiata,
Tanssia tasasten miesten,
Miesten nuorten notkustella;

Tarwis ei tanssia pihalla,
Piipotella liinamaalla —
Harakat pihalla tanssi,
Pienet linnut liinamaalla.”

238. Soita'pas soria lifka.

Soita'pas soria lifka,
Rannin lifka rallattele,
Sorialla soitollasi,
Kumialla kulkullasi,
Heliällä hengelläsi,
Kammihilla kaulallasi!
Anna suuta, Suomen lifka,
Tälle Suomen sulhoselle;
Enn ei kulu suuellessa,
Käsi kättä antaessa.

239. Täm' on iltoja ilosin.

Ilona käfi metsässä,
Lammas laihohalmehessa,
Neito nuori nuotehessa, *händskara*
Pieni lapsi lattialla;
Iloset on muutki illat,

Remusat on muuttu retket,
Täm' on iltoja ilosin,
Tämä retkiä remusin.

Laulaisimpa, taitaisimpa,
Kun olutta tuota'isin,
Tuoppikana, toinenkana,
Kannukana, kaksikana.

Kun ei tuotane olutta,
Kannettane kannun täyttä,
Kerin wirteni kerälle,
Sykkyrälle syhättelen,
Kerän pistän keltkahani,
Sykkyrän rekoseheni.

Sillon laulan, konga jouan,
Kun en konga joua'kana,
Niin en sillon laula'kana;
Enkä laula ensinkänä,
Ei ole kulta kuulemassa,
Oma armas oppimassa,
On mua kuuset kuulemassa,
Oppimassa hongan oksat.

240. **Wiksi juot joesta wettä.**

Wäky nännit neitoselta,
Pystyt rinnat piikaselta,
Juoesa joesta wettä,
Kakuttaissa lammitosta;

Mie tuota ihoamahan,
Ja kohta kysilemähän:
”Miksi juot joesta wettä,
Pakit wettä lammikosta?”

”Eikö juon joesta wettä,
Pakin wettä lammikosta,
Ei anna iso olutta,
Ei emoni ensinkänä;
Iso juotti aisanpäällä,
Emoni awainperillä.”

241. Mitäs kofia.

Tullos neitonen minulle,
Minulle miehelle hywälle,
Tälle Suomen sulhaselle,
Sorialle sorkkalelle;
Ei minulta tyhjää puutu,
Pahat päivät polwenahan.
Kolm' on aittoja minulla:
Yks' on aitta wehkasuolla,
Toinen parkkifantahalla,
Kolmans' kotonen aitta.

Jos' on aitta wehkasuolla,
Sihen on wehkoja we'etty;
Jos' on parkkifantahalla,
Sihen on pantu parkkiloita;
Se kolmas kotonen aitta,

Sihen on tyhjeä typitty —
Eikä aiwan tyhjäkänä,
Eikä aiwan täysikänä:
Kanan pää, karitsan kaula,
Kolme hauin kylkilmua.

Tule neitonen minulle,
Minulle miehelle hywälle,
Korialle kumpalille,
Pohatalle puolisolle;
Kolm' on lehmeä minulla,
Yks' on suolla muurikkinen,
Toinen määllä mansikkinen,
Kolmas puolukka palolla.
Yks' on maiolta mahoton,
Toinen woilla wuolowampi,
Kolmas wallaton wasoilta;
Ei ole illoin kytkemistä,
Eikä aamuin laskemista,
Suolan, suurutsen surna.

242. Keltä mä kysyn tytärtä.

Kuules kultanen isäntä,
Pienonen perehen miesi!
Keltä mä kysyn tytärtä,
Keltä anon ainoistasi:
Kiiviltäkö, kannoiltako,
Waiko pitkiltä pihoilta;

Kysynkö kylän aikoilta,
Wai isolta, wai emolta,
Wai weikolta wanhimmalta,
Waiko itseltä tytöltä?

Kuules kultanen isäntä,
Pienonen perehen mies!
En minä sunua kiitä
Kiviltäsi, kannoiltasi,
Enkä pitkiltä pihoilta,
Uvaroilta aitoiltasi,
Kun et antane minulle
Pihan pitkän juoksijaisista,
Aitanwieren astujaisista,
Kujawieren kulkijaisista,
Tanteren taputtajaisista.

243. Monimorsiamellinen.

Mont' on mulla morsianta,
Neljä neittä tieossani,
Wielä wiieski waralla,
Kanssa kuues kuuluwissa.

Yks' on tuolla Toivolassa,
Niemelässä neiti toinen,
Kolmansi Kotalahella,
Neljäs Neitolan kylällä.
En taia sitä epäillä,
En pelänne ensinkänä,

Ettei ota onkeheni,
 Kala wiiestä we'estä,
 Osaawasti onkiesä,
 Roukun konstin lasbiesä;
 Waan sitä epäelenki,
 Sitä pelkeän pahasti,
 Etten saa ma ensimmäistä
 Tuolta Toivolan kylästä.

244. Potra on poikana eleä.

Ei ole herjalla hewoista,
 Emäntät' ei ensimmäinä;
 Tulisko ostoa oronen,
 Sekä naimahan ruweta?

Raijin naisen neitosista,
 Ottaisin omilta mailta;
 Waan onko nämät nykyset,
 Nämät tyttäret nykyset!
 Ne on lyhwen lylleröiset,
 Maantasaset talleröiset,
 Ruwettasfujen tasaset,
 Wyökusakan korkeuiset,
 Rinnat rikki riinwatuilla,
 Hamet halki halwatuilla.

Rainen linnasta lihawan,
 Raupungista kaunokaisen,
 Toll' on kallis kampa päässä,
 Rohatapää, totat jalassa.

Tahi jos tietäisin vähäsen,
Arvoaisin aikani,
Niin en nauti ensinkänä,
Nykyssä tyttölöitä;
Ne on neitona foriat,
Foriat ison kotona,
Äsken affana äkäset,
Wihaset wihittyänsä.

Mikä on poikana eleä,
Mikä olla naimatonna? —
Pötra on poikana eleä,
Naasti olla naimatonna;
Ei oo naista nautumassa,
Eikä lasta itkemässä,
Affa ei arttia wetäne,
Papp' ei leipeä anone.
Huoleton hewoton poika,
Niwan huoleton akaton:
Piä ei piiskasta muretta,
Kanna ei huolta kannuksesta.

245. **Disi mulla wallan miekka.**

Disi mulla wallan miekka,
Wallan miekka, wallan walta,
Wallan walkia hewonen;
Njaisin ma neitimaalle,
Naisin sieltä neittä kolme:

Yhen nuoren, toisen wanhan,
Kolmannen kasatun püian.
Kasatulla työt tekisin,
Wanhan neuona pitäisin,
Itse nuorta naurattaisin.

246. Kun saisin Sawosta naia.

Kun saisin Sawosta naia,
Toroisista juohatella;
Minä naisin kolme naista,
Yhen naisin nuoren naisen,
Toisen naisin wanhan naisen,
Kolmannen kasatun naisen.
Nuoren nuotalle panisin,
Wanhan waattehen tekohon,
Kasatun kiwen etehen;
Nuor' oisi nuotalla parempi,
Wanha waattehen teossa,
Kasattu kiwen e'essä.

247. Katumoiſſi nainen kannis.

Diſko mulla, kun on muilla,
Ketiwiitta wien lounun,
Sa'an maksawa satula,

Heponen hywännäkönen;
 Naisin naisen neitosista,
 Ottaisin oman emännän,
 Waimon muita walfiamman,
 Ukan muita armahamman.
 Mä äyriä pitäwi,
 Paljo pieniä rahoja,
 Saaha miestä taloa,
 Naia naista neitosista,
 Ostoa orihewoista.

Enkä tieä mie polonen,
 En tunne polonen poika,
 Tällä inhalla iällä,
 Katowalla kannikalla,
 Nainko naisen nuoremmaisen,
 Eli wanhemman walitsen.

Elköhön polonen poika
 Puuttuwalla polwellansa,
 Nainko naista nuoremmaista,
 Naista kauniista katselko!
 Kielti wanha Wäinämöinen,
 Epäsi suwannon sulho,
 Wanhan nuorta ottamasta,
 Kauniista kakeämästä:
 "Katumoitsi nainen kaunis
 Kainun miehen kainalossa,
 Huoleksi hywä heponen
 Huonon miehen soimen päässä."

248. Lempo leskelle menewi.

Mit' otti isolta mielen,
Kuka kummanen emolta,
Leskelle minun lupasi,
Tahto toisen tähtehille.

Lempo leskelle menewi,
Tuoni toisen tähtehille;
Parempi pajuilla maata,
Lepän oksilla lewätä,
Kun on lesken wuotehella,
Pieluksilla pietyn naisen —
Armahampi aitowieri,
Kun on lesken kylkipuoli;
Leppiämpi lehtowieri,
Kun on lesken wuoetwieri.

Lempo leskelle menewi,
Kalma naijalle kahesti;
Leskell' on kowempi kopra,
Kun on kuuwa kuusen oksa,
Jolla lyöpi leikkilöistä,
Rappajawi nauruloiista —
Leski on leikkinsä pitänyt,
Wiettänyt ilosen illan,
Entisen eläjän kanssa,
Miehen mennehen feralla.

Lempo leskelle menewi,
Tauti taljan maannehelle;
Lewitetty on lesken wuoe,
Lesken talja tallaeltu.

Saan minä kiiveltä kielen
 Kuulen paaelta pafinan —
 Kiivi kerran kirkasewi,
 Paasi toisen parkasewi,
 Lesken on leukansa lufossa,
 Koko suunsa sulkeheffa.

249. Mie walitsen warrellani.

Disin mieki miehen werta,
 Kun oisin pohatan poika,
 Kun ois pelto pienonenki,
 Keko kellon suurruinenki.
 Disin miesi täyelläni,
 Sulho suotunen, soria,
 Kun on muutki Saaren saksat,
 Nuo Saaren pojat pohatat.

Waan moniki Saaren saksa,
 Ja moni pohatan poika,
 Dnmpi koiltahan koria,
 Suwultansa aiwan suuri;
 Röywät kullassa kosihiin,
 Hopiasa heilumahan.
 Mie en oo koiltani koria,
 Suwultani aiwan suuri;
 Mie walitsen warrellani,
 Dtan muilla muowoillani,
 Kuiskutellen, kaiskutellen,

Tyttöjä tykö puhellen:

"Tule tyttönen minulle,

Tälle miehelle hywälle,

Tälle sulho suikalelle,

Mokomalle muikalelle!

Ele tuusi tullessasi;

Hyw' ompi minulla olla —

Suot on täynnä suuruksia,

Männyt mämmiä mäellä,

Olutpuolikot parolla,

Juomista joka joella."

250. Mikä kumma kummitseksen.

Mikä tässä millitseksen,

Kuka kumma kummitseksen,

Tämän kunnahan kuluilla,

Tämän harjun hartehilla,

Kun ei kannu suo warista,

Suo warista, maa janiestä,

Murmi nuorta morsianta,

Pelto pieniä lanoja,

Goen kormat jontsenia,

Lammun laiat laflasia!

Mikä kumma kummitseksen,

Ime ilmi antelesken,

Kun tässä ei siat siitä,

Kaswa lampahan karitsat;

Maito ei lähe mahosta,
Piimä pitkähäntäsestä!

Jo olen orrelle osattu,
Palasetta partahalle;
Harwon näis' on harrit nähty,
Eiät ei sinä ikänä,
Harwon on hauki wierahana,
Kohen pois' ei polwenahan.

251. Köyhä kyntöpoika.

Minä köyhä kyntöpoika,
Kyntöpoika, kyytipoika,
Kylän kyntöjen kysyjä,
Mieron töien tieustaja;
Minä kynnän kyiset pellot,
Wakoelen maanmatoset,
Ilman rantaruffasitta,
Waskisitta wanttuhitta.
Kylwän kaurat Karjalahan,
Dhrat wisloan Wirohon,
Rukeheni Ruotsin maalle,
Hernehet Hämehen maalle.

Waan mitä köyhän kynnäessä,
Waiwasen wakoamasta;
Minkä kynnän, minkä kylwän,
Sen kynnän kylän afoille,

Rylän waimoille wakoan,
Työnnän mieron tyttärille.

252. Elettihin meillä ennen.

En tieä polonen poika
Polosiksi päiwikseni,
Elettihin meillä ennen,
Asuttihin aikoinani,
Ruultihin kalat kutewan,
Kohen purstot loiskuttawan;
Maanpa nyt tätä nykyä
Ei kuulu kuettaajia,
Pois on kaonneet kalatki,
Kohen purstot loiskahuttanna.

Illalla isäni kuoli,
Aamulla talo häwisi,
Jäini kun jäniksni poika
Jäälle jääkellehtämähän;
Parahiks' on paita pantu
Lapselle isottomalle,
Emon tietämättömälle,
Warstin wanhemmattomalle.

En tieä polonen poika
Polosiksi päiwikseni,
Runne luome luotu lapsi,
Runne aiottu ajame;
Soutaisi joki' sulata,

Saisin werkfoni wesille —
Kyll' on werkfoni wesillä,
Baan on wierahan panema.

En tieä polonen poika
Polosiksi päiwitseni,
Ei ole niitun niittäjätä,
Eikä pellon kyntäjätä.
Muut niitti isoni niitun,
Muut kynti isoni pellon,
Mie kynnän kyläwäliä,
Ahowiertä astuwoitsen,
Kangaswiertä karhielen,
Lehtowiertä lennättelen.

Niin minua niitutonta,
Pasta pientä pellotonta;
Kylwän ohrat Suomen maalle,
Hernehet Hämehen maalle,
Wehnät wiskoon Wirolon,
Kaurat Karjalan ahoille,
Josta wilja wirtoawi,
Wilja wierahan kätchen.

253. Rahansa menettänyt.

Kämin kauppoa Wirossa,
Katsoin tiellä kauppojani,
Quin tiellä tenkojani,
Kannalla rahassiani.

Jäivät tielle tenkaseni,
Rannalle rahani wieri;
Annon ainoat rahani,
Heitin hentuet hopiat,
Biron piikojen piivohon,
Narwan naisten fuffarohon.

254. Pahasti maannut.

Olin poika pikkarainen,
Koko kolmonen kesonen,
Rahen wuoen wanhukkainen;
Koin kerta kesässä maata,
Senki saunassa saloa,
Pülden pikkuhuonehessa,
Pikkaraisen piian kanssa,
Matalan Marin teralla.
Mari itkien tupahan:
"Woi minä pilonen piika,
Mitk' on waiwat watsassani,
Ponnistus poweni alla!"

Watsa kaswo, wyö lyheni,
Narwan kohta forkenewi,
Wei paha papille wiestin;
Tuo pakanan pallinaama
Otti lehmän leikkilöistä,
Ristalti härän kisoista.

255. Neittä tavottelewa.

Niin minäi pieni poika,
Kun on muutki suuremmaiset,
Niän leskiä lepytin,
Tyyhyttelin tyttölöitä.

Käwin mie lehoſsa ferran,
Löysin neitosen lehoſta,
Sinisilmän haawikoſta,
Muſtafulman koiwikoſta,
Sormet fullan ſormukſiſſa,
Käet fullan kätinehiſſä.

Mie tuota tapoamahan,
Piika eestä juokſemahan;
Piika juokſi pitkin ſuota,
Minä juokſin poikki ſuota,
Piika pitkin mättähälle,
Minä pitkin pihan päälle,
Räpit sattui nännin päälle,
Käet watsalle walahti.
Siitä mulla omi ſirty,
Elo entinen häwiſi,
Tulin tuhmaſſi warahin,
Nuorra naisten nauruloikſi.

256. Pahasti öitſinyt.

Pahoin tein minä polonen,
Pahoin tein polonen poika,

Käwin öillä öitsilöissä,
Päivät pyörin päiwätsissä,
Illat iltaistunnoissa;
Tuot' emo pani pahaksi,
Iso katso ilkiäksi.

Kun on kukkan kerran laulo,
Iso istu kuukalla,
Emo laapo lattialla,
Panetteli poikoansa:
"Taa on hurja huilamassa,
Joka yöhyt öitsimässä;
Tuuwin tuhmasen pojasen,
Tuuwin huorien hymäksi,
Joka huoran huikutella,
Joka kurwan kiihuttella.)
Työt huorat huikutawat,
Joka kurwa kiihuttawi,
Mun polosen poikoani;
Saattelawat saunahansa,
Wiettelawat wierehensä,
Eiiksi liikistämähän."

257. **Ukat sanowat.**

Ukat saatanat sanowat,
Pakanat panettelewat,
Syömäriksi, juomariksi,
Kylän kaiken koirpuriksi.

Kun ma syömäri olisin;
 Eöisin mä kylältä koiran,
 Riisan lapset kuukoalta,
 Kasin lapset karsinasta.

Kun ma juomari olisin;
 Joisin ma joka kapaikan,
 Joka kannun kalliistaisin,
 Putelitti pulputtaisin.

Kun ma koiruri olisin;
 Ei oisi kuudessa kylässä,
 Pitäjässä seitsemässä,
 Piikoa pitämätöntä,
 Ukkoa ajamatonta,
 Leskeä lifentämättä.
 Ujaisin joka akalla,
 Pitäisin jokahi piian,
 Joka naisen naurattaisin,
 Ja lesken lifenteleisin.

258. Vahin omalla maalla.

Kävin Suomet, kävin Saaret,
 Kävin puolen Pohjanmaata,
 Sakaran Samon rajoja,
 Rahen puolen Karjalaa,
 Raikki kaupungit katsellen,
 Turun linnat tunnustellen;
 Ei ollut pääni polkejaista,

Aiwoni alentajaisista.
 Kun tulin omille maille,
 Yksi portto pääni polki,
 Toinen aiwoni alenti,
 Kolmas rikko rinnukseni.

259. Koti toivo fuolleheksi.

Raikki saan kokea koito,
 Raikki tuntea katala;
 Noit' en tulle tuntemahan
 Konstia kotosen waimon,
 Ehtoja oman emännän,
 Talon tyttären tapoja.

Koti minun toivo fuolleheksi,
 Piha pitkin maanneheksi,
 Raja maani myöneheksi,
 Kartano kaonneheksi.
 Soisit mun kylänki naiset,
 Soisit naiset naapurini,
 Sorffihin sotahewoisten,
 Miesten waino warpahisin,
 Sortuwan minun sotaahan,
 Alla wainon waipuwani.

Waan et suo sula Sumala,
 Et salli wafainen luoja,
 Poikoa ison poluilta,
 Lasta wanhemman la'ulta.

Itse tieät suuri luoja,
Urvoat jalo Jumala:
Et sillon sifoa luonut,
Kalttoformwoa kohanut,
Kun loit miehen, loit luonnon,
Loit onnen luomallisen.

260. *Ufiassa yötä ollut.*

Moneſ' oon minäki maannut,
Ufiass' oon yötä ollut,
Monen huoran huimeneſsa,
Monen lautan lattialla,
Monen pordon polſtarilla,
Monen kenkosen keralla.

Jopa waan minua waſten,
Waſten waiwaiſta minua,
Huorat hurſtia kutoiwat,
Lakanoita laittelivät,
Saunaſſa ſawun ſeaſſa,
Kylän kylpihuonehiſſa.

Jopa waan minua waſten,
Waſten waiwaiſta minua,
Nuo huorat huhuelivät,
Nuoskut luiſerrettelivät;
Järäeli järwen rannat,
Wawahтели waaran rinnat,

Kun huorat huhuелиwat,
Luostut luiferroittelivat,

261. **Jo on maattu marjaseni.**

Oioi, oioi onneani;
Jo on maattu marjaseni,
Jo lewätty lintuseni!
Tietäisinkö, fen makasi,
Lempilintuni lepäsi;
Sen pitäis matona maata,
Kulkia kulan-alasna,
Käyä käärmehen jytyisnä,
Sisiliskona siwata.
Tietäisinkö, fen makasi,
Lempilintuni lepäsi;
Parempi hänen olisi,
Kun olisi maassa maannut,
Maassa mustina matoina,
Kirjawina käärmehinä,
Ilman maasta nousematta,
Pyöstyhyn kykenemättä.

262. **Anastettu armahani.**

Empä luullut luopuwani,
Uskonut eroawani,

Tuosta linkistä lifasta,
Kaunokaisesta kanasta,
Punasta puolukasta,
Maalatuista mansikasta,
Jota vuotin vuotta kaksi,
Kohta kolmisen keseä.

Tuli tuo wieras wentolainen,
Kyyssysellä kylkeläinen,
Jok' otti minun omani,
Ja anasti armahani,
Maanitteli marjaseni,
Baapukkaiseni warasti.

263. Pois tulee pojalle lähtö.

Pois tulee pojalle lähtö,
Pois pojan, ulos urohon,
Tästä kylmästä kylästä,
Katalasta Karjalasta,
Kun ei anna naiset naia,
Piiat leiffiä piteä,
Muorit voita syöäkseni,
Emännät sianlihoa.

Woi tätä voitonta kyleä,
Pitäjätä piimätöntä;
Miten voivat voitta olla,
Kuten piimättä pysyä,

Tässä kylmässä kylässä,
Katalassa Karjalassa!

264. Kun tämä kawe katowi.

En tieä polonen poika,
En poika polon-alanen,
Tällä inhalla iällä,
Puuttuwalla polweksella,
Minne wieähän minua,
Ja kunne kuletetahan,
Näiltä pieniltä pihoilta,
Isen luomilta eloilta.

Kun tämä kawe katowi,
Emon tuoma erkanewi,
Slo ilmalta katowi,
Laulut maalta lantiamwi,
Jääpi emöni itkemähän,
Skäwöimähän isoni,
Näillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.

Kun tämä kawe katowi,
Emon tuoma erkanewi,
Lok ei naura kaikki naiset,
Eikä muoriset muhaja,
Ei ne neitoset ilotse,
Kassapäät ei kallettele,
Näillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.

Kun tämä kawe katowi,
Emon tuoma erkanewi,
Saapi lintuset lewätä,
Pyyhyiset pyhän piteä,
Drawaiset olla jouten,
Jouten kärppäset käwellä,
Näillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.

Kun tämä kawe katowi,
Emon tuoma erkanewi,
Jääpi maat matojen syöä,
Lehot ilwesten lewätä,
Pelot peurain piehtaroia,
Uhot hanhien asua,
Näillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.

265. Soria sotanen tauti.

Sutu suuresti surewi,
Raji kaikki kaihoawi,
Heimokunta hellehtiwi,
Saawani minun sotahan,
Tykin suuren sunn etehen,
Rautakirnujen kitahan;
Sortuwan sotatiloilla,
Wainoteillä waipuwani.

Waan ele sure sukuni,
 Raihoa lajini kaunis;
 Emmä sillon suohon sorru,
 Enkä kaau tantahalle,
 Kun minä sotahan kuoleu,
 Kaaun miekan kalstehefen.
 Soria on sotanen tauti,
 Soria sotahan kuolta,
 Hemme miekan helstehefen:
 Äfin poika pois tulewi,
 Potematta pois menewi,
 Raihtumatta lanfiawi.

266. Tietämätön kuolo.

Ei tieä tekijä waimo,
 Ei katala kantajani,
 Missä liikkui lihansa,
 Wierewi oma werensä:
 Maallako tahi merellä,
 Meren suurella selällä,
 Ruotsin ruokorantasilla,
 Saksan salmien perillä;
 Polttiko turulla tulta,
 Alla wallin walkiata,
 Wai käwi käpymäkeä,
 Waelji warwikkosaloa.

Kaikki kuoli mun sukuni,
Kaikki kuoli funniassa;
Mie waan kuolen ouoin surmin,
Duoin surmin, liioin tauin.
Miepä wierrähän wetehen,
Putoan punajokehen,
Wai kuolen kylän kujille,
Koirien kotisioille,
Wariksen wainioille.

Sitte furjan kuoltuani,
Katalan kaottuani,
Pinnut syöpi mun lihani,
Warikset warin wereni,
Luuni luowat raunioille,
Kantawat meren karille;
Koita tuuli turjuttawi,
Ahawainen liekuttawi,
Saapi saaren rantaselle,
Kiwikolle kirjawalle.

267. Ikäwä tuletteleksen.

Woi minä polonen poika,
Woi poika polon-alanen;
Woipa furja fukuani,
Waiwanen waellustani,
Näillä mailla wierahilla,
Äkki ouoilla owilla!

Ikävä minun tulewi,
Ikävä tuletteleksen,
Oman maani mansikoita,
Oman waaran waapukoita,
Oman Suomen sorsasia,
Oman linnan lintusia,
Oman niemen neitosia,
Oman kaupungin kanoja.

Duoksi olen katsottu,
Dutopa minä olenki,
Duto ouoilla tiloilla,
Wieras mailla wierahilla.
Dutona olen tuwisä,
Dutona owisä astun;
Ei kuka sanan sanoisi,
Antais' armahan sanasen,
Näillä mailla wierahilla,
Ätki ouoilla owilla.

268. Luvoin soita, luvoin maita.

Kuinkas muilla miekkosilla,
Kuinkas kurjalla minulla? —
Kohalten on muilla korjat,
Minun wäärälten wähäsen.

Disi mulla, kun on muilla,
Kun oisin ison kotona;
Dispa korjani kohalten,

Kefi terwanen teloilla,
Nisat koiruset kolottu,
Wääty wemmel waahterinen.

Enkä tieä mie polonen,
Mitä wei minulta mielen,
Kun läksin ison ko'ista,
Wierin weikkoni pihoilta.
Sukset woijin voitimella,
Piukomet sian lihalla,
Piuvoin soita, liuvoin maita,
Piuvoin synkkiä saloja,
Heitin suuret maat maoille,
Isot nurmet ilweksille,
Drawaisten aiat juosta,
Pihat kärppien kävellä.

IV. Miesten lauluja.

269. Kulle työlle tempoamma.

Me yhen emosen lapset,
Yhen kantamat kaposen,
Yhen sotkan suorittamat,
Yhen peiposen pesemät,

Yhen hanhen hautelemat,
 Yhen warpusen walamat,
 Kulle nyt työlle tempoamma,
 Kulle wiitsimä wiralle? —
 Pyöme'kö remun rekehén,
 Wirsiwänfärän wäkehén,
 Sowitellen formiamme,
 Ranteleitamme katsellen,
 Laskien käén kákehén,
 Ha'an toisehén haka'an,
 Pauloaksemma hywiä,
 Parahia pannaksemma,
 Kuulla noien kultasien,
 Tietä mielitehtosien,
 Nuorisossa nousewassa,
 Kansassa kasuawassa.

270. Joko laululle lähemmä.

Sói welinen weitoseni,
 Suullinen sanalliseni,
 Kieli-kaswin-kumpalini,
 Kuulestamma, kun sanelen:
 Harwon on hanhet suutasuksen,
 Sisaruksset silmätysten,
 Harwon weiot wieretysten,
 Emon lapset laiatusten,

Räillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.
Niin joko laululle lähemmä,
Töille wirtten työntelemmä,
Yhtehen yhyttyämme,
Rahta'alta käytyämme;
Pulaen sanat paremmat,
Wirret soittaen somemmat.

Lähtiesä laulamahan,
Saahessa sanelemahan,
Jstumma ilokivelle,
Paulupaaelle panemma,
Kiwen kirjawan selälle,
Paaen paksun pallialle.
Suitamme sowittelemma,
Säweltämme säätelemmä,
Keritämme pään kerältä,
Saamma solmun sommelolta,
Jskemma käen kätehen,
Sormet sormien lomahan,
Pauloaksemma hyviä,
Parahia pannaksemma,
Hyvän iltamme iloksi,
Päiwän kuulun tunniaksi,
Tahi aamun armahaksi,
Huomenkuuromme kuluksi.

271. Mitä laulamman lajia.

Wieläpä weljekset elämma,
 Weikot wirsiä weämma,
 Näillä raukoilla rajoilla,
 Polosilla pohjanmailla.

Di weio sulosananen,
 Sulosuinen äitin poika,
 Kuules kuin sanon sinulle,
 Kuin nyt kuitenki puhelen:
 Rakkämästä laulamahan,
 Saakama sanelemahan, —
 Suu sinulla, suu minulla,
 Kieli kemppe kummallaki!

Di weio sulosananen,
 Sulosuinen äitin poika,
 Tuota nyt kysyn sinulta,
 Tuota unnalta utelen:
 Mitä laulamman lajia,
 Kuta syytä syytäämma —
 Tuotako vuotta woimatonta,
 Pahoa palokesyhtä,
 Joka poltti paljo maita,
 Paljo maita, paljo soita? —

Noita laulan, joita tieän,
 Joita tieän ja tajuan,
 Joita ennen eukko neuo,
 Oma vanhempi opetti,

Maitopartana pahaisna,
Piimäsuuna piffaraisna.

272. Paula, laula weitoseni.

Paula, laula weitoseni,
Kuku, kuku kultaseni;
Anna aikasi ilohon,
Ääni laske laulamahan!
Ota kaunis kantelesi,
Soitto kultanen kuleta,
Kielet soppehen sowita,
Käännä formet soittamahan,
Jotta kuuluisi kujilla,
Kajahtaisi kankahilla,
Sekä soitto, jotta laulu,
Jotta ainonen ilosi —
Kuuluisi kyllä myöten,
Kajahtaisi kaikin paikoin,
Savossa soria soitto,
Ilo kaunis Karjalassa!

273. En jona laulamahan.

Pauloin ennen, lauloin eilen,
Paulaisin tänäki päänä,

Viel' on wirttä tieossani,
 Saatavillani sanoja;
 Wirttä toista tuulet toisi,
 Meren aaltoiset ajaisi,
 Linnut liittäisi sanoja,
 Puien latwat lausehia.
 Waan en joua laulamahan,
 Kesäsilta tiirehiltä,
 Heliältä hein'ajalta,
 Kalakuulta kaunihilta;
 Pohi kultanen kutewi,
 Kala kaunis karkajawi,
 Minun lapsen laulellessa,
 Päiwät suotta soitellessa.

274. Soisin päiwät soitettawan.

Soisin päiwät soitettawan,
 Illat tehtävän iloa;
 Soitteleisin mieli kurja,
 Itseki ilotteleisin,
 Waan ei soita suuni kurjan,
 Eikä ääneni ilotse.

Miks' ei soita suuni kurjan,
 Eikä ääneni ilotse? —
 Siks' ei soita suuni kurjan,
 Siks' ei ääneni ilotse,
 Kun olen waimalan walama,

Kurjalan kumaelema;
En oo laulajan lajia,
Enkä tietäjän terästä.

Enkä tuota tunne'kana,
Tieä'känä, tunne'kana,
Mistä laulun laitteleisin,
Kusta keksisin runosen —
Alanko vanhan wakkasesta,
Ukon uuen lippahasta.
Pulaisin minä wakoista,
Lippahista liirettäisin,
Kun oisi wakoissa woita,
Lippahaisissa lihoja.

Saisin laulun lampahista,
Kiinnittäisin firwehista,
Waan on laihat lampahani,
Tuiki tylsät firweheni.

Miks' on laihat lampahani,
Sikä tylsät firweheni? —
Siks' on laihat lampahani,
Kun on noiat naapurissa;
Siksi tylsät firweheni,
Kun on seppäni sofia —
Sinnespä sepät sofiat,
Kunnes wiinoa vähäsen.

Tuo pulli puhasta wettä,
Ruppi kullan karwallista;
Ehkä suu toen sanoisi,
Eli leuat leikin löysi,

Hampahat lujan puhui,
Kieli teito felpottaifi.

275. Suu ei laula suuruksitta.

Ele miestä jouten juota,
Laita miestä laulamahan;
Harmon yhtehen yhyymä,
Harmon toinen toisihimme,
Näillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.

Tuo sarkka sanansepälle,
Laita tuoppi laulajalle;
Suu ei laula suuruksitta,
Rinta ei raswatta rimaja.

Kunpa tuoppini tulisi,
Kannuni karetteleisi,
Lauleleisin, taiteleisin,
Heläjäisin, heitteleisin;
Kun ei tuoppi tullessana,
Pikarini pistäyne,
Wien on wirteni wiluhun,
Lätehesen tanhualle,
Josta tunkio tulewi,
Pellon höyhtö hönnöttäwi.

276. Runpa palffa pantoisi.

Pauloa minä lupasin,
Pauloa iloišta wirttä,
Wirttä weisata suloišta,
Kaunistaki kaikotella.

Paulaisinki, taitaisinki,
Run olutta tuota'isi,
Pitarin pieltä'isi,
Sarkoin saatatelta'isi,
Run tuota'is' olutta tuoppi,
Toinen taaria parašta,
Woita, leipeä lisäsi,
Ranssa tuoresta kaloa;
Tahi kum palffa panta'isi,
Talari taritta'isi,
Talari joka sanalta,
Tolppa toiselta sanalta,
Poutu kielen käännynnältä,
Raksi kaikelta peliltä —
Paki laulun lanfiawi,
Runon sulffu kuiwettuwi,
Rahatonta laulamista,
Rullatonta kullumista.

277. Siitä sinne tie menewi.

Laulun tieän, eht' en laula,

Oksat karsin, tien osotin,

Nuorisolle nousewalle,

Kansalle kasuawalle.

Siitä sinne tie menewi,

Rata uusi urkenewi,

Paremmille laulajille,

Taitawammille runoille,

Nuorisossa nousewassa,

Kansassa kasuawassa.

278. Noita laulan, joita taian.

Minä mies vähäwäfinen,

Uros heikkohengellinen,

En ole iso iältä,

Wahwa warren kaswannolta;

Baan kuitenki, kaikitenki,

Jos ei muut lihawat laula,

Werewämmät wierettele,

Niin mä laulan laiha poika,

Kuiva poika kuifuttelen,

Laulan laihoilta lihoilta,

Ruvehilta kuuttomilta,

Tämän iltasen iloksi,

Tämän päivän päätteheksi.

Noita laulan, joita taian,
 Ennen kuultuja kujerran,
 Ennen saatuja sanoja,
 Dpituita ongelmoita,
 Taaton saamia sanoja,
 Wanhemman warustamia.
 Niit' ennen isoni neuvo,
 Oma vanhempi opetti,
 Kahen tietä käyessäimme,
 Kolmin kolkutellessamme.
 Ei sanat salahan joua,
 Eikä luottehet lowehen,
 Mahti ei mene maan rakohon,
 Waikka mahtajat menewät.

Tuo oli laulaja ikuinen,
 Wirren porras polkuhinen,
 Tuop' on wanha Wäinämöinen,
 Toinen seppo Ilmarinen,
 Kolmas lieto Lemminkäinen,
 Seki kunnis Kaukomieli,
 Pohjan neiti neljäntenä,
 Pohjan neiti, Pohjan akka,
 Wiies Antero Wipinen,
 Se kuus Kalewa wanha.
 Viel' oli nuori Joukahainen,
 Vielä muitaki monia,
 Joit' ennen isoni laulo,
 Oma vanhempi opetti.

Onko niin elikkä toisin,
 Eli muite jomminkummin? —

Sampo ei puuttunut sanoja,
Eikä Louhi luottehia;
Sampo vanhani sanoilla,
Laho Louhi luottehilla,
Wirillä Wipunen kuoli,
Leikin lyöden Lemminkäinen.

279. Lapsset tässä laulelewat.

Ei ole tässä ennen ollut,
Eikä warsin wasta liene,
Laauliista laulajata,
Kunnolliista kuffujata;
Ei ole kuultu, eikä nähty,
Sinä ilmoisssa ikänä,
Parempata laulajata,
Tarkempata taitajata.
Lapsset tässä laulelewat,
Suufurjat fujertelewat,
Suusta kun sulan kynästä,
Päästä kun pärehen päästä.
Lapsset tässä laulelewat,
Suitansa sowittelewat,
Niinkun kahta kannikkoa,
Kolmia kowasimia.
Lapsset tässä laulelewat,
Säweltänsä säätelewät,
Owen suussa, pankon päässä,
Kolmen koulun kääntimellä.

Ei ole lasten laululoista,
Kurjien fujertamista;
Walehia lasten laulut,
Tyhjiä tytärten wirret.
Itse lähtenen runoilte,
Paikahtanen laulamahan,
Aukasen sanasen arkun,
Wirsilippahan wiritän,
Poikkipuolin polwilleni;
Enkä wiitsi wiisastella,
Canon tarkkoja tosia,
Joit' ei laula kaikki lapset,
Ymmärrä yhet urohot,
Eikä pojat puolinkana,
Sinä ilmoissa ikänä,
Kuuna kullan walfiana.

Kun aika tosin tulewi,
Päiwä liitolle lipuwi,
Käännän wäärin waatteheni,
Murrin turffini muserran,
Paukelen Lapin sanoja,
Wiron wirsiä wetelen;
Nie olen uinut umpilammit,
Koiranlieliset kokenut,
Wiipynyt Lapin linuilla, halka
Kotapoikien poluilla.

280. Omat on wirret oppimani.

Ei ole seppä sen parempi,
Eikä tarkempi takoja,
Jos synty syyskeolla,
Kaswo hiilikankahalla.

En ole opissa ollut,
Käynyt mailla mahtawien,
Samonnut Lapin saloja,
Souellut Wiron wesiä;
Omat on wirret oppimani,
Omat saamani sanaset,
Tiepuolista tempomani,
Risukoista riipomani,
Pajukoista poimimani,
Wesoista wetelemäni,
Kananwoista kattomani,
Päästä heinän hieromani.
Kun olin piennä paimenessa,
Lassa karjan kaitisijana,
Metisillä mättähillä,
Kultasilla kunnahilla,
Kirjawaißilla kiwillä,
Paistawilla paateroilla;
Tuuli toi sata sanaa,
Tuhat ilma tunwitteli,
Wirret aaltona ajeli,
Laulut läikky lainehina.
Ne minä kerälle käärin,

Sytkyrälle syylättelin,
Panin aitan parwen päähän,
Kuffarohon kultasehen,
Kasiahan rautasehen,
Wasfiksehen wakkasehen.

281. Tuonko wirteni wilusta.

Vohjolainen pitkä poika,
Lappalainen lieto poika,
Weti wirsiä re'ellä,
Saanilla sanoja saatti.
Kilahhti jalas kivehen,
Saani meidän salwomehen,
Siitä sain sanoja äiän,
Koko kuorman lausehia;
Toisin ne tähän tupahan,
Kantaisin katoksen alle,
Kautasen rahin nenähän,
Petäjäisen pienan päähän,
Kunp' on täytyisi tupoa,
Lainattaisi lattiata.
Kun ei täytyne tupoa,
Lainattane lattiata,
Puran saanini salolle,
Wirret wiehkoille jakelen.

waggersane = stake

"Tähtywi tätä tupoa,
Painatahan lattiata,
Tuoa wirtesi wilusta,
Saaha laulut pakkasesta."

Suuri kiitos, kostjumala,
Hyvän luwan saatuani!
Tosko pääsen pöyän päähän,
Kelpoan wäen kes'elle,
Dtetaan oluen luoksi,
Wiinan luoksi lasketahan?
Kun en päässe pöyän päähän,
Kelpwanne wäen kes'elle,
Dtettane olwen luoksi,
Luoksi wiinan laskettane,
Orsi juokohon oluen,
Pakehinen lappakohon,
Leppäsestä lefferistä,
Tapiin tammisen takoa!

"Mitä' et pääse pöyän päähän,
Kelpoa wäen kes'elle,
Dteta oluen luoksi,
Luoksi wiinan laskettaisi;
Tuoppi tuoahan olutta,
Kaksi mettä kannetahan,
Woita pannahan waralle,
Woita wiisi leiwiskätä,
Woita wiisi, kuuta kuusi,
Seitsemän sianlihoa."

Suuri kiitos, kostjumala,
Saatua lupasanoman!

Josko nyt ryhtyisin runoilte,
 Raikahtaisin laulamahan? —
 Piä pihti malkiata,
 Jotta lauloa näkisin;
 Lauloa luku tulewi,
 Suuni soia tahtelewi. —
 Lauloa lafi lupasi,
 Hyvät herrat heikotella,
 Lauloa hywätfi wirret,
 Wirret kelpo keikutella,
 Ruo'ilta rukehislta,
 Oluilta otrasilta.

282. **Rakfi laulojato.**

1.

Rakkân langot laulamahan,
 Heimokset heläjämähän,
 Sukuwirttä suoltamahan,
 Lajiwirttä laulamahan,
 Lämän iltamme iloksi,
 Päiwön kuulun funniaksi!

2.

En ole runon sukua,
 Enkä laulajan lajia,
 En ole tietäjän tekemä,
 Enkä lapsi Lappalaisen;

Waan kuitenki, kaikitentki,
Jos lähentki laulamahan,
Hyvän toiseni keralla,
Parempaisen kumpalini.

Paulaisinki, taitaisinki,
Waan en tunne eellä käyä,
Ennen käymätön e'ellä,
Ennen maan matelematon;
Sinä synnyit yötä ennen,
Minä päiweä jälestä,
Sinä kengäksä kapaist,
Minä wirsussa witelin.

Paulaisinki, taitaisinki,
Hyvän toiseni keralla,
Paulaisin minä kotona,
Waan en lehtoa kyläksä;
Kylän naiset nauranewat,
Piiat pilkan pistänewät,
Wienewät Wiron wioiksi,
Sawon suuriksi sanoiksi.

1.

Mitä huolit huntupäistä,
Piät piiosta lufua;
Josy' on naiset nauranewat,
Piiat pilkan pistänewät,
Kyllä koetan naisten naurut,
Soppityrskyt tyttären —
Nawan all' on naisten nauru,
Helmoissa tytärten herja.

2.

Paulaisinpa, taitaisinpa,
 Kellittäisin, kehtoaisin,
 Kun emännät voita toisi,
 Isännät siianlihoa,
 Pojat tuoresta kaloa,
 Piiat pikkuisen olutta;
 Sill' ei suu sulotta soita,
 Kulkku kuitta kulkuele,
 Kieli keitinpiirasitta,
 Mieli mustitta mesittä.
 Saisin kuuta kulkulleni,
 Mettä kieleni nenähän,
 Sitte laulanta käviisi,
 Ilonteentä kelpoaisi,
 Sanat suussani sulaisi,
 Ikenilläni itäisi,
 Puhe'et putoeleisi,
 Kielelleni kerkiaisi,
 Hampahilleni hajoisi,
 Lewiäisi leuovilleni,
 Niinkun hiilet hinkalossa,
 Kefälehet kiuvoassa.

283. **Kilwan laulojat.**

1.

Kuuntele tätä runoa,
 Tähystele laulajata;

Se on kumma kuulijanki,
Jme ilman ki olijan!
Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan rauniot rahoiksi,
Kivet pienet penningiksi,
Suuret vuoret woipytyiksi,
Kalliot kanaanmunniksi.

2.

Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Lehot laulan leipämaiksi,
Uhowieret wehnämaiksi,
Mäet mämmikakkaroiksi,
Pienet waarat piirakiksi.

1.

Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan suoloiksi someret,
Meren mullat maltahiksi,
Meren ruowot ruokapuiksi,
Meren kaislat kaalimaiksi.

2.

Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan ma meret mesiksi,
Meren hiekat hernehiksi,
Meren kivet kiiltäviksi,
Meren kaislat kaunihiksi.

1.

Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan tyrskyt tyyntymähän,
Meren waahet waipumahan;
Tyrskyt laulan tynnyksiksi,
Meren waahet waippasiksi.

2.

Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan aallot ahveniksi,
Waahtipääät walauskaloiksi,
Siioiksi meren siweret,
Meren luotoset lohiksi.

1.

Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan tuopit tuolta maalta,
Kannut mailta kaukasilta,
Puolehen punasen pöyhän,
Päähän pitkän pintalauan.

2.

Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan tuoppihin olutta,
Kaikki kannut mettä täynnä,
Kupit kuffurakurwulle,
Wa'it warpalaitehille.

1.

Kun ma laululle la'seme,
 Wirrentyölle työnteleme,
 Pautan ma tytölle tyhyn,
 Isännälle ilvesturkin,
 Emännälle werkawiitan,
 Pojalle punasen liirvin.

2.

Kun ma laululle la'seme,
 Wirrentyölle työnteleme,
 Pautan lammit lattialle,
 Lampihin siniset sotkat,
 Kulmat kulta, päät hopia,
 Raikki warpahat was'esta.

1.

Kun ma laululle la'seme,
 Wirrentyölle työnteleme,
 Pautan lammit lattialta,
 Gorsat soille, telkät teille,
 Joutsenet jokien suille,
 Mit aian seipähille.

2.

Kun ma laululle la'seme,
 Wirrentyölle työnteleme,
 Riwet laikku lainehilla,
 Someret wessillä souti,
 Paaet paukku kankahilla,
 Kalliot kaheksi lenti.

1.

Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Hiietki hioelewät,
Sumalatki lämpiäwät,
Tämän lapsen laulaessa,
Kurjan kulkuellessäni.
Kut' en kuulle laulajaks'i,
Enkä tienne tietäjaks'i,
Sen minä siaks'i laulan,
Muutan mullan tuhniaks'i.

2.

Mitä sä sanelet raukka,
Kuta untelo ntelet!
Jos tahon täsoille panna,
Wiitsin werroille weteä,
Tywin laulan tyhjän kuusen,
Latwoin laikkapään petäjän,
Sinun kurja kulkukusi,
Herja henkireikähäsi,
Ettei kulkusi kumaja,
Henkireikäsi heläjä.
Laulan laulajat parahat
Pahimmiks'i laulajoiks'i,
Kiwet suuhun syrjin syöstän,
Paaet lappehin lapelen,
Parahille laulajille,
Taitawimmille runoille;
Kiwikintahat kätehen,

Kiviharikko hartioille,
Kivilakki pääläelle,
Jalkahan kiviiset kengät.

284. Mi meiät ko'olle saatto.

Raikki kannettu näkewi,
Syntynyt sylin pitäwi,
Emontuoma tunnustawi,
Kuolewa koettelewi;
Mi se nyt meiätki lähetti,
Kuletteli kuulut miehet,
Mi meiät ko'olle saatto,
Ku on tuonunna tukulle,
Suomahan yhen pifarin,
Yhen kannun kaatamahan,
Yhet laulut laulamahan,
Sanat kielin kertomahan.

285. Mist' on wiina synnnytetty.

Mist' on wiina synnnytetty,
Suoma kaunis kaswatettu,
Jok' on joukossa ilona,
Rauwintona rahwa'assa;
Joka miehet miellyttäwi,

Shmiset ilahuttawi,
Saapi naiset naurusuulle,
Miekkoset hyville mielin?

Tuost' on wiina synnitetty,
Juoma kaunis kasvatettu,
{ Oskahista nuoren otran,
{ Ripsistä vihannan wiljan.

Juokse wiina, jouwu wiina,
Kallata rahan-alanen,
Kulffuhuni kurjan miehen,
Suuhun untelon urohon;
Jott' oisin joukossa ilonen,
Kahwa'assa rattohinen,
Mina seuroissa sulonen,
Miesluvuissa mieluhinen!

286. Mifs' et pysty miehen päähän.

Pauloa minä lupasin,
Humalahan tultuani,
Olwehen osattuani,
Jlopäähän päästyäni.

Humala Remusen poika,
Mifs' et pysty miehen päähän,
Miehen kulmille koho,
Miestä raivohon rakenna!
Etkö muista muinaista,
Entistä elämästä? —

Suun kautta menit maha'an,
 Kautta kielen kulkkuhuni,
 Tuosta korvihin kohosit,
 Sekä otsahan osasit,
 Pääsit siitä päälakehen,
 Nostit kullat kulmilleni,
 Hopiaiset helmoilleni,
 Masket warpahaisilleni.

287. **Hoi on, hoi on huolta paljo.**

Hoi on, hoi on huolta paljo,
 Tekemätt' on työtä paljo,
 Paljo juomatta olutta,
 Paljo saamatta rahoa!

Anna luoja, suo Jumala,
 Anna rauniot rahaksi,
 Kiivet pienet penningiksi;
 Oluesssa tuopin olla,
 Maljan maiossa mahia,
 Juoani joka oluen,
 Joka kannun kallistella!

Waan en tieä tihmallani,
 Tunne tuota tuhmallani,
 Tällä inhalla iällä,
 Katowalla kannikalla,
 Raha on Kurstin kuffarossa,
 Olut Kirstin kellarissa;

Ei ole niintun muuna päänä,
 Parempana päivänäni,
 Meit' oli miehiä jaloja,
 Moni poika ja pohatta,
 Me joimme joka kapakan,
 Joka kannun kallistimme,
 Joka pullon pullistimme,
 Lefferinki leilatimme,
 Saimma kummut kulmillemme,
 Sinimarjat silmillemme,

288. Nyt on kaikki kallistunna.

Nun olin miessä nuorempana,
 Hersyin heinäkarwasena,
 Silloin kelpasi kestin käyä,
 Kesttin käyä ja kisata;
 Ystä oli syvä, ystä juoa,
 Ystä leikkiä piteä,
 Markan makso mallaskappa,
 Killingin humalanaula.
 Nyt ne on kaikki kallistunna,
 Elo entinen hävinnä,
 Nyt on tukkaro kulunna,
 Rahat saaut rauennunna,

289. Paulan taskuni tawoilta.

Kesän vuotin ketriäni,
Talven talffunaisiani,
Syksyn olosiani;
Toivoin wuoksi tulewan,
Se tuli yheksi yöksi,
Wielä puoleksi sitäi.

En laula talon tawoilta,
Kuku pöyän kunnialta,
Paulan taskuni tawoilta,
Kuffaroni kunnialta.

Paulan ma lyhyen wirren,
Lihiammin tilkutamma;
Rhyypeän wajosen rhyppyn,
Pitemmältä piisoawi.

Kunp' ei kuffaro kuluisi,
Rahatastut taas menisi;
Joišin ma joka oluen,
Joka wiinan wierettäisin,
Pitäisin joka pikarin,
Joka kannun kaateleisin.

290. Sifuna minun seotti.

Tuurwitti emo minua,
Waapotteli wanhempani,

Tuuvitteli turvixsensa,
 Waroixsensa waapotteli.
 Hyw' oli minun eleä,
 Hywän wanhemman warasä;
 Disi mulla onni ollut,
 Etu muutenki eleä,
 Waan ma jouwuin juomariksä,
 Ratkesin kyläratiksä,
 Sikuna minun seotti,
 Sawuwiina siksä saatto.

Woi minä polonen poika,
 Woi poika polon-alanen,
 Kun ma jouwuin juomariksä,
 Ratkesin kyläratiksä,
 Joka pullon puistajaksä,
 Joka kannun kaatajaksä,
 Joka sarkan saattajaksä,
 Pikarin pitelijäksä!
 Ei pullot kylältä puutu,
 Juomakannut ei kapene;
 Paljo on pulloja kyläsä,
 Täynnä kannuja kapakat,
 Sarrkoja satalukusä,
 Pinosin pikariloita.

Waan emmä surunen liene,
 Entä huolella eläne;
 Olkohon susä surunen,
 Metjän hukka huolellinen —
 Wieläkö wiinoa wiruissä,
 Putelistä pulputinta,

Lefferistä lerkutinta,
 Tuoppikana, toinentana,
 Kannukana, kaksikana;
 Lauleleisin kaikki päivät,
 Kaiken yönä huikkajaisin.

291. Selwäksi tekeminen.

Topa tunsin tullessani,
 Tiesin tiepotellessani,
 Tämän koitosen kotihin,
 Tämän talon tanhuille —
 Tunsin saawani hywihin,
 Ja jalohin joutuwani:
 Kolm' oli aittoja mäellä —
 Isän aitta kultaharja,
 Pojan aitta hopeaharja,
 Weljenpojan waskiharia.
 Tunsin saawani tupihin,
 Joutuwani juominkihin,
 Kun tuli oluen tuohku,
 Wiinan karsu kartanolle.

Hyw' on sain tähän salihin,
 Jouwuin näihin juominkihin;
 Juon ma päivän, juon ma kaks,
 Pääsen kohta kohmelohon,
 Selwän mä siitä jälle,
 Niin olen sitte selwä miesi.

292. Oluetta ei ollenkana.

Tansin ennen, taisin ennen,
Keikuin ennen, kestin ennen;
Tanssisin tänäki päänä,
Jlotsisin kaiken illan,
Waan ei jaksu jalka nostaa,
Perä penkistä yletä,
Oluetta ei ollenkana,
Wiinatta wäheäkänä.

Kump' olutta tuotahisi,
Wiinoa we'ettähisi,
Ehkä jalka jaksaisiki,
Saisin penkiltä peräni.

293. Emmä lurjus liene'känä.

Ele luule lurjuksesi,
Katso karjan paimeneksi,
Emmä lurjus liene'känä,
En fatala karjan paimen;
Mie olen opissa ollut,
Seisonut sepon pajassa,
Sepän pihviä piellyt,
Sepän wartta walfotellut,
Syönyt tynnyrin sysiä,
Nelikön terästä niellyt,

Syli syttä hartioilla,
 Waaksa waahrtia otsassa.

Arweli akat minua,
 Naiset tuhmat tunnusteli,
 Silloitsi lifasioilla,
 Soilla sotkuportahiksi;
 Waan vielä tätä nyhyä,
 Kun tämä porras ponnistaksen,
 Wanha kanto karmistaksen, *Karmia = oquuntij*
 Pikasilta liikahaksen,
 Niin on kumma kuulijanki,
 Sine ilman ki olijan.

294. Sanotahan, soimatahan.

Sanotahan, soimatahan,
 Syömäriksi, juomariksi;
 Sanotaan minun polosen
 Syöwäni kylän sijoja,
 Tällukoita tappawani,
 Wäskiöitä wainowani,
 Karitsöitä kaatawani.
 Syököhön susi sijoja,
 Tällukoita tappakohön,
 Wäskiöitä wainokohön,
 Karitsöitä kaatakohön;
 Minä leipeä letustan,
 Juon olutta oiwallista,

Konfa pistän piirahaita,
Konfa kaalia kawerran.

295. En minä kysy kylästä.

Jos kylä jotain puhui,
Naapuri naputtelevi,
Warahaisin walwomilla,
Kikasin alottamilla;
En minä kysy kylästä,
Tee tiliä naapurista.

Soisit mun kyläni naiset,
Soisit naiset naapurini,
Silloitsi kikasioille,
Paihoitsi pahaille maille;
Waan ei luonunna Jumala,
Isän lasta luomatonta,
Poikoa isän periltä,
Lasta wanhemman jäleltä.

296. Laulan ilman lainehilta.

Ruka kuuli laulawani,
Kuul' olutta juoneheni,
Taaria tawanneheni,
Humalassa huutawani,
Wiinassa wiheltäwäni.

En huua humalan kautta,
 Kautta wiinan wierettele,
 Huuan mie humalattaki,
 Ja wihellän wiinattaki;
 Paulan ilman lainehilta,
 Wetoselta wierettelen,
 Jott' on iltani kuluisi,
 Namuni ali menisi,
 Huopeneisi huomeneni.

297. Paulan hoikka huolissani.

Kuulurwi kylä sanowan,
 Kyläkunta kuuntelewa,
 Minun laihan laulawani,
 Minun hoikan huutawani,
 Paulawan illoista wirttä,
 Remullista riehkowan,
 Ja moni minun sanowi,
 Uusia ajattelewi,
 Paulawan olwen halulla,
 Tahi taarin tarpehella.

En laula illoista wirttä,
 Remullista riehkoele,
 Enkä myös olwen himossa,
 Enkä taarin tarpehessa;
 Paulan hoikka huolissani,
 Ikäwissäni ilotsen,

Murajan murehissani,
Panen pakkopäiwissäni.

Puotu on lintu lentämähän,
Humalainen huutamahan,
Wiinanen wiheltämähän,
Huolellinen laulamahan.

298. Muut ja minä.

Muut istu ilotsemahan,
Painuivat pajahamahan;
Minä istun itkemähän,
Ja painun pahalle mielen.

Glossahan muut eläwät,
Leikkisähän leikamoivat;
Minä hoikka huolissani,
Palo pakkopäiwissäni.

Muill' on tässä mustat fengät,
Saappahat somannäköset;
Minä wirsussa witistän,
Tuohifengässä titistän.

Muill' on kauhtanat korniat,
Sinertäwät silkkiwiitat;
Mull' on nuttu nukkawieru,
Lakki tappurannäkönen.

Muill' on pitkät piipunwarret,
Kopat kopran täytehiiset;
Minä tynkylä tyyptän,
Rahkawarrella naputan.

Muut syöwät murukaloja,
Ja juowat olutpunaista;
Minä kiiskiä kitustan,
Besilientä lippielen.

299. **Tiirin, liirin, tengan löysin.**

Tiirin, liirin, tengan löysin,
Löysin uuen, löysin wanhan,
Wanhan annoin waimostani,
Huella orihin ostin,
Drihilla tamman waihoin,
Tammalla talon asetin.

Kynnin kymmenen wakoa,
Kylwin kymmenen jyweä,
Sain siitä sata kefoa,
Luhat riittä tungettelin.

Pu'in riihen ripsuttelin,
Sa'in otria olosta,
Drista oluen keitin;
Join ma jouluna olutta,
Sillä laulon laskeaisna,
Wiel' oli päässä pääsiäisnä.

Panin tamman waljahisin,
Ujon kyytillä kylässä;
Keki hiettona helisi,
Kapla koirwunen kalisi.

Tuli siitä päivä toinen,
Päivä toinen ja pahempi:
Tuli hiiri, joi oluen,
Tuli tauti, waimon tappo,
Tuli susi, söi hevosen,
Tuli poltti kartanoni;
Jätti minun yksinäni,
Niinkun poltetun petäjän,
Tahi kun kuiwan kuusen oksan,
Tahi karsitun katajan.

300. Sepä wasta kullan kulta.

Isä kulta, äiti kulta,
Mies kulta, heponen kulta —
Korpin kulta kumpanenki.

Olut kulta, otra kulta,
Piha kulta, leipä kulta,
Ei ne vielä kullan kullat.

Se oli wasta kullan kulta,
Jos' oli kulta kumpalini,
Armas waippani alanen,
Riski rintataarissani.

Waan nyt kuoli kumpalini,
Waipu waippani alanen,
Niutu rintataarissani.
Sill' en nyt enää tieä,
Miten olla, kuin eleä,

Miten olla mielewänä,
Kuinka kuuluna asua;
Jos lähen Lapin lauille,
Kotapoitien poluille,
Eli wierrähän Wirohon,
Häilähän Hämehen maalle.

Jo wainen iällä tällä,
Jo minusta mies menewi,
Kullan teittäjä kuluwi,
Rahan saaja raukenewi.

301. **Sepo huono, akka tiine.**

Mafrvenhtyy
Wieläkö weljekset eläwät,
Weikot werkkoa kutowat,
Käpyjänsä kääntelewät,
Kälpimia katselewät!

Hoi on armas waariseni!
Anna armas waariseni,
Anna wiinoa welaksi,
Wiinoa pitarin werta,
Tähän suurehen suruhun,
Apioihin mielalohin!

"Mitä suurena suruna,
Apioina mielaloina?"

"Sepä suurena suruna,
Apioina mielaloina:
Sepo huono, akka tiine,
Itse mies vähäwäfinen."

302. Jo nousen nokinen poika.

Kanan malkio makasin,
 Wiikon utra uinaelin,
 Nokisilla nuotioilla,
 Hiilisillä hiertimillä.
 Jo nousen nokinen poika,
 Nousen pois nokisioilta,
 Syli syttä hartioilla,
 Waaksa warrella nokea;
 Waan en tuota tunne'kana,
 Enkä arwoa esinnä,
 Tien kunka otan etehen,
 Tuonen kunka juostakseni:
 Disko seppä seinän alla,
 Taloja tuwan takana,
 Antaisin pajalle palkan,
 Hinnan hiilihuonehelle,
 Taottaisin uuen miekan,
 Terän pitkän, pään lyhyen,
 Lähteäkseni sotahan,
 Kera tauin tappelohon,
 Kun ei surma suorin tehnyt,
 Tauti oikein osannut.

303. Luulin lumpehen pitävän.

Voi minä polonen poika,
 Voi poika polonalanen!

Kuulin lumpehen pitävän,
 Meren kaislan kannattavan;
 Ei lumme pitänytänä,
 Meren kaisla ei kannattanna.

Voime raukka lumpehelle,
 Lumme lumpsahki merehen;
 Minä kaislalle kawahin,
 Kaisla katkesi jälestä.

Jo nyt kohta koitosella,
 Kohta koitopäiväsellä,
 Yks' on tiehyt tietyssäni,
 Yksi matka mielessäni:
 Mennä pohjahan polosen,
 Alle aaltojen osata,
 Alle selvien wesiin,
 Päälle mustien murien,
 Sisareksi siikasille,
 Weikoksi we'en kaloille.

304. Lähin Pietarin pihville.

En tieä polonen poika,
 Polosiksi päiwikseni,
 Mitäpä minäki mietin,
 Kuta furja toiwottelin,
 Kun läksin kotoa koito,
 Raukka rannoilta omilta,
 Näille Pietarin pihville,

Ulitsoille uuen linnan;
 Naisparan pahville heitin,
 Oman waimon ostopaksi,
 Heitin lapset itkemähän,
 Pienoset pisartamahan.

Sinnun lentävän näkewät,
 Koffkolinnun liitelewän,
 Näiltä tuulilta tulewan,
 Näiltä ilmoim ennättävän,
 Niin kyselwät kofolta:
 ”Di sie kulta koffoseni!
 Etkö tietäisi sanoa,
 Mitenkä iso eläwi,
 Siellä Pietarin pihoilla,
 Ulitsoilla uuen linnan?”

Ei kofko mitänä tieä,
 Ei se tunne tuhma lintu;
 Kofko tiesi kuolleheksi,
 Lintu liion maanneheksi,
 Itkähihin kuolleheksi,
 Itkuhin kaonneheksi.

305. **Joko minua noiat noitu.**

Ohoh milmani polsoista,
 Polosella pohjanmaalla!
 Joko minua noiat noitu,
 Noiat noitu, näit näkijät,

Kofi kolme Lappalaista,
 Kolmella kotaporolla,
 Kehuit keittowalkioilla,
 Tuikutit tulisioilla,
 Tällä tiellä kuolewaksi,
 Matkalla masenewaksi,
 Nuorena nukahtawaksi,
 Werewänä wierewäksi,
 Niwan apposen alasti,
 Ilman wyöttä, waattehitta!

Enkä tuota tuhma tunne,
 Ätkioutonen älyä,
 Kuşa kuoleman pitäwi,
 Kuşa ferran kellistellä;
 Josp' on kuolen korwen päähän,
 Kaun kankahan nenähän,
 Kuolen korppien kotihin,
 Wariksen wainiolle.

Kunpa kuolisin kotihin,
 Rikoiileni riukeneisin,
 Waimot päätäni pesisi,
 Lakanoihin laitteleisi,
 Sitte ferran kellot soisi,
 Kirkon wasket wankahuisi;
 Euku ei suuresti surisi,
 Heimokunta hellehtisi.

Waan kun kuolen korwen päähän,
 Kaun kankahan nenähän,
 Saawat korpit kohtaloa,
 Warikset waria werta,

Minun rauhan raavištani,
 Kurjan kuolemaistani,
 Kuuni luovat rauniolle,
 Kantawat kiwikarille;
 Siinä siskot katselawat,
 Weikot wierahat sanowat:
 Korppipa tuolle koulun kanto,
 Harakkaiset hauan kaino.

306. Kuolema kowinta työtä.

Kurell' on kumia kulkku,
 Kajawalla pitkä kaula;
 Saijinko kurelta kulkun,
 Kajawalta pitkän kaulan,
 Kuwetesfani runoilie,
 Saahessa sanelemahan.
 Kaulanta runolla työtä,
 Kufunta kesäkaella,
 Painanta Sinettärillä,
 Kuonta Kanfahattarilla,
 Nainta nuorella iällä,
 Kuolema itälopulla.
 Kuolema kowinta työtä,
 Majanmuutto surkeinta;
 Suru on juoa surman wiina,
 Katkera manalan kannu,
 Katkera kahesti naia,

Kolmasti kossissa käyä —
Kalkinen kahesti naipi,
Kolmasti kowaosanan.

307. Kun kolotin koirun latwan.

Nuoret miehet naimattomat,
Wielä wiinan juomattomat,
Ja kossissa käymättömät!
Elkäte sinä ikänä
Kouatello naisen mieltä,
Naisen mieltä, kuurun kieltä,
Niinkun mie polonen poika
Kouattelin naisen mieltä —
Pihat ostin, leivät ostin,
Kalat laitton kaikenlaiset,
Ostin wiljat Wiipurista,
Suolat Saksan kaupungista.

En sillä hyweä saanut,
En hyweä puolinkana,
Ulos potki uutimesta,
Sääret sängystä särähti.
Kun kolotin koirun latwan,
Jo litiisti linnuksehen;
Kun karsin katajan latwan,
Jo kumarfi kullaksehen;
Kun wielä panin pajuilla,
Jo kapusi kaunoksehen.

308. Kolm' on miehellä pahoa.

Kolm' on miehellä pahoa,
Kolme miehen kuolemata:
Yks' on vuotawa wenonen,
Toinen heittiö heponen,
Kolmansi ätänen akka.

Kyllä mies pahasta pääsi
Wenehestä vuotawasta,
Ilman armotta Jumalan,
Turwatta totisen luojan:
Wenehen tulesa poltti.

Wielä mies pahasta pääsi
Heposesä heittiöstä,
Ilman armotta Jumalan,
Turwatta totisen luojan:
Heposen susille syötti.

Mutta kaitse kaunis Herra,
Marjele wakainen luoja,
Alkasta äkifewästä,
Waimosta pahatawasta!
Ei pääse pahasta siitä
Ilman armotta Jumalan,
Turwatta totisen luojan;
Ei taia tulehen luoa,
Saata ei syötteä susille,
Kun ei surma suorin tehne,
Tappane Jumalan tauti.

309. Emon torat.

Ei ennen emo torunna,
Kantajani kalkuttanna,
Waikka maion maahan kaasin,
Pehmät metsähän lewitin.

Ei ennen emo torunna,
Kantajani kalkuttanna,
Kun särin pari patoa,
Polstin paitani pahaksi.

Ei ennen emo torunna,
Kantajani kalkuttanna,
Kun tein kieron kehrawarren,
Wäärän wärttinän rapasin.

Ei vielä emo toruisi,
Kantajani kalkuttaisi,
Jos ma wiikommen wiruisin,
Kauan työttä kalkehtisin.

Ei vielä emo toruisi,
Kantajani kalkuttaisi,
Jos joisin hewosen warfan,
Kellokaulan kenkkeäisin.

Waan tuosta emo toruwi,
Kantajani kalkuttawi,
Toin tuhman tulen puhujan,
Pahan paian ompelijan.

Pahan paian ompelewi,
Päälle päärmehet tekewi;
Rehnon rihman ketreäwi,
Päiksi pellawat panewi.

310. Täyty ruupuhun ruweta.

Wiikon wiinysin Wiipurissa,
Kanan suolakaupungissa;
Kun tulín omille maille,
Jo oli wietynä omani,
Maituna parahat piit,
Walittuna walfeimmat,
Kirkkahimmat kihlattuna,
Soreimmat suorittuna,
Minulle herjat heitettynä,
Aiwan kehnot annettuna,
Kierosilmät kenskättynä,
Wihasimmat wiskattuna.

Mitäs mun polosen poian —
Täyty ruupuhun ruweta,
Käsin käyä tähtehille;
Saaha suolta suopetäjä,
Leppäpöffelö lehošta,
Terwasfanto kankahalta,
Kun en tammea tawannut,
Osannut omenapuuta.

311. Nain wihasen, toin torasen.

Woi minä polonen poika,
Woi poika polonalanen,
Kun ma nain wihasen waimon,

Nain mihasen, toin torasen,
 Walitsin weräjän wörstin,
 Nisan taitelman tapasin,
 Saunan lautojen lamojan,
 Pentin päihen piehtaroijan;
 Wihoissahan työn tekemi,
 Ahmissähän äiän syöpi.

Noin kuulin emon sanowan,
 Waimon wanhan lausuwaksi:
 ”Minä on minulle tuotu
 Noan kofka, saunan salpa,
 Syltysukka, kalttokenkä,
 Pentin pestyn hierelija,
 Lattian ripottelija,
 Luwan uuen turmelija;
 Toi toran pereheseni,
 Surun saatto leipähäni.”

”Parempi olisi ollut,
 Parempi ori polosen,
 Tuoa Tuonetar tupahan,
 Manatar tähän majahan,
 Kun tuoa toruja waimo,
 Saaha riski riittelijä.”

”Ei ollut orihin syytä,
 Ei wifoa liinaharjan;
 Sen ori kotihin tuopi,
 Liinaharja liumuttawi,
 Mi on pannahan pajuille,
 Piitetähän liistehille.”

312. Ei ole puuru ruunan syhtä.

Voi mun puuru ruunaistani, *fuks*
 Kun we'it wihasen waimon,
 Toit tuhman tulen puhujan!
 Mahoit sillon ruuna ruffa,
 Tahi wielä tamma parfa,
 Tuoa puita puiroasta,
 Hawuja hawumetsästä,
 Wettä rannalta weteä,
 Kun sa toit torujan waimon,
 Toit torujan, sait sanojan,
 We'it riskin riitelijän,
 Ja warskin walehtelijan. —
 Ei ole puuru ruunan syhtä,
 Ei wifoa tamma raiskan;
 Sen ruuna kotihin tuopi,
 Taluttawi tamma raiska,
 Mi rekehén reuotahan,
 Korjahan kohotetahan.

313. Syrjin söi, selin makasi.

Ka'pas muién morsioita,
 Kun on suuret ja soriat;
 Minun on pieni piffarainen,
 Lakoharja haffurainen. *hakklaiz*

Tuo tapana naisellani,
 Dmallani waimollani:
 Syrjin söi, selin makasi,
 Selin kaikki työt tekewi.
 Kun tuli ulkoa tupahan,
 Tuhmaasti tuli tupahan,
 Muotoansa mullistellen,
 Silmiänsä wäännitellen,
 Kopro hapsia harasi,
 Käsi tuisi tuffiani.

Jos ma wasta waimon saisin,
 Saisin waimon, ja paremman,
 Käsisäni kanteleisin,
 Sylisäni syötteleisin,
 Wieresäni istuttaisin,
 Suuta suinki suikkajaisin.

314. Hauki syöpi sammakonki.

Disi aikoa iäsfä
 Walitenki waimo naia,
 Tuten neiti tunnustella;
 Mielellänsä mies tekewi,
 Tahallansa naisen naipi,
 Tuopi luoksensa torujan,
 Rinnallensa riitelijän,
 Tasallensa tappelijan.

Hauki syöpi sammakonki,
 Selän suuren uituansa;

Mies naiپی pahanki naisen,
Wiikon ilman oltuansa.

315. Wanha sai walitun piian.

Woi minua mieškulua,
Run en nainut naiškuluišta,
Nainut nuorella iällä,
Ottanut elon ajalla,
Ennen elon puuttumišta,
Wäkeni wähenemistä! —
Raiffiahan mies katuwi,
Waan ei nuorra naimištansa,
Easfa lapsen saamištansa,
Pienenä perehtimistä.

Nain ma wašta wanhoillani,
Otin onneni lopulla;
Wanha sai walitun piian,
Ikiän ikä kulunut.

316. Run oisi waimo waihtamoina.

Minull' on nainen miekkoſella,
Toinen Waaran Luomahalla,
Kolmas Korpelan Matilla,
Neljäš wielä neityenä.

Kun oisi waimo waihtamoina,
 Mustatulma muuttamoina,
 Mie oisin miessä ensimmäisä,
 Waimoloita waihtamassa,
 Mustapäitä muuttamassa;
 Parin härkiä panisin,
 Hiirenkarwasen hewosen,
 Waimoloita waihtaessa,
 Mustapäitä muuttaessa.

Eitä kuole kuppelohäntä,
 Raau wanha kampelmanni;
 Saisin wasta naisen naia,
 Waimon walfian walita,
 Ukon uuen tyttäristä,
 Ukan nuoren neitosista.

317. Tulin turkka naineheksi.

Pahoin on tehnyt linnan pappi,
 Maan pappi sitäi pahemmin,
 Kun wihti Wirottarihin,
 Luntti Turmiottarihin.

Kun olin ennen nuorra miessä,
 Mieessä nuorra, naimatonna,
 Vielä wiinan juomatonna,
 Ja kossessa käymätönnä;
 Uian folkat woita lypsi,
 Kiwoset muni munia,

Piti piikaset hywänä,
 Waimot pääni walfiana.
 Tulin narri naineheksi,
 Konna käyneeksi kofissa,
 Kalkä kättä lyöneheksi,
 Kaltto kaupan tehneheksi,
 En tullut eläneheksi;
 Nurin katso nurkkamuorit,
 Wäärin wäärtimorsiamet,
 Ei oikein omat emännät.

318. **Siwu käywät, tanta wälffy.**

Olin poika ollessani,
 Paimeneessa käyessäni,
 Osaſin oluen juoa,
 Tanssin käyä ja kisata,
 Lascent ei piiat pilkan alle,
 Eikä naiset naurun alle,
 Moni katso muotohoni,
 Warteheni walfotteli.
 Nyt olen wanhannut warahin,
 Tullut muita tuhmemmaksi;
 Sill' ei katso neiet nuoret,
 Neiet nuoret ja soriat —
 Siwu käw'wät, tanta wälffy,
 Siwu astuit, maat aleni,
 Selin seisoi, seinät paisto,
 Selin istui, maat ilotši.

319. Tulin vanhaksi warahin.

Olin mieki miessä ennen
 Mieslukuja tehtäessä,
 Miehiä miteltäessä,
 Armaeltaisfa uroja;
 Riskoin ma kivestä tuolta,
 Westin jäästä termakia,
 Pakanoilta kirkon poltin,
 Riiskiltä kiuksen linnan.
 Miekani käessä kääntty,
 Kun kemyisin haaran lehti,
 Eli leppänen palikka;
 Sylin syöksin keihäswartta
 Peltohon alaperähän,
 Maahan mättähättömähän;
 Piti piikaset hywänä,
 Waimot pääni walfiana.

Nyt on kaikki toisin tullut,
 Aika kehnompi kerinnyt,
 Kun tuln vanhaksi warahin,
 Epakoksi ennen muita.
 Namut nousin aikasehen,
 Illat istuin myöhäsehen,
 Wäännin päiwät wäin nojassa,
 En pitänyt ehtonetta,
 Sepä wei wäfeni multa,
 Warren wainutti warahin,
 Saatti naisten naurun alle,
 Soppityrskyksi tytärten;

Siin nyt naiset nauttii hyöwät,
Piiaat pilkkana pitäwät.

320. Mjoin konstisti kotihin.

Olin orjana Wirossa,
Paimenna pahalla maalla,
Tuollai lepytin lemmot,
Pehmitin pakanan mielen,
Tuomahan tupahan wiinat,
Joka aamu antamahan.

Mitäpä palkaksi minulle

Wuden orjana olostä?

Dinas minulle annettihin,

Tuonki pukkihin wajehin.

Tuo pukkan pahan tapanen,

Ei piätä pienet aiat;

Otin hengen heinänpäällä,

Kulkun ruoholla kuriistin.

Sain werta wenehen täyen,

Kuuta kuusi kauhallista,

Keksi kaupitsun Wirohon,

Sain rahoja wiissi, kuusi.

Millä mä orihin ostin,

Kultakukka lautasilla,

Lähet lankien siassa;

Siiä noiat wettä nousti,

Siitä joivat juomariksi,
Sekä lappo Lappalaiset.

Panin oron oikomahan,
Harjan liina liikomahan,
Ujoin konstisti kotihin,
Isosti ison pihaille,
Rikki riuhe'en rekeni,
Aisat poikki portahasen.
Mks äiti armaella,
Isoseni surkotella:
"Kun tulit kummasti kotihin,
Pahasti ison pihalle —
Suottapa rikoit refesi,
Tahallasi aisan taitoit."

321. Pah' oli Wirossa orjan.

Olin orjana Wirossa,
Palwelin pakanan maalla;
Sain orihin orjuuella,
Pitäjouhen juoksennalla,
Harja liinan liikkumalla,
Willowarsan walwomalla.

Mieleni teki totia,
Tulla maille tuttaville,
Kusf' olin ennenki elänyt,
Aina muinenki asunut.

Kysyin päsia papilta:

”Annas pässi pappiseni;
Päässtin omille maille,
Koilte maille muinosille,
Kuss’ olen ennenki elänyt,
Mina muinenki asunut!”

Pappi paljoa kysywi,
Kirkkoherra kiinnittäwi,
Mie vielä enemmän annon,
Annon ainoan orihin;
Sen sai pappi pässiستانsa,
Kirjastansa kirkkoherra.

Ole kiitetty Jumala,
Mlistetty luoja yksin,
Kun vielä kotihin saatit,
Päästit wiimenki Wirossta!
Pah’ oli Wirossa olla:
Leip’ ei parhista parannut,
Suominen jokivesistä,
Waate waipan kirjawasta;
Nöt seisoin sepän pajassa,
Päiwät pitkät piinan alla,
Pyhät päiwät pysy käässä,
Aret atrasarmikossa.

322. Pakolaisen matka.

Oluest’ on juoen kelpo,
Syöen herkkuruokasista,

Unesta makoamalla,
 Vakenemalla pahaista.
 Niin minäi mies mofoma
 Paeten pahaista pääsin;
 Orjana olin Wirossa,
 Palkalla pakanan maalla,
 Surma kaswo suun e'essä,
 Paha päivä parran päällä,
 Nks' oli päivä miehen päätä,
 Tuntti tuffoa urohon.

Läskin päätäni pafohon,
 Kaulanwarta warjelohon,
 Kulin maita kuuttomia,
 Päiwättömiä peria;
 Enkä tiennyt tietä käyä,
 Duto matkata osannut,
 Tienvieret tipoja täynnä,
 Norot nokkeloneniä,
 Urot aisan taittumia,
 Korwet kuusen kaatumia.

Kun päämyt ylentelihen,
 Joka kaislanen kahahti,
 Joka kotttehut kuhahhti,
 Minun watsani warahhti;
 Kun kuuhut ylentelihen,
 Sillon matka mairisampi,
 Sillon kulkku kulkarampi,
 Astuntani armahampi,

323. Warjele Jumala soasta.

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Jumala,
Kawioista wainowarsain,
Sorlista sotahewoisten!

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Jumala,
Kauan wakkian warasta,
Terän tuiman tutkamesta,
Tykin suuren suun e'estä,
Rautafirmujen fiasta!

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Jumala,
Suurilta sotakeoilta,
Uron tappotanterilta,
Jossa lyiy miestä lyöpi,
Tinapalli paistoawi;
Jossa pää pahoin menewi,
Sekä laula kattiawi,
Hiimus hieno lankiawi,
Lukka turhi'in tulewi!

324. On nyt miestä miekan alla.

Syksyllä seikka synty,
Talwen tullen työ tapahtu,
Kesällä etehen kierti,

Västen meitä waiwasia,
 Kohti koitopäiwäsiä;
 Sainwat miehet miekan alle,
 Terän kirkkahan kisan,
 Rauan waltian warahan.
 Sainwat miehet miekan teille,
 Sulhoset sotakeuille,
 Warsat wainowaljahisin,
 Surman suitsihin herwoset.

Voi sinäki ruuna rukka,
 Kaswinwarsani walittu,
 Siksikö sinäki synnyit,
 Tähän ilmahan ylenit,
 Sotiteillä sortumahan,
 Wainoteillä waipumahan!
 Siksikö su'in sinua,
 Siksi syötin ja apatin,
 Surman suurille ajoille,
 Manan matkan juoksemille!

On nyt meitä miekan alla,
 Poikia sotapoluilla;
 Nöt porumma pakkasessa,
 Luskomma lumen seassa,
 Päiwät päättämä kululla,
 Eli toiran tunnialla,
 Isännät ifissässa,
 Miehet melkiarwosesä.
 Waan emme pojat poloset,
 Emme itke itsiämme,
 Emmekä waiwoja walita,

Jos immet hywin eläisi,
Päät on kassa kalkettaisi,
Impyet ilolla mielin,
Mesimielin morsiamet,
Naiset kaikki naurusuulla,
Lesket leikkiä pitäen,
Muoriset murehtimatta.

325. Koti luuli kuolleheksi.

Eipä naura kaikki naiset,
Kaikki muoriset muhaja,
Polosia poikiansa;
Koti luuli kuolleheksi,
Kartano kaonneheksi,
Kylä kyllin maanneheksi.

Itkewi iso minua,
Emoni sitäi enemmän,
Wettä weioni sulawi,
Lainetta emoni lapsi.
Itki wanhat, itki nuoret,
Itki kerran lesk'ikäset,
Wanhat waimot poikiansa,
Naiset nuoret miehiänsä,
Sulhojansa Suomen neiet,
Työtöt kaimut kauppojansa.

Koin se saajani sanowi,
Walittawi vanhempani:

”Tuoll’ on poikani poloset,
 Tuolla laiton lapsueni,
 Tuonen toukojen panossa,
 Kalman maien karhinnassa.
 Saapi nyt minun polosen,
 Minun laiton lapseltani,
 Saapi pyyt pyhän piteä,
 Saapi lintuset lihota,
 Drawaiset jouten juosta,
 Jouten kärppäset kävellä.”

Waan ele isoni itke,
 Ele’kä emo walita,
 Wiere wettä weion silmä,
 Sisaren sinä ikänä;
 Wielä päästän pääramuni,
 Heikon henkeni pelastan,
 Suurilta sotakeoilta,
 Miesten tappotanterilta,
 Sorfista sotihewosten,
 Warpahista mainowarsan,
 Tykin suuren suun e’estä,
 Rautakirnujen kiasta.

Sentähen minä polonen,
 Sentähen polonen poika,
 Teräksestä kengät tietin,
 Warret waskesta walatin,
 Jotta seison niinkun seinä,
 Usun niinkun pystyaita;
 Sentähen minun polosen,
 Sentähen polosen poian,

Rinta rautahan rakettu,
Teräsksehen tienaeltu,
Jott' ei lyiy miestä löisi,
Rautapalli paiskoaisi,
Jott' ei nuoli nouattaisi,
Terä tuima turmeleisi.

326. Yks' on päivä miehen päättä.

Jo minä johonti jouvuin,
Rummun rautohin rumihin,
Sorffihin sotihewoisten,
Miesten waino warpahisin.
Jo nyt miehellä minulla,
Kohta koitopäiwäsellä,
Yks' on tunti tukkoani,
Päivä pääätäni polosen.

Millä päästän pääramuni
Rummun rauoista rumista,
Sorffista sotihewoisten,
Miesten waino warpahista?
Tuolla päästän pääramuni,
Heikon heikeni wapahan,
Kun ma luome luojahani,
Heitäme Sumalahani.
Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Sumala,
Warjele wahingon teiltä,

Kaitse laikista pahoista,
 Ettei pää pahoin menisi,
 Eli laula katkiais,
 Hiivus hieno lankiaisi,
 Tukka turhi'in tulisi!

327. Tuo ferta rajalle rauha.

Oi Ukko ylinen herra,
 Taimahallinen Jumala,
 Tuo ferta rajalle rauha,
 Suomehen sula sowingto,
 Rauha raukoille rajoille,
 Sana kaunis Karjalahan!

Kun toisit rajalle rauhan,
 Suomehen hyvän sowingnon,
 Viel' ois miestä mielehistä,
 Sulhoa sulosanaista,
 Ryntäjäksi, kylwäjäksi,
 Siemenen sirottajaksi;
 Itku ei kuuluisi kujilla,
 Walitus wajojen päissä,
 Pehot ei nurmelle leweisi,
 Pellolle petäjän taimet.

328. Riitos rauhasta.

Ole kiitetty Jumala,
Mlistetty luoja yksin,
Kun annoit rajalle rauhan,
Suomehen hyvän sownnon;
Raja jo rauhaassa eläwi,
Suomi kaikki suosiossa!

Ole kiitetty Jumala,
Mlistetty luoja yksin,
Kun päästit omille maille,
Poies mailta wierahilta;
Päästit siitä pälfähästä,
Siitä keinoista keritit!

Rauan me pojat poloset
Alla miekan melskasimme;
Joka mies, joka hewonen,
Tulen tustoa piteli,
Panun waiwoa waelti.
Talot jaamat kairwettihin, *strakvag.*
Puhki waaroista puhettiin,
Sillat suuret siiwottihin
Poikitse joka joesta,
Siitä kulki kuulut miehet,
Miehet ankarat ajeli.
Hewoset hikoit weessä,
Warsat waahessa samosi,
Wesi tippu wempeleestä,
Raswa rahkehen nenästä,

kelapp, pendel. Postia kulettaessa,
 Perpottia lennättäissä.

Paihtu tammalautaselta,
 Werty wempelen kohasta,
 Wetäessä waifiata,
 Nasakahia raataessa.

Nön tullen, pimeten päivän,
 Mletessä aurinkoisen,
 Piti matkoilla majata
 Terwatynnyrin tykönä,
 Tahi luskata lumesä,
 Pauhaella pakkasessa.
 Waaroilla walantehillä, *glata*
 Korkehilla kompafoilla,
 Tomuoli termostormet,
 Olkikoppolit kohosi,
 Josta waaria waroimma,
 Wiholaista wartioimma.

Tuota toivoimma poloset,
 Tuot' aina ajattelimma,
 Kun kohoisi koillisoinen,
 Huomenwarjo walfeneisi,
 Ehkä toisi toinen päivä
 Rauhan rakkahan sanoman;
 Nön mennessä, waleten päivän,
 Mletessä aurinkoisen,
 Yks' oli entinen e'essä,
 Waiwa wanha wieresämme.

Surwen tullen, suon sulaten,
 Kätkätyiden lämmitiesä,

Muut vuotta hyweä vuotta,
 Katso kaunisti keseä,
 Meill' oli wila wilulta,
 Näikä toiselta nälältä,
 Tunturia tullessamme,
 Waaroja waeltaessa;
 Markan makso leiwän kanta,
 Muru mullisen wäskän,
 Kaaku kaksivuotehisen,
 Sa'an pyy, tuhannen tetri.

329. Ota metsä miehiksesi.

Sato ukko uutta lunta,
 Herra heinoista witiä,
 Sykysyisen uuden werran,
 Werran talwisen jäniksen;
 Lähen miehistä metsälle,
 Urohistä ulkotöille,
 Ukon uuelle lumelle,
 Palwosen panemawille,
 Jäniksen jälettömälle,
 Hiiren hiihtamattomalle.
 Ota metsä miehiksesi,
 Urohiksesi Tapio,
 Korpi kolkkipoiaksesi,
 Kumpu kumpaliwaraksi;
 Ota miestä oppimahan,

Taimon kaarta katsomahan,
Otawaista oppimahan,
Tähtiä tähyttämähän!

Kun kuulet minun tulewan,
Miehen aimo astuaksii,
Lähe tietä neuomahan,
Rastia rakentamahan,
Tienwierä wiittomahan,
Silloja siwentämähän;
Westä pilkat pitkin maita,
Rastit waarohin rapaja,
Jotta tunnen tuhma käyä,
Affi outo tien osoan!

Hiihata hiasta miestä,
Talin helmaista taluta,
Lykkeä lyllyn läwestä,
Saata sauan suumerosta,
Saata sille saarekselle,
Sille kummulle kuleta,
Josta saalis saata'isi,
Erän toimi tuota'isi,
Osin päitä panta'isi,
Jakoja jaetta'isi;
Kus' on kuuset kultawöissä,
Hopiassa hongan ofsat,
Koinut kaikki koltuskoissa,
Haawat haljakkaweroissa!

330. Mieli mennä metsolahan.

Mieleni minun tekewi,
 Miwoni ajattelewi,
 Mieli mennä metsolahan,
 Metsän tyttöjen tyköhön,
 Salon piikojen pihoille,
 Hawulinnan liepehille,
 Luomahan salon simoa,
 Metsän mettä maistamahan,
 Heitän poies heinäfengät,
 Rasfiwirsuni karistan,
 Panen talwitallukseni,
 Sykysyiset syylinfini.
 Sitte raatoni rakennan,
 Warustelen wartaloni,
 Hamella harmajalla,
 Ruskawierulla nutulla,
 Sukset woian voitimella,
 Riukomet sianlihalla.
 Hiihan tuosta hiljallehen,
 Weteleme werkallehen,
 Hiljallehen huono käypi,
 Sauan woimaton pitäwi.
 Hiihan kohti korwen rannan,
 Salon sintävän sisälle,
 Yöllä auringottomalla,
 Ehtoyönä ensimmäisä;
 Oksat oksani sukiwi,
 Hawut pääni harjoawi,

Mieliski metsän tytärten,
Salon impien iloksi.

331. Mielly metsä miehi'ini.

Pepy lehto, kostu korpi,
Taimu ainonen Tapio;
Pepy metsä miehillemme,
Kostu korpi koirillemme!
Metsä haistosi me'elle,
Simalle salo sininen,
Suowieret sulalle woille,
Ahowieret wiertehelle!
Soita metsä kanteletta,
Kufuta salo käkeä,
Jotta kulta kuuntelisi,
Hopia tilin telisi,
Alla kuusen kulkalatuon,
Alla kaunosen katajan!

Mielly metsä miehi'ini,
Kostu korpi koirihini;
Meill' on miehet lappsmiehet,
Meillä koirat pentukoirat,
Ampujat alakätiset,
Päretjouset, puuvasamat,
Ei ne kauas kannattane,
Ampumarffit ei yletä.

332. Rakenteleminen.

Millä raatoni rakennan
Metsolahan mennessäni? —
Kaaon raualla rakennan,
Teräksillä telkittelen;
Rautapaitohin paneme,
Teräswoihin tietteleme.

Sitte pyyhin pyösyäni
Mustan käärmehen mujulla,
Jouwuttelen jousiani,
Kehottelen keihästäni,
Sukiani suin puhelen:
Suksi on jalkoa sukua,
Keihäs kirvestä lajia,
Jousi kättä joukkioa;
Jalo on suksi suunnallinen,
Siivo päällinen siwakka,
Jalo jousi janhuksinen,
Kylkehin keihäswarssi.

333. Metsän funinkaalle.

Metsän ukko halliparta,
Metsän kultanen funingas,
Uwa nyt aittasi awara,
Ruinen luffo lonkahuta!

Raske juoni juoksemahan,
 Birka wippelehtämähän,
 Kullaista fujoa myöten,
 Hopiaista tietä myöten,
 Jost' on sillat silkin pantu,
 Sillat silkin, suot sametin,
 Weralla wetelät paikat,
 Pahat paikat palttinalla!

Ukko kultanen kuningas,
 Hopiainen hallitsija,
 Anna mulle ainojasi,
 Kanna mulle kaunojasi,
 Kullassa kulisewia,
 Hopiassa helkkäviä!
 Nja wilja wieremille,
 Aukeimmille ahoille,
 Minun metsipäiwinäni,
 Erän etsiaikoinani!

334. Mielikki ja Kuurikki.

Mielikki metsän emäntä,
 Metsän muori muoto kaunis,
 Pyöte lykkywaattehisiin,
 Antipaitohin panete,
 Gormet kullan formuuksihin,
 Käet kullan käärehisiin,
 Pää kullan wipalehisiin,

Tukat kullan suortuwihin,
Korwat kullan koltuskoihin,
Kaula helmihin hywihin!

Usein hywän emännän,
Mielikin ehon emännän,
Sormet kullan formuksissa,
Käet kullan käärehissä,
Pää kullan wipalehissä,
Tukat kullan suortuwissa,
Korwat kullan koltuskoissa,
Kaula helmissä hywiissä;
Sillon on hywä emäntä,
Mielikki metsän emäntä,
Minä altis annillansa,
Armas auttamaisillansa.

Usein pahan emännän,
Kuurikin kowan emännän,
Sormet witsaformuksissa,
Käet witsakäärehissä,
Pää witsawipalehissä,
Tukat witsasuortuwissa,
Korwat witsakoltuskoissa,
Kaula helmissä pahoiissa;
Sillon on paha emäntä,
Kuurikki kowa emäntä,
Ei ole altis annillansa,
Armas auttamaisillansa.

335. Mielikki metsän emäntä.

Mielikki metsän emäntä,
Muori puhasmuowollinen,
Varustellos mun warani,
Kohotellos kohtaloni!
Lukase metinen arkku,
Mesilipas liifahuta,
Sisäissä salon sinisen,
Kummun kultasen nawalla!
Pane kulta fulkemahan,
Hopia waeltamahan,
Wasten miestä walfiata,
Kowin koiwun karwallista!

Kun ei täywy täällä maalla,
Tuowos maalta tuonnempoa,
Olitse salon yhtesän,
Kautta kankahan kahesän!
Weä wettenfi takoa,
Jouwuta jokien poikki,
Wien Wiipurin wäliltä,
Kruen kirkon kuuluwilta,
Lapin laajoilta saloilta,
Pohjan pitkältä perältä,
Muotoa monennäbistä,
Kynttä kaiken karwallista,
Metsästä metsän hywiä,
Maalta maan parahimmia,
Hawon alta hallipäitä,
Kiven alta kirjapäitä,

Mättähän makoajia,
 Nurmen nukkerehtijoita,
 Ween wiljan soutajia,
 Jokien melastajia.

336. Metsän tyttö mieli neito.

Metsän tyttö, mieli neito,
 Yön tyttö, hämärän neito,
 Pitkän puhtehen pitäjä,
 Kiewän riikman ketreäjä,
 Laita kulta kuontaloihin,
 Pane waski wartaloihin,
 Ketreä punanen lanka,
 Sinilanka suahuta,
 Kultasesta kuontalosta,
 Waskesta wartalosta!
 Weä se jokien poikki,
 Läpitse salon sinisen,
 Weä lännestä itähän,
 Luotehesta lounahasen,
 Juosta wiljan joutusasti,
 Wifewästi wiiletellä,
 Ilman tieltä eksymättä,
 Poikkeamatta polulta,
 Juosta kullaisna keränä,
 Hopiaisna syffyränä,
 Läpi wiiian wilmeikön,

*myy ja vihrakka
 talon*

Kangasten kapeikkojen,
Läpi soien, läpi maien,
Läpi korpien kowien!

337. Pohjan tyttö, wiljaneiti.

Pohjan tyttö, wiljaneiti,
Maan tyttö, manulan neiti,
Tuomos wilja tuonnempoa,
Etsiös etempeäki,
Saata tälle saarekselle,
Tälle kummulle kuleta,
Ilman haaralta sa'alta,
Luhat ilman tutkamelta;
Saata poikki salmistaki,
Wetele wesen poikki,
Ylitse katehen mielen,
Pahan miehen luonnon päitse,
Poikki Pohjolan joesta,
Yli kosken kuohuloista!

Ota witsa wiiaakosta,
Koiwu kowen notkelmosta,
Jolla arkoja ajelet,
Nuorisia nouattelet!
Jos on jäykkä juoksellahan,
Eli laiska laukullahan,
Sitä siimalla siwalla,
Rautaruoskalla rawanta,

Heitä helmipaattehella,²
Raiota kariperällä!

338. Tellerwo Tapon neiti.

Tellerwo Tapon neiti,
Metsän piika pikkarainen,
Ota piiska pihlajainen,
Katajainen karjarnoska,
Takoa Tapiowaaran,
Tuomivaaran tuolta puolen,
Jolla witsot wiljoasi,
Karkottelet karjoasi!

Jok' on jäykkä juoksullahan,
Paiska laskemaisillahan,
Sitä wirtuta witsalla,
Raiota kariperällä,
Jotta witsa winkasewi,
Pajun latwa parkasewi;
Siwalla siwua kohti,
Eli laske lautaselle,
Ele otsahan osota,
Pääalakehen paukahuta!

Kun tunnet uran tulewan,
Tupita uroa myöten;
Pane kaks kämmentäsi
Kahenpuolin kaiteheksi,
Jott' ei wilja wieprahtais,
Metsän karja kaaprahtais!

Aita wastahan tulewi,
 Rieho aitoa repäse,
 Kaaha aita kallellehen,
 Wieltä witsaswälistä;
 Hawu tiellä poikkipuolin,
 Hawu syrjähän syseä;
 Joki joutuwi etehen,
 Silkki sillaksi siwalla,
 Punalanka portahaksi,
 Polullehen poikkenta.

339. Uffo kultanen funingas.

Uffo kultanen funingas,
 Hopiainen hallitsija,
 Ota kultanen kurikka,
 Eli waskinen wasara,
 Jolla korwet kolkutteleet,
 Salot synkät sylkyttelet,
 Yhtenä kesäisnä yönä,
 Ehtoyönä ensimmäisnä!
 Käyös korwet kolkutellen,
 Syrjäwieret sylkytellen;
 Uja wilja wieremille,
 Aukeimmille ahoille,
 Minun metsäpäiwinäni,
 Erän etsäiköinäni!

340. **Wenu pieni koiraseni.**

Wenu pieni koiraseni,
Aina harras haukkujani,
Tule minun turwikseni,
Metsolahan mennešäni,
Ettei naiset naurahtaiši,
Piiat pilkkana pitäiši,
Ukoffi urahтелиši,
Partasuut pahoin puhuiši!

Koirani keränä wieri,
Kylän kukka kuulusana;
Ihse mie kulen kumana,
Sukset mustina matoina.

Sinä koirani komehin,
Juoksuttele, jouwuttele,
Ahomaita aukehia;
Juokse tuonne toisa'alle,
Mielusahan metsolahan,
Larkkahan Tapiolahan!

Minun on koirani korniat,
Otukseni oiwalliset;

Niin on silmät koirallani,
Kun on suuri suitsirengas;
Niin on korwat koirallani,
Kun on lumme lammin päällä;
Niin on hammas koirallani,
Kun on wiikate Wirossa;
Niin on häntä koirallani,
Kun komehin korpikuusi.

Mielikki metsän emäntä,
 Tapiolan tarffa waimo,
 Kufuta nyt koivoani,
 Haukuta hakijatani,
 Sisällä salon sinisen,
 Korwen kultasen kurussa!
 Ele haukuta hawuja,
 Ruusen=oksia kufuta;
 Haukuta hawunalaista,
 Ruusen=oksan istujaista!
 Luo löyly etempätäki,
 Ranna wainu kaukempata,
 Wilullaki, wihmoillaki,
 Tuisfullaki, tiulillaki,
 Totta koiran kohti juosta,
 Penun jalki julkotella,
 Mielusassa metsolassa,
 Tarkassa Tapiolassa!

341. Ru on koirani kokenut.

Mi on haitta haukullani,
 Auka kumma koirallani,
 Kun ei koira kohti hauku,
 Penu oikein osoa;
 Mi on hallin haittaellut,
 Auka koirani kokenut,
 Ru on tuffi koiran turwan,

Wainukullan salpaeli?
 Rowako ilma koskenewi,
 Raffihini rapsunnemi,
 Waiko on katsottu katehin,
 Silmin kieroin keksittynä?

Penitar walio waimo,
 Louhi Pohjolan emäntä,
 Tule lastas päästämähän,
 Poikoas kerittämähän;
 Ota sulku koiran suusta,
 Haitta haukun hampahista,
 Rapu kielen kantinesta,
 Sieni koiran sieramista!
 Väestä poikasi pahoista,
 Haitasta rahanhakija,
 Totta koiran kohti juosta,
 Penun oikein osata,
 Koiran juosta kormen pohjat,
 Sapakon salot samota.

342. Koira haukkuwi hawuja.

Mi on kumma koirallani,
 Haire haukkujaissellani,
 Kun tuo haukkuwi hawuja,
 Lehtiä leluttelewi!

Pohjan ukko, Pohjan akka,
 Pohjan entinen emäntä,

Sufin suuta sulkemahan,
 Penun fieltä peittämähän,
 Ettei koirani erehy,
 Hairaha rahanhakija,
 Ei haufu joka harvua,
 Joka lehyee lefuta;
 En minä elä harvulla,
 Enkä lehyillä lihoa,
 Elän lehyvän lefkujoilla,
 Harvun alla astujoilla.

343. **Etšittelen eufkoani.**

Etšittelen eufkoani,
 Luo'uttelen luojoani,
 Entistä emänteäni,
 Muinohista muoriani.
 Toisin entinen emäntä, —
 Entinen metsän emäntä
 Mina anto antimia,
 Wiisi wiljan nyppylältä,
 Kuusi kummun mättähältä,
 Seitsemän selänneheltä;
 Mut tämä nykynen muori,
 Nykynen metsän emäntä,
 Kerran kuussa koufkoani,
 Ei sitänä siivollahan.
 Hiihan päivän, hiihan toisen,

Hiihan kohta kolmannenki,
 Wiikon hiihan Hien maita,
 Maita Lemmon löyhyttelen,
 Etšiesšäni ereä,
 Antia anellesšani.

Miss' on entinen emäntä,
 Entinen elättäjäni;
 Missä antajat asuwat,
 Eläwät emantowaimot? —
 Tuoll' on entinen emäntä,
 Entinen elättäjäni;
 Tuolla antajat asuwat,
 Eläwät emantowaimot,
 Metsän linnan liepehillä,
 Puhtahilla puuhoarwat.
 Kolm' on linnalla owea,
 Kynnys kullaki owella,
 Yks' on kynnys puinen kynnys,
 Kynnys toinen luinen kynnys,
 Kolmansi lihanen kynnys.

344. Tule kullan muuttelohon.

Metsän kultanen kuningas,
 Metsän armas antimuori,
 Tule jo kullan muuttelohon,
 Hopian wajehtelohon;
 Kullan annan kynsillesi,
 Rämmentillesi hopian!

Minun on fullat kuunifuiset,
Päivän polwiset hopiat,
Isäni soasta saamat,
Vanhemman varustelemat;
Ne kuluvat sukkarossa,
Tummentuvat tuhniossa,
Kun ei ole fullan muuttajoa,
Hopian wajehtajoa.

345. Mikä mieli, mikä muutos.

Mikä mieli, mikä muutos,
Mielusassa metsolassa;
Wiikon on wihoissa metsä,
Kauan korpi karsahana,
Ei huoli hopehistani,
Eikä tysy fullastani!

Mistä suuttu suuri luoja,
Wiljan antaja wihastu,
Kun ei anna aionkana,
Harmonkana hoiwauta;

Ellös suuttuko Jumala,
Maanpitäjä pillastuko;
Loki anna aiallani,
Jälläni ilmanta,
Näähä näillä silmilläni,
Kämmenilläni kätellä!

346. Itken osattomuutta.

Kalatuutta Kauko itki,
 Welii toinen werkotuutta,
 Kolmansii osan wähyttä;
 Mie itken sywintä syytä,
 Mie pahinta paipattelen,
 Kun itken osattomuutta.
 Miks' et anna antiluoja,
 Lupoja luja Jumala,
 Kun ma ainosin anelen,
 Kielen kullon kuiskuttelen!

Ei ne muuttana paremmat,
 Eikä pyytäjät pyhemmät;
 Muut ne wiewät wiekkahuulla,
 Ottelewat ounahuulla,
 Mie en weisi wiekkahuulla,
 En ottaisi ounahuulla, *perflagonhet, list.*
 Weisin waiwani näöstä,
 Ottsan hiellä otteleisin.

347. Matalla on mahti mulla.

Matalla on mulla mahti,
 Lyhytkäinen onnen lytky;
 Muilla onni työn tekewi,
 Haltia rahan hakewi.

Muill' on murkinat paremmat,
 Iltaruoat runjahannat,
 Lewiämmät leipälaufut,
stov, stark Rawiammat woirasiat.
 Muut on pyytäjät pyhemmät,
 Muut on miehet mieluisemmat,
 Käywät kullassa kulaten,
 Hopiassa heilakoien,
 Ei niinkun minä polonen,
 Nukkawierulla nutulla,
 Paikkalailalla lafilla,
 Karwawieru kauhtanalla.
 Muut sanowat saamiansa,
 Tuomiansa tunnustawat;
 Mie sanelen saamatuutta,
 Tuomatuutta torfuttelen.

348. Ikäwä erätön ilta.

Siit' on mieleni apia,
 Syämeni sangen sairas,
 Kun ei mielly metsä mulle,
 Taimu ei aionnen Tapio;
 Kun ei anna aionkana,
 Harwonkana hoiwauta.
 Ikäwä minun tulewi,
 Ikäwä tulettelewi,

Tätä tyhjää eloa,
 Annitonta aifoani;
 Ikävä erätön ilta,
 Päivä pitkä saalihiton.

Harwon on nähty näillä mailla,
 Harwon nähty ja hawattu,
 Osia jaeltawaksi,
 Arweltawaksi eria;
 Imehes' on saalis saatu,
 Wirsiä Jumalan wilja,
 Näillä tuhmillä tulilla,
 Waiwasilla waltioilla.

Anna ainonen Jumala
 Miehele anelemalle,
 Anna kynttä kymmeniä,
 Karwoa monennäviä;
 En sua kiwiltä kiitä,
 Enkä kannoilta kumarra,
 Tok en palwele pajuilta,
 Hawun oksilta halaja —
 Kynsiä minä kysyisin,
 Naina jalkoja anoisin,
 Kysyn kynnen kantajata,
 Jalon jalon juoksijata,
 En parasta, en pahinta,
 Kysyn keskikertahista.

349. Anna ainonen Jumala.

Mistä suuttu suuri luoja,
 Wiljan antaja vihastu,
 Kun ei anna aionkana,
 Tee tiliä millonkana!

Surun syötti, synnyn syötti,
 Esiwanhemman elätti;
 Niin mikä' ei minua syötä,
 Kuks' ei kurjoo elätä,
 Surun suurilla paloilla,
 Heimoon herkkuruokasilla!

Jos on minulla muoto musta,
 Muoto musta, kariat kasvot,
 Syöen kaunonen tulisi,
 Hyvä muoto nunnostellen.

Anna ainonen Jumala,
 Anna miehelle minulle,
 Anna kun esiisille,
 Sekä suurelle surulle,
 Kyllin syöä, kyllin juoa,
 Kyllin antoa kylälle!
 Päästä lasta päivän työstä,
 Laita illalla lepoon,
 Karjan käyessä kotihin,
 Hawumetsän harmatesa!

350. Ellös panko pahaksi.

Luulin käen kuffumaksi,
 Lempilinnun laulawaksi,
 Ei kätönen ollutkana;
 Oli koirani omani,
 Ohtosen tuwan owella,
 Raimun pojan kartanolla.

Ohtoseni, ainoseni,
 Mesikämmen kaunoseni,
 Ellös nyt pahaksi panko,
 Jos meille joki tulewi —
 Luien luske, päien pauke,
 Hammasten hajotuswuoro!
 Päästä nyt tänne pääripasi,
 Pueta purasimesi,
 Heitä harwat hampahasi,
 Piitä leukasi lipiät!

351. Suostu metsä suolohini.

Suostu metsä suolohini,
 Laiwu talkkunaisihini,
 Syötä miestä mämmilläsi,
 Talkkunallasi taputa;

Ruippana metsän kuningas, *ep. At. Japrio*
 Haruhippa, halliparta,

Metsän ehtonen emäntä,
Metsän armas antimuori,
Pane kulta kulkemahan,
Hopia waeltamahan,
Kullaista fujoa myöten,
Hopiasta tietä myöten,
Kultasehen kuppisehen,
Hopeisehen hohtimehen!

Uja wilja wikkellästi,
Metsän farja kapperästi,
Rakettuhin rautohini,
Tiettyhin teräsfihini!
Sitte luoksi tultuansa,
Paikalle osattuansa,
Ramauta rautojani,
Tempoa teräsneniä!

Sa'a ukko uutta lunta,
Wisko'os wähän witiä,
Jäälle aiwan iljanelle,
Rantahalle kaljamelle;
Ettei tunnu miehen jälki,
Eikä haise miehen henki!
Jospa jälkiä näkyisi,
Se jälki jäniksen jälki;
Jospa henki haisahtaisi,
Se haju metsän hawuilta.

352. Jäniksen wiwulla.

Hakloan metisen haawan
Metisellä firwehellä,
Metiseltä mättähältä,
Kultaselta kunnahalta;
Tywen työnnän taiwosehen,
Latwan taiwutan lumehen.

Ukko kultanen kuningas,
Hopiainen hallitsija,
Sa'a nyt mettä taiwosesta,
Sa'a mettä latwaselle,
Siitä fuorelle simoa,
Mesi syämehen sula'a!

Elina metsän emäntä,
Waimo puhaswarrellinen,
Tuo nyt wilja tuonnempata,
Metsän linnan liepehiltä,
Simulta simasalojen,
Waskiwaarojen takoa!
Anna juosta wääräsäären,
Kierosilmän keikistellä,
Käyä suuren, käyä pienen,
Käyä kerran keikisenti,
Kohiti minun ppyttöäni,
Wasten näitä warpujani,
Muien siimoista siwute,
Muien ansoista alate!

Jänis jappä, juppaniska,
Suokse nyt kohiti lankojani;

Ellös tuonne mentö'känä
Toisten warpujen tyköhön,
Siellä surma suin pitäisi,
Kowa kuolo kohtajaisi —
Muut kaikki wihaset warmut,
Täm' yksi metinen warpu,
Tywin on työtty taimosehen,
Latwoin laskettu witihin.

Suokse nyt wiinttura wipuhun,
Kanttura tähän kaha'an, *fogelkatea* -
Jouwu riinwiö ritahan,
Pyöräsilmä pnywykschen,
Ennen päiwän paistamista,
Ennen kuun kehittämistä,
Auringon ylenemistä,
Koi Jumalan koittamista!

353. Drawan pnytäjä.

Mielikki metsän emäntä,
Romautta kumpuroita,
Drawat orolle nošta,
Rahat rannoille ajele,
Jotta saisin saunan lyöä,
Räsin koprin kuopotella!

Misäpä olet orawa,
Kussa käyt käwynpurija? —
Eaa nyt tälle saarekselle,

Kule tälle kunnarelle,
Miehen etsivän etehen,
Uotteleman ympärille!

Drawainen kummun kukka,
Kummun kultanen omena,
Oksalla ojentelete,
Lehwällä lewättelete,
Kunnes jouwun jousisani,
Wasamoisani warahun!

Drawainen wäästäjäni,
Kaunis kaswinkumpalini,
Ellös kaartani kamotko,
Waratko wasamiani! —
Päre'jouset, puiffonuolet,
Ei ne kauas kannattane.

354. Linnustaja.

Lennä, lennä lintu parha,
Lennä tänne näille maille,
Pienosille puuhuisille,
Mataloille maahuisille;
Djennate oksaselle,
Lewitäte lehwäselle,
Kusta nuoli noppajaisi,
Tinapalli paiskoaisi!

Wuota, wuota lintuseni,
Wuota oksan juurnella,

Kunnes jousen joututtaisin,
Räsikaaren käänyttäisin!
Jos sa lentohon lewiät,
Ennen kun perille pääsen,
Siivwet siimoilla sitelen,
Warpahat wahalla käärin. *vax*
Utu tyttö, neito terhen,
Luonnotar tytär Lapion,
Seulo seulalla utua,
Terhenistä tepsuttele;
Utu silmille siwalla,
Terhen korville karista,
Ettei kuule kulkewaksi,
Ei näe waeltawaksi!

Loisintoja.

1.

- rati   3.   Ole neito paljo laula.
12.   Mitäni alimenosta.
16.   Mitä aina kärkelewi.
18.   Moltse sinä ifänä.

2.

- r.   6—8.   Ei kilwon kosiösa käyää,
Eikä kilwon kihlaella,
Kilwon ei wihille wieää.

3.

- r.   1.   Jos ma laulan lapsen wirren,
Niin panen parempiäki;
Laulan ehkä woiesfani.
6—7.   Mitin warrelle walaun,
Nousen yhtyen olilta.
9.   Woiwotellen wuotehesta.

4.

- r.   2.   Laulakame lapset pienet.
18.   Yhen miehen warren warfi.
24.   Pawut pienellä pal'olla.

5.

- r.   8.   Eikä panna päärahoista.
           10.   Paperit päärahoista.
           18.   Polwillahan porstuassa.

7.

- r.   4.   Appi ei pane pahaksi.
           6.   Naon tyttö neitosille.
      10—11. Anopen peville syötän,
               Apen karhuille rewitän.

8.

- r.   16.   Ihmiset (naapuri) i. m.

9.

- r.   14.   Ja kulemma kummasina.
      22—23. Ja kansassa kaunihinna,
               Waimoparvessa waliten.

10.

- r.   1—2.   Ei leiwässä leipomista,
               Leipässä hyvän emännän.
           4.   Hyvän waimon tyttäressä.

13.

- r.   3—4.   Ei löywy toisesana,
               Eikä kohta kolmannessa.
           6.   Niin foriita sulhasia.

- r. 8. Jonka kihlat kelpoaisi.
 * Rintaketjut kelpoaisi.
 9—10. Mun sorian sormihini,
 Rinnoille riwahkan neien.
 * Tämän sorian sormiloihin,
 Tämän kainun kainaloihin.
 10. Minun riiskin rinnalleni.

16.

- r. 8—9. Viel' on tässä neitosessa,
 Tässä tynesä tytössä.
 12. Riffahanki rinnallinen.

17.

- r. 2. Kenki rehwanan sylihin.
 3. Kentimiehien rekehen.
 6. Tälle kaunolle (kauniille) kanalle.
 9—10. Luokit wärjätty wäjäwät,
 Kirjatorjat kiiättäwät.
 14. Helkkeä hywät hoxiat.
 16. Kihlat Riian kaupungista.

18.

- r. 1—8. Kufapa näisä kuffunemi,
 Kenpä kielin lauselleni,
 Kun nämät kanat katomi,
 Punapösket pois menemi,
 Tämän funnahan kufulta,
 Tämän lanton päälaelta.

- r.   14.   Pikkowat pifarin laiat.
           16.   Munalintu muunne saapi.
       19—20.   Siwupa tästä tiet tehään,
                   Kannan kautta raiwatahan.

19.

- r.   9.   Pellolla punakiviä.
       11—12.   Kun on Suomen forsasia,
                   Turun kaupungin kanoja.

20.

- r.   4.   Itse istuksen ylälle.
       18.   Silkkipäät syämissänsä.

21.

- r.   1.   Ditanta tujalta tuulu.
       11—12.   Täällä Matti määkäsewi,
                   Kapikoitsi kankahalla.

22.

- r.   2—6.   En forwalle Roostamuksen,
                   En muowolle ween mustan,
                   En rannalle ween raukan,
                   En perätse pertin suuren,
                   En taakse talon suuren,
                   En tuwille tuhman miehen,
                   En rajoille Ruotsin maien.

23.

- r. 1—16. Kuulu suolta suksen juoksu,
 Kannalta reen ratsina;
 Mie toivoin tutun (tufun) tulewan,
 Koriamman kohti käywän,
 Kaunihimman kaskuttawan,
 Näätälaakkisen näkywän,
 Punareuhkan purhottawan.
18. Kerinkanta kellittäwi.
- * Been koira wengottawi.

24.

- r. 10—11. Laaummalle laittelija,
 Puoliso pohatammalle.

25.

- r. 1—12. Näytti petra pienet sääret,
 Karhu karwasen peränsä,
 Yli mäen mentyänsä,
 Kanfahan karattuansa,
 Kun ei saanut täältä neittä,
 Eikä mointa morsianta.
 Ja mitä käwelet surma,
 Kuta kurja koiwellehat,
 Talontyttöjä kysellet,
 Tinnerwöitä tienustelet? —
 Isuuru surisi kormahassa,
 Hietat helu helman alla,
 Kunnattaren kormassa,

- r. Taškuttoman laffariissa.
Mitä teit koko kesosen,
Kuta raukka talwen raaoit;
Lainnut et tenkoa kerätä,
Saaha waiwaista rahoa.
12. Saanut naimoiksi rahoa.
14. Tahtoaksesi tytärtä.
* Tytärtä kuwettoasi.
15—16. Kesät kuusiessa kupašit,
Närehiissä näiwöttelit (näawöttelit).

26.

- r. 6. Kärpällä kylänkäwijän.

27.

- r. 2. Dron nokka (terwahiiri) tien osasit.
4. Kallihisen (kalffihisen, kalittuhun, koriahan)
kartanohon.
8. Olwen katsku kartanolla.
13. Jo tuon näin sanelematta.
16. Mitat aiaskommotiksi.
21. Raheksalla kantosella.

28.

- r. 6. Paremmaista wuotettihin (waaittihin).
10. Kewähisen karfon laula,
12. Sykysyisen orjan otša.
* Sykysyisen runnan naama.
15. Tahi lammašten ratoa.

29.

- r.   2.   Djarotta tien osast.
           4.   Nieriitä ihoamahan.
 17—18.   Näätänaapukat näkyne,
             Kewonrinnat reilottane.

32.

- r.   17—18.   Ennenkun Eskosta eroun,
             Keräsestä kesken luowun.

33.

- r.   1—2.   Tuo poika, pofarin poika,
             Kowin on koiltansa koria.
           7—8.   Muut ne mustaksi sanowat,
             Kekäleksi kelläjäwät . . .
       11—12.   Muien musta, mium hywänen.
       21—27.   Jos minä pilonen piika
             Wielä paialla parannan . . .

36.

- r.   7.   Sulhofainen nuorukainen,
             Wesan kanta kaunokainen,
             Hanki suolta sukkulainen.

37.

- r.   6.   A kun minun miilo trunfu.
       29.   Perinät lähyripäälle.

- r. 32. Sille höyhenisperinät.
* Sille silkkinen potuska.

39.

- r. 7—8. Mitäpä laulan laiha piika,
Kuta kurja kuifuttelen,
Wiekutan weretön tyttö.
13—14. Muihen kullat kuuntelewat,
Muihen oppiwat omaset.
20—21. Viel' on wien wirstan päässä,
Kymmenen kylän ylitse;
Viel' on tuotai tuonnempana,
Etähämpänä sitai.

40.

- r. 5—8. Kun on siklo Siitaria,
Keena on lesen poikaa,
Opala on Dutin poikaa,
Atkala on armotonta.

41.

- r. 40—43. Jalan on polku polttinainen,
Jalan siirtö sinikkoinen,
Tukka maksawi tuhannen,
Silmät seitsemän satoa.

42.

- r. 26. Helman hienon heitännästä.
31—32. Weräjiä purkomahan,

- r. Porttiloita potkimahan.
33. Heti kättä kappeäisin.

43.

- r. 13. Sitte (sille, tuolle) kättä k. —
19—20. Tok mie wierehen käwisin,
Waiffa wierisi werenä,
Lawan laiat lainehtisi.
24. Kalma kaulan kantimesa.

44.

- r. 23—26. Kun näkisin kullan kutrut,
Siinä puolisen pitäisin;
Näkisin ihanat silmät,
Siinä söisin iltaseni;
Kaswon kaunihin näkisin,
Se ois mulla murfinani.

45.

- r. 15—16. Sinä siellä meren päällä,
Minä täällä surusäällä.
22. Käet wettä wäännellessä.
24. Kulkiesansa kotihin.

46.

- r. 4. Waiho aaltojen selällä.
* Lapin laajalla lahella.
6—7. Saksan salmissa sywiissä,
Juutin solassa pahassa.

- r. 36—38. Kolmannen tuletteleisi,
 Minun fullan linnulleni,
 Ja fullan kanaselleni.
 37. Kahan rakkahan välillä.

47.

- r. 6. Tahi Kansuusiin rajoilla.
 18—20. Muut fullat kotona naiwat,
 Saawat häänsä Suomen maalla,
 Minun ei kulta nai kotona.
 22—23. Piti häitä Pietariissa.
 29. Muina fihloina fiwäri.

48.

- r. 8. Päänpiolla Pietariissa.
 12. Kaahla kaimis Karjalasta.
 14. Wai vielä tänäki päänä.

49.

- r. 3—4. Yksi armas ainiantti
 Tällä kaitella kylällä.

50.

- r. 8—12. Ustu armas wiereheni
 Tähän uuteen luhtiin,
 Lafanaisseen sänthynn;
 Kun et tulle, tule jos taho,
 Kun et wierre, wiere jos taho.
 18. Lämpönen lähettelewi.

52.

- r. 1—2. Muien on kulta kulkemašsa,
Muien armas astumašsa.
12. Armo arkuašsa asuwi.

53.

- r. 16. Kolttiwan koan e'ešä (ššäšä).
18. Kurmešsa nuhaelewi.
20. Muštakulmani kulosa.

54.

- r. 6. Kaipašin kaonnehia.
* Katoneita kaihoelin.
* Enemmän elänehia.
17. Ja walitsi walfiani.

55.

- r. 4. Yhen peiposen pesemät,
Yhen hanhen hautomaiset.
19—22. En nyt tuota toivo'kana;
Ei tule sinä itänä,
Ku ei ottanut ewästä,
Syönyt ei lähtöruokiahan.

57.

- r. 10—11. Hywä metsä (pelto) hyötymähän,
Lepikkö lepeämähän.

- r. 21—24. Kaunihimman lauran kasmaa,
 Tuopi otan oivallisen,
 Sekä runsahan rukehen,
 Paremman terän tekewi,
 29. Ilona ison koisä.

58.

- r. 6. Lähenewi lähtöhetki.
 17—18. Ken lie luo'un luowuttanna,
 Niwotun erottanunna,
 Mielitieton temmannunna,
 Walinnunna walfiani.
 * Ken otti minun omani,
 Ja walitsi walfiani,
 Muien mustien seasta.
 21—22. Wast' oli putkelle puhennut,
 Heristynyt hiemumahan.

62.

- r. 4. Uksilta ulajawilta.

63.

- r. 13—16. Sitte syöwät liiat linnut,
 Wiewät waiwaset warikset.

71.

- r. 1—2. Tunnettihin tuuwittaisä,
 Laulettihin liefuttaisä.
 5. Niin on niin olenki saanut.
 9—10. Kun tulisi Tuonen Tuomas,
 Mataisi Manalan Matti.

- r.   *   Tuli yksi Tuonen Tuomas,
                   Mateli Manalan Matti,
                   Hiekka Heikki heräskytteli.
 18—23.   Kyll' on kyitä käärmehiä
                   Apen paian kauluksiksi,
                   Manalla matoja kyllin
                   Kyn'n kirjokintahiksi.

72.

- r.   16.   Huoli warren valmistanut.
 27—28.   Tuo Jumala Tuonen sulhot,
                   Tuonen sulhot, maan kossat.
 32—37.   Ippi ei paitoa anois . . .

73.

- r.   15—20.   Baan vielä iällä tällä,
                   Tämän hymmenen kululla,
                   Ei oo tarves tuhman tulla,
                   Siankärsien kävellä;
                   Kun ei tulle turpiammat,
                   Koriammat kofti käyne,
                   Ajane sinisatulat,
                   Siniwiitat wiilletelle,
                   Tulewi han Tuonen sulhot,
                   Marssi maan matala Matti,
                   Hiekka Heikki heräskyttäwi.
 25—26.   Tuonne'pa Tuonelaan menenki,
                   Noille Tuonen sulhosille,
                   Manan poikien majoilte,
                   Kalmalaisten kartanoihin.

75.

- r. 17. Ostaitsi Turusta turkin.
* Toisi turkin Turun maalta.

78. *)

- r. 3. Kinta hietä hieputtelee.
8. Kauan karmakasiffkana.
13—16. Käynkö wuoen, wai yheksän,
Käynkö kaksii, wai kaheksan.
21—22. Kuku kullat kulumittasi,
Hopiaiset huulittasi,
Alkaneiset alta kielen.

80.

- r. 13. Kewyt kanta keikutelko.
* Kerinkanta keikuttafo.
21. Rajakenttiin rakastu.

81.

- r. 7—8. Luwille tupakkajutojan,
Oskennuksen olkilöille,
Hurjan housun huuhtojaksii,
Pahan paian sotkijaksii.
18. Waimostansa waihteileisi.
22. Jokiteille juohattaisii.

---

*) Katso I Kirja, 177 laulu.

82.

- r.   5.   Rihlattu kiloksesänä.
           9.   Naitihin noriperiä.
      16.   Rangaškoivun kauneutta.
      35.   Taitan vastaan warwifosta,
           Lempiwastan liehautan.
      36.   Pyhän wirran pyörtehestä.
   43—44. Panen kullat fulmilleni,
           Sinisilkkit silmilleni.
      53.   Ritpakihlat kannetahan.

83.

- r.   9—10.   Waan ole kiitetty Jumala,
           Ylistetty yksi luoja,
           Jopa nyt tällä kymmenellä,
           Tämän kymmenen alussa.

85.

- r.   5—8.   Kun ei Haasinen hakenut,
           Pekan poika pois perinyt.
   15—18.   Menen neiti Määttälähän,
           Omin jalkoini osoan,
           Olli Puuhakan owille,
           Antin pojan puolisoiksi.

86.

- r.   39.   Ihmiset ihoamahan.

88.

- r. 16. Keltun saksat saattelewat.
24. Lehmät heinän heittämättä.
30. Kantamani kannoillani.

89.

- r. 5—8. Ompa muita muistempia,
Tiellä terwasfantoloita.
12. Terwasfanto kauemmasi.
14. Terwasfanto kaunonemi.
18. Uuen linnan limppuleipä.

90.

- r. 6—7. Minä kaunis kauppoani
En löyä omilta mailta.

91.

- r. 9—12. Eipä luultu luopuwani,
Uskottu eroawani.
19—22. Lähen werka wieremähän,
Sametti samoamahan.
27—28. Pääni pääsky päästäntähän,
Heikko henkeni elolle.

92.

- r. 32—38. Enos' on hyvä eleä,
Luona Pielisen pysyä,
Hyw' olla Dritwe'ellä,
Kaunis Kartiskin lahella,

- r. Karttikan kaloja syöä,
Juoa oتراista olutta,
Linnun piimeä piteä.

93.

- r. 4. Lohmemmaksii tunnetahan.
6. Kehnommaksii keräkatahan.
8—13. Kun mua hymät sanoisi,
Parempaiseni panisi;
Waan panee pahemmat laikki,
Kehnompani kelläjäwi.
12. Sit' on winkiä wihampi.
19. Puhelee putelikaulat.
23—24. Mitä nuo minušta mietti,
Kuta kuitenki sanowat.
28. Senpä he minušta saawat . . .
32—35. Tyhjä jäänehe jällelle,
Jos kuinka saneltanehe.

94.

- r. 4. Sirki suotawa sirisen.

95.

- r. 2. Imeheksi naapurihin.
26—31. Elköhön minun täheni
Hoppu huorilta katoko,
Puhe puuttuko afoilta,
Pakko pyöwelin paloilta,
Mure mustilta meroilta,
Suru suikin iltasilta.

97.

- r. 7—8. Suotta soimat nostettihin . . .
 12—13. Sanottiin minunki ennen
 Syrjin syöväni urohot.

98.

- r. 16—25. Ken mua kovan kofewi,
 Tuli häntä turmekohon;
 Ken mua pahoin panewi,
 Wesi häntä wellokohon.
 17. Kerran kertoeltawaksi.
 18. Käynpä kohta konstimmaasti.
 20—21. Käyn kun sätkö säärtä myöten,
 Tamma jalvoja taluen.
 23. Nhenkään ylistäväksi.
 24. Allemmaksi pään panisiin.

99.

- r. 4. Kiehun kielikammarissa.
 7—8. Sanat päälleni sateli,
 Puheet päälleni puteli.
 10—11. Matin kanssa maanneheni,
 Pelanneen Pekan keralla,
 Olin kanssa olleheni,
 Lewanneen Lemetin kanssa,
 25. Unen liian liituttelin.

100.

- r. 30—31. Nousin kynnäswarfilleni
 Kukka kiroilemahan.

- r. 34—35. Miksäs näin warahin lauloit,
Mottelit aikasehen.

101.

- r. 11. Ennen kierrän männyn kerkän.
* E. f. fenkiäni (fiukoata).
13. Ennen palwelen patasta.
15—16. Ennen lehtiä lepytän,
Kun lepytän lemmon naaran.
19. Tästä paifasta pahasta.
* Tässä paifassa pakanan.
21. Hyppäsin minä hypyllä.

104.

- r. 13—14. Salasaaria salohon,
Karipäitä kaikin paikoin.

107.

- r. 25. Pyhäpaiat pyykitseni.
* Pyhäpaitansa peseni.
25—26. Pyhäpaiat pyykinneni,
Arkipaiat annelleni . . .

108.

- r. 15—16. Puhu tulta Hiien tuoma,
Saa walkia Lemmon saama.
22. Walkiata saamaseni.

109.

- r. 16. Rotkotin rokan perillä.

110.

- r. 10. Loffi=luotojen nenähän,
Lofit luowolle menewi,
Karille meren kalemwat.
- r. 23—24. Jolle haastaisin haluni,
Pakajaisiin mielpahani.
39. Olfet kulaswesille.

111.

- r. 24. Tinanauloin (neuloin) tiffaeltu.

113.

- r. 4. Kalpehin (karpehin) kylän k. —
10. Kalasaunoilla sawustuin.

115.

- r. 27—28. Joille saatto saarehinen,
Jouwutti (juohatti) joentakenen.

116.

- r. 13—14. Witsan wiiašta hakea,
Koiwun korpinottelmošta.
17. Ja hoputa (hokea) housutuutta.

119.

- r. 4. Puotujansa lohtuttawat.
11. Minun mielifääntöjäni.

- r. 16. Kalsut Kalman poikasille.
* Kengät kielen kätöjälle.

122.

- r. 7—8. Tuli kulta Kuopiosta,
Savon maalta sarkatanffi,
Sotahaitto heinikösta (helwetistä).

124.

- r. 1—2. Miten on mieli neien nuoren,
Mieli muien morsianten.

125.

- r. 14. Paula luotu lintusen.
* Paula, laula lasten lintu.

126.

- r. 14—16. Jo kuulin kukahtavaksi,
Lempilinnun laulavaksi.

127.

- r. 3—4. Minull' on huolet kolmenlaiset,
Murehet monenlaiset.
7. Kolmas keskellä syäntä.
10. Senpä pauloilla panisin.
16. Suullittelisin suhilla.
23—24. Se minun manalle wiepi,
Tuonelahan ennättävi.

128.

- r. 4. Riemusahan reikahuvi.
 9—10. Maassa mieleni makaavi,
 Alla warmaisten asuvi,
 Maassa mustina matoina,
 Kirjawiina käärmehinä.
 12. Nurmessa nuhaelewi.
 25. Kylä toivo kylpeneeni.
 28. Waloin wanhoilla wesiällä.

129.

- r. 12—16. Kanna karwasta syäntä,
 Mie musta murehen tunnen,
 Kannan karwahan syämen.

130.

- r. 8. Niwossa ajattelewi.
 13—14. Itkupa ilona kurjan,
 Huoli hoikan riemunani.
 20—22. Ei siskon sininen silkki,
 Ei emon käet kätewät,
 Ei weikon punanen werka.
 27. Minull' on itku iltatyönä.

131.

- r. 24. Mure mustia sanoja.
 26. Manalainen mahtawuutta (mahtiloita).

132.

- r. 8. Kuni lauttoa lahjoista.

133.

- r. 1—2. Mitä sie kiwi kitiset,
Mitä wuori waiharrehat.
4. Sauhaissa wähäwäfinen.

134.

- r. 15—16. Ett' on pieni pyörittäjä,
Sauhaja wähäwäfinen.

135.

- r. 1—2. Mitä kaikatat karitsa,
Kallatat kiwen lapatta.

138.

- r. 10. Wiifuna wihittänehe.
12. Otetaan omille maille.
19—22. Urpa waan walehtelewi.

139.

- r. 17—20. Kun mie katson firkonmäelle,
Kyll' on miestä firkonmäellä,
Housu päällä horjumassa,
Wästi päällä wärjymässä.

141.

- r. 11—16. Toinen kun sanan sanowi,
Minä kaks wastaelen;
Kun tulewi tuffahani,

- r.   Haparoimi hapšiani,
Tufastani tuiwerrutan,
Hapšistani haiwerrutan.

142.

- r.   2. Oma walta walskiampi.
              4. Walta wierahan wilumpi.
              * Wilufempi wieras walta.
              7. Niin on orja orjuneessa.
              17. Piteä minun pitäisi.

144.

- r.   9. Weikko osti paperipankon.
              * Welä anto paperin ja pännän.
              13. Sisäkö osti silkkipankon.

148.

- r.   5—6. "Minne neito wettä kannat?" —
              "Isolleni silmiwettä."
              18. Mene siitä Pietarihin (kaupunkihin).

149.

- r.   5. Katsoin wierelle Wirtasalmen.
              31—32. Kala suola sunpeniana,
              Wesi suola suuruksina,
              Sawu ilman saastutteli,
              Katsku karkia kaotti.

154.

- r.   6.   Pahat waiwät palttinalla.
 11—12.   Maksan marjan poimennalla,
             Punasilla puolukoilla.
 17—18.   Ummun joutsenen joesta,
             Kammista lihawan linnun.

155.

- r.   12.   Kun koira pahassa säässä.
 17—18.   Harwoin orja lemmen saapi,
             Orja lemmen, wanki wallan,
             Ei minä millonkana,
             Pojan waimo polwenahan.

159.

- r.   5—12.   Kuusi kuusista tupoa,
                     Kaksi maitokammaria;
                     On täällä tuhat tulinen
                     Kuusi kuusisna tupana,
                     Kaksi maitokammarina:
                     Tie musta kotahan juoksi,
                     Kttahan aho siliä.

160.

- r.   7—8.   On täällä tuhat tulinen
                     Sata sarwen kantajana.
           15.   Senki sarwet sammaliissa.
           27.   Kärpäset käet kywitty.

162.

- r. 3. Taiten taimen kasvatella.
 6. Ikäville istumille.
 18—19. Namut aitan kynnyksellä,
 Puolipäivät porstuassa.
 21—22. Wiikkauet westiivellä,
 Kuukauet fujoisten suisä.
 22. Kuutamet fujaluhilla.

163.

- r. 12—14. Särin siellä nisukakun,
 Siivelin sanlihoa,
 Wiilekselin woita päälle.
 16. Myyrihin mä Myyrölähän,
 Myyrön pojan puolisoiksi.
 35—36. Karpion käen osalle,
 Riikipannin riskahutti.
 42—43. Halko haapanen käessä,
 Pitkä keppi (witsa) pihlajainen.
 46—47. Miessä on paha pietetty,
 Pitkä kanto kasvatettu.
 49. Rannen alla kasvatettu.

164.

- r. 25—32. Noin sano anoppi muori:
 ”Empä ennen mie miniinä
 Noin elellyt nuorempana,
 Ruunnellut kufon sanoja,
 Roustin kufon kutsumatta,

- r. Anopen anelematta.
Muut oli unta ottamassa,
Pere pitkänä pehuilla,
Mie jo keikuin keträlläni,
Wärkyin wärttinäisilläni.

165.

- r. 4. Piennä penkin istuntahan.
17—18. Tuosta sai toruaksensa,
Sananlaususta sanoa.

166.

- r. 4. Huulet surmo huumaressa,
Kielen pieksi petkelellä.
5—6. Poies potki mutimesta,
Ajo waippansa alate.
* Poies potki peittehensä,
Ulos sänkyänsä särötti.

168.

- r. 3. Waalit walfian urohon.
5. Wiinan juoa wiilletellä.

169.

- r. 6. Kulta kuisfuteltaessa.
32. Se minulle annettihin
Penkkipankko pönäkseni.
40. Miehelässä ollessansa,

- r. Miniänä miehelässä,
 Drjana anoppelässä.

170.

- r. 14. Weikon korjan wieriävän,
 23--24. Anto appi aisanpäättä,
 Anoppi awainperiä.
 83--84. Eip' on paistu lempileiwät,
 Eikä wehnäset wihiisty.
 85--86. Weikon lapset lastuilla.
 * Weikon lapset laulamahan.

171.

- r. 5--8. Ehtäsi emantuuehen;
 Korjasi kowalta työltä,
 Päästi mieron huhmarelta,
 Kihlasi kylän kivestä,
 Riisan warresta walitsi.
 23--24. Loukusta jykäin loukku,
 Rannalta rasein karttu.
 29. Kowat paikat kohteloista.

172.

- r. 4. Suuta sullalle sulutan.
 8. Oma wanhempi wasersi (osasi).

173.

- r. 21. Ilsein oma emonen.
 28. Eikä kauhalla älyä.

174.

- r. 3—4. Minä tuutia nufutan,
Laitan last' unen rekehen.
4. Tuuwitan unen rekehen.

175.

- r. 21. Saiji liikkaki lewätä.
23—26. Uuni ulkona fysywi,
Uunen poika porstuaassa,
Koukkaawi owen takana,
Lansuwi lakehifestä.
37—38. Maarian makeinta unta,
Pyhän pohratsan parasta.

177.

- r. 1—2. Tuuwitan tuhaista lasta,
Kesällistä keikuttelen,
8. Maastonta waatetella.

180.

- r. 7. Punakuoren koirukosta.
11—12. Lasta pientä kättyessä,
Turwatonta tuutuksessa.
17—18. Tuli on tullut wierahalle,
Wara toisen warmoille.
24. Tasapäähän tappelohon.

181.

- r. 18. Lappi wanhemmatomaksi,
29. Neittä kaskikankiloista.

184.

- r. 6—8. Kirkonfirjan kantajaksi,
Esiwallan wanhimmaksi,
Pohostan pohatimmaksi.
10. Kaiken kaupan katsojaksi.
14. Paperin pitelijäksi,
Luffarin luettajaksi,
Suuren suutun kaalajaksi,
Halki käwjäksi keräjän,
Jutun julki juoksijaksi.

189.

- r. 21—22. Kyll' oisi kynnen antajoina,
Lantarin taritsijoina.
24. Sakastihin saattajata.

190.

- r. 7—8. Purlakalle puolisoiksi,
Rammalle rakastajaksi.

191.

- r. 8. Tieä en tuskutellesani.
- 11—12. Kenen pieksiä pesemi,
Kenen lyöä lyffeämi.
12. Kenen lyöä lyffäelen.

192.

- r. 13. Tauti tamman tappakohon.
- 31—32. Hym' on tyttö tynnempänä,

- r. Piikalapfi pienempänä;
Ei se miehille melua,
Eikä suutu sulhasille.

194.

- r. 14. Toista mointa muotowampi.

196.

- r. 6. Ei parane piikarikko,
Eikä waimonen wahinko.
17—18. Suolattoman suositella,
Pepytellä leiwättömän.

198.

- r. 12. Paremmantfi paijittaja.
15—16. Ei ollut isoni syytä,
Eikä waltawanhempani.
20. Mielipuoli mestasime.
22. Tieten terwan keittimehen.
* Wasten walfian sisähän.
35—36. Jo sainfi mokoman muowon —
Warikfelta warren otti,
Korpilta nenän forian.

202.

- r. 11. Wuotin wiikon wirkiäistä (wihkeitä).
15. Weren uuelta (pellolle) wetäjän.
22. Rohi päättä kolkkasewi.

203.

- r. 4. Hiivus ei wisko vihmallaki.
 7—8. Tuuti tuffa tuulettaki,
 Hiivus winku vihmattaki.
 12. Muhotellen muorillensa.
 14. Nauratellen naisellensa.
 15. Katsos meidän kantturoa.
 23—28. Kun konga tuli tupahan
 Tuli kun tukan wetäjä,
 Näky kun näpistelijä,
 Witsa wäännetty käessä,
 Pitkä seiväs olkapäällä,
 Kohotettu koirun latwa.
 25—28. Wäätty witsa, kääty kattu,
 Karsittu karanko käässä,
 Kolotettu koirun latwa.
 32. Jän kaiken itkijätä.

204.

- r. 12. Konsti korjan kannellani.
 28. Läävät läntämoisillani.
 31. Jo tuosta joki tulisi . . .

205.

- r. 10. Uros uusi lainattihin.

206.

- r. 17—18. Multatukka myötänäni,
 Sawitukka saahkanani.

- r. 21—22. Mies on mulla mielipuoli,
Uros tuulenmiehellinen.
29—30. Alttinan kylän afoille,
Polttinan kylän pojille,
Nelin riunoin neitosille.
36. Harjakset hajottelewi.

207.

- r. 11—12. Hullun hurstille ruwetko,
Wiinawillin waattehille.

208.

- r. 18. Wäsyin wärfin turjusselle.
* Wäsyin wäinän wuotehelle.
20. Olutjuomarin ovelle.

209.

- r. 4. Eikä pyörrä pojan waimo.
6. Eynkä lykkeä fiweä.
30. Ei anota linnan alle.

210.

- r. 35. Käsi waatiwi waletta.
42. Sänkyhyn ufottomahan.

211.

- r. 35—36. Hopiatt' en huoli'kana (ammonkana).
Waskett' en warusta'kana.
48. Enkä wälttäisi wähättä.

213.

- r. 5. Konstill' on kowa rufama.
21. Kun on kihlat kuffarossa.

214.

- r. 9—15. Nai wanha nuoresta,
Meni nuori vanhalle;
Wanha tunkihen Turkuun,
Toi sieltä rätsinän;
Nuori sylki ja potkasi:
”Mene tästä lemmon wanha!”
29—30. Wanha tunkiin Turkuun,
Toi sieltä pletin (tsiepit).
* Wanha tunkihen metsään.
Toi sieltä karasen (witsasen).
31. Alko nuorta napsutella.
33—36. Ele kulta kulmaseni,
Ele simpusilmiseni!
Mie sun hattaras pesen,
Ja juon hattarawetesi.

Muutammat kertowat joka wärsyn wäliin leipo lei lo
t. lele pu pu t. leile pu.

216.

- r. 11—14. Soisin fontaista pihoa . . .
24. Pikarit piwaassa wiertä.

218.

- r. 11—14. Wenäläiset weikkonani,

- r. Wenakot sisarinani,
Kylän naiset kyllinäni.

219.

- r. 6. Oman kufon kuuluville,
Oman pihan rikkasille,
Oman käen kuffumille,
Oman koiran haukkumille.
18. Juoa wettä wirsun alta.
* Ropehesta wettä juoa.
20. Pifarista pinkotinta.
* Kultakupista olutta.

220.

- r. 1—3. Niin on niin minun emoni!
Kaswatit kanoja paljon,
Koko joukon joutsenia.
10. Toisen kanto Karjalahan.
15. Tappo tauti Karjalassa.

221.

- r. 8. Bartalooni wakkutteli.
12. Kaswot kaffi kalvennehet.

222.

- r. 1—2. Toisnpa polonen toivoin,
Toisin mie kätesin kälkö.
6. Meren lintuna lipua.
10. Toisin käw' minun kätehen.

- r. 29—30. Kasfikantohin käwisi,
Kiwikköihin kierrähtäisi.

223.

- r. 1. Dhoh minua poloista.
4—5. Jouwuiin puille pyörtäwille,
Warwille wapisewille.
7—10. Kunne puu pyörrähtelewi,
Warpa waapahutteleksen,
Sinne pyörrähän jälestä . . .
25—29. Weikoiksi we'en kaloille,
Armahaksi ahwenille;
Siellä forsa suojeleksen,
Lawin lapset laajeleksen,
Siika suutani siwumi.
29. Siika päätäni sitowi.
35. Sisar syöpi siikasina.
35—36. Siikoina sisaret syöpi,
Weikkoini we'en kaloina.
38. Iso suurina kaloina.

224.

- r. 1—6. En itke isoni maita,
Enkä maammoni majoja,
Mait' en weikon wierettele,
Enkä siltoja sisaren;
Itken kurja kulkuaani,
Raukka rannan juoksuani (kiertoani).

226.

- r. 16. Niinkun puola puolikypsi.
 18. Tawi taaton tanhuilla.
 23—24. Koti muilla koppelloilla,
 Kartano kanoilla muilla.
 24. Kartano we'en kaloilla.
 29—32. Usuntori on aukehilla,
 Katokseni kankahalla,
 Hongikossa huoneheni,
 Pirttini petäjäkällä.
 35—36. Meren aallot aittanani,
 Meren waahet waippanani.

228.

- r. 4. Penin armossa aleni.

229.

- r. 9. Wäsy forpien wälillä.
 15. Pässit päättäni punowi.

231.

- r. 3. Sulhasten syänten syöttö.
 10. Saksan saunakaršinasä.

232.

- r. 15—17. Pilwiä punasen taimon
 Namuhetkellä iässä,
 Vänessä lähellä illan.
 19. Kesälintuna lipusi (liwahti).

- r. 22—23. Katsos nyt minun katalan
Toista toimittaa pitävi.

233.

- r. 2—3. Piika pilvipäivinäni,
Laps' emoni lattialla.
20. Joka koiran komaella.

234.

- r. 6. Rehnon tauran kasvajaksi.
14—15. Kun ma nousin, notkot nousi,
Kun ma astuin, maat aleni.
18. Waapukkainen warwikolla.

236.

- r. 1. Lättän tästä roualahan.
4. Wasfiista wajoa (wako) myöten.
12. Hyvä wuosi wierahaksi.
14. Laitarit lasetteleksen.
25—26. Tulla Turun neitosten,
Saaha Saksan morsianten.
41. Leitar tahtoo leikin lyöä.
59. Pesemist' on pyöräpöyät.
73. Millä maksan rouan palkan.
81. Anna mulle nuori sulho.
91—92. Nuori sulho saatiin,
Nuori ja soria sulho.
93. Nlene, nlene armas roua.
* Nlene, alene armas roua.

237.

- r. 6. Tansin tallaellakseni.
19. Keifun kellarin perässä.

238.

- r. 1—2. Soita'pas soria sorsa,
Rannan joutsen rallattele.

241.

- r. 1. Tunne tyttönen minulle.
3—4. Tälle Juwan junffarille,
Koko Sawon sankarille.
8—10. Yks' on tuolla wehkasuolla,
Toinen silwe'kankahalla,
Kolmansi kotona aitta.
12. Siin' on wehkoja sisäissä.
14. Sihen on koottu silpehiä.
* Siin' on parffia sisäissä.
16. Siin' on tyhjää sisäissä.
18. Kolme kalan kylkiluuta.
23—31. Kaks' on lehmeä minulla:
Yks' on sääski, paarma toinen.
Sääski woilta säästösämpi,
Paarma maiolta parempi.
23—34. Kolm' on ruunoa minulla:
Yksi tai, lutikka toinen,
Kolmas kirppu kipperöinen.
Täi on niistä taitawampi,
Kirppu paljo kapperampi,
Lutikka se lutteroinen.

244.

- r.   1.   Ei ole Heikillä (heikolla) hewoista.
           9.   Ne on lyhwen lylleröitä.
           18.   Sekä polstarit punaset.
       33—34.   Alka ei arttia wetäisi,
                   Laps' ei leipeä anois.

245.

- r.   4—5.   Ajaisin ma naisin (naisten, naisi-) maalle
                   Ja naisin netosta kolme.
           9—10.   Itse muorta naurattaisin;
                   Wanha töitä muisteleisi,
                   Raatoja rakenteleisi.

248.

- r.   6.   Häjy toisen tähtehille.
           *   Tuoni toiste nainehelle.
           13.   Lämpimämpi lehtowieri.
       13—14.   Leppeämpi lepän kylki,
                   Ei kun lesken wuotehella.
           16.   Tuoni toisin ottajalle.
       17—24.   Lempo lesken lepyttäwi,
                   Ennen naiun naurattawi;
                   Leski lyöpi leistikäki,
                   Nappajawi naurustaki —
                   Jo on leski leikin lyönyt,
                   Pitänyt ilosen illan.
                   Pehmiämpi koirun pehko,
                   Kun on lesken käsiwarsti.

- r. 28. Ennen maaton maaniteltu.
29—30. Ennen saan kiveltä kielen,
Maain paaelta pafinan,
Ennentun lesken leufaluusta.

249.

- r. 4. Keko kellon täntehinen.
19. Kuisuttelen, lausuttelen.
23—24. Sulhaselle suikarille,
Mufamalle muikarille.

250.

- r. 1. Mitä tässä mietitähän.
10. Raiwon korvat kaihaleita.
23. Röyhän miehen kattilassa.

251.

- r. 2. Jankaitfinen kasakka.
16—18. Sen kynnän kylän ahoja,
Mieron peltoja wakoan.
18. Tyttärille työnnättelen.

252.

- r. 31—32. Wieras kynti suuret konnut,
Wieras niitti suuret niityt.
33—34. Mie kynnän kiwikoloja,
Rakentelen raunioita.
* Minä raukka raunioita,
Aholiennettä ajelen.

- r. 36. Lepiköitä leikkaelen.
41. Wiskoan Wiron saloille.

253.

- r. 4. Rannalla rahanfuluja.
8—9. Heitin hentuet sanani
Wiron piikojen piivolle.

257.

- r. 2. Ämmät äykkyä äherti.
8. Kanan lapset karsinaista.
12. Lekkeritki leklattaisn.
21—22. Piteleisn kaikki piiat,
Joka lesken liikuttaisn.

260.

- r. 1. Moness' on majassa maannut.
8. Minun koion kohta'ani.
* Wasten muita waiwassa,
Muita tuomia emosten.
17—18. Säräjäwi järwen rannat,
Wastoawi waaran rinnat.

262.

- r. 3—4. Tuosta kauniista kanaasta,
Pinfistäpä Piisastani.
12. Wieretti oman werenti.

264.

- r. 9—10. Kun tämä kannettu katowi,
Tämä lapsi lankiawi.
13—14. Itävä ison tulewi,
Kun poika poies menewi.

265.

- r. 11—12. En sillon kuzille kuole,
En riuru piharikoille.
17. Kaunis rauan kalskehesen.

266.

- r. 4. Hyllää hyvä werensä.
31. Kiwikölle kiiättävät.

267.

- r. 12. Oman linnan lintti- (liina-) päitä.

270.

- r. 12. Wirren työlle työlähälle.
15—16. Paulaen sanat sikiivät,
Soittaen somatti wirret.
20. Lausupaacelle langetamme.
28. Gormet formien wälihin.
34. Huomenemme huopeheksi.

272.

- r. 6. Kauniista kammarista,
Kaulalta hopehiselta.

- r. 8. Sormet soittajan tapahan.
9—10. Anna kuulua kujilla,
Kajahella kankahilla.

273.

- r. 12. Kauniilta kalakuvulta.
16. Kurjan kuiserrellesani.

274.

- r. 4. Pauleleisin lammin lummin,
Merem lummin liirettäisin.
28. Tuihi tylmät kirkweheni.

275.

- r. 8. Wiisi wirren alkajalle.
10. Rinta ei raswoitta rimaha.
* Rinta raswatta ritise.
12. Pikarini pisteleisi.
18. Tungen tallin tunkiohon.

276.

- r. 7. Laaria taritta'isi.
19—20. Paki lankei laulajalta,
Kulffu kuiwi kulkujalta.

277.

- r. 2. Oksat karsin, tien ojennan (tienohista).

278.

- r. 9. Mies weretön wierettelen.
 11. Wieriltä werettömiltä.
 * Leuoilta lihattomilta.
 12—13. Ilman iltani fuluksi,
 Wähän päivän wietteheksi.
 17. Otetuita luottehia.
 25. Laulut ei lakohon kaatu.
 49. Kalatuutta Kaufomieli.

279.

- r. 3—4. Paillista laulajata,
 Kujillista kuffujata,
 Wierellistä wirffajata.
 5—8. Ei ole näissä näitä nähty,
 Näitä nähty, näitä kuultu,
 Paffipäitä laulajia.
 12. Päästä kun päivän kaffarasta.
 15—16. Niinkun kahta kanteletta,
 Kolmia koan-owia.
 37. Kun aika toisin tulewi.

280.

- r. 10—11. Omat laulut laittamani,
 Omat tieltä tempomani.
 15—16. Katajoista kaffomani,
 Hieromani heinikosta.
 18. Laissa lammasten keralla.

- r.   *   Mustan Muurikin jälessä,
              Kimmon kirjawan perässä.
              *   Mustan lehmosen jälestä,
              Kirjawai sen kintereestä,
              Walliaisen waatiesta.
 21—22. Kirjawan kiven siwulla,
              Paaen paksun pallialla (lappialla).
              26. Lausehet wetenä wieri.
              28. Sowittelin sommelolle.
              32. Kuppihin kuparisehen.

281.

- r.   9—10. Toisin wirteni wilusta,
              Laulut kaikki pakkasesta.
              12. Petäjäisen pöyän päähän.
 27—28. Otetaan oluttupihin,
              We'etähän wiinan luoksi.
              34. Lakiainen lappakohon.
              *   Kurkkihirsä kiuwakkohon.
              56. Hyvät herrat hellitellä.
 61—68. Laulelensa, taitelensa,
              Laulelen hywänki wirren,
              Kelwollisen kellittelen,
              Kaunihinki kaskuttelen,
              Weän wirttä, kun wetosta,
              Laulan kun latua myöten,
              Suusta kun sulan synästä,
              Päästä päivän kaffarasta.

282.

- r.   1—2. Lakkämästä laulamahan,

- r. Saakama sanelemahan.
8. Enkä loihutulaulajoita.
19. Sinä synnyit syylingsissä.
26. Waan en julkia kylässä.
28. Piilat pilkkana pitävät.
- 31—32. Ei huoli hotarin poika,
Hotarill' on huonot housut.
- * Ei huoli tämä hotari,
Piä ei piioista lufua.
- 35—36. Dmpa nauru naisillaki,
Sekä pilkka piioillaki.
- * Kyllä tieän naisten naurun,
Naisten naurun, piian pilkan.
38. Nawan alla, päällä polwen,
Reškellä sitä wäliä.
46. Eikä kulkku kuita juokse.

283.

- r. 34. Meren waahet waattehissi.
58. Pojalle punaset puskut,
Kengille rewon tyypärin.
70. Allit aitan lattialle.
86. Muutan mussan tonkijaksi.
89. Niinpä sä laulat lorpottelet,
Kun jokonen juoksettelee,
Niinpä suusta surfiasta,
Kun on petran hännän alta,
Niinpä päästä paljahasta,
Kun on suumasta fivestä.

287.

- r. 10—11. Niin joisin joka oluen,
Joka kannun kallistaisin.
20—21. Olija meitä oivat weljet,
Me olimme oimoweljet.
25. Lefferinki leflatimma.

288.

- r. 6. Työsti lyffiiä tytärtä.
7—8. Ruusun markoin mallattappa,
Taalterin humalanaula,
Paras waimo waskitengan.

289.

- r. 4. Wiitommafsi wirfiawän.
* Neteliksi kerfiawän.

290.

- r. 31. Käykämespä kellarihin,
Kaapasläme kammarissa,
Olutpuolikön puheella,
Wiinatynnyrin tykönä.
32. Putelistä purpotinta.

291.

- r. 2. Tiesin tietä käyessäni.
14. Wiinan karstu (kartu) kartanolle.

293.

- r. 4. En pahanen paimen rukka.
7—8. Sepän pihtiä pitänyt,
Sepän wartta walfottanut.

294.

- r. 2—4. Sanottiin minun polosen
Sjönehen siwut siolta,
Tallikoita tappanehen.
8. Sus' syököön kylän siioja.
15. Kawertelen kaalinpäitä.

298.

- r. 1. Muut istu ilotupihin.
7. Mie musta murehisfani.
9. Muut kengästä käiweröiwät.
11. Minä wirsusfa witelen (wipelen).
16. Rauhtana ylenkatsottu.
* Ja paikat pahasti pantu.
24. Sekä apan ahwenia.

299.

- r. 1. Tirti, lirti, tengan löysin.
3. Wanhan ma akasta annoin.
* Wanhan annoin waiwasille.
* Wanhalla taloen waihoin.
1—6. Tiriti, liriti, tengan löysin,
Tengalla orosen ostin,
Drosella ottran kynnin.

- r. 9. Tuosta sain sata kesoä.
27—30. Minä jäini yksinäni,
Niinkun poltetu petäjä . . .

301.

- r. 4. Kangastansa katselawat.
5. Antti armas waariseni.

303.

- r. 3. Puulin lumpehen lujaksi.
7—8. Kuitahime lumpehelle,
Lumme ei se luottanunna.
8. Ei ollut lujassa lumme.

305.

- r. 14. Riporihman tiertämättä.
18. Kerran toisen kellistellä.
21. Korppien kotisioille.
33—34. Saapi korpit kohta luoä,
Saapi lintuset lihoa.

308.

- r. 5. Kolmansī toruja waimo.
6. Kyllä mie pahasta pääsen.
10. Wenehen tulella poltan.
15. Heposen hufille syötän.

309.

- r. 8. Poltin paian palittinaisen.
25. Nurin nutun ompelawi.

310.

- r.   2.   Kauan Saksan kaupungissa.
               *   Olin kauan kaupungissa.
       3—5.   Otettiin minun omani,
               Valittiin wakkiani,
               Naittiin parahat piiat . . .
       11—12. Minulle mustat ja wihaset,
               Tytöt kehnot, keliwottomat.
       19—20. Leppä puhu leppymistä,
               Paju puhu painumista,
               Naitapuu rakastamista.
       20.   Osannut omenapuuhun.

311.

- r.   2—5. Naittiin wihanen waimo,
               Otettiin aisan taitto,
               Weettiin weräjän wörsti.
       14.   Koon kofka, saunan salwa.

312.

- r.   1.   Woi mun ruuna puurakkani.
       12.   Sait walskin (wankan) walehtelijan.

313.

- r.   1—4. Pahoin tein polonen poika,
               Nain naisen pahantapasen.
       12.   Silmiansä wääristellen.

317.

- r. 4. Pani Paawon tyttärihin,
13—16. Tulin turkan naineheksi,
Kalton kaupan tehneheksi,
20. Dikein ei omat eläjät.

318.

- r. 2. Hewosesa käyessäni.
11—12. Heitti jo piikaset piännän,
Waimot pääni wakkasennan.

319.

- r. 20. Epatoksi (epatuksi) ennen muita,
31—32. Nurin katso nurkkamuorit,
Dikein ei oma emäntä.

321.

- r. 6. Willawarsan waimoistani,
18. Kirkkoherra kiusoami.

322.

- r. 3—4. Maaten on unesta kelpo,
Paeten paikasta pahasta,
Syöen hempuruokasista.
22. Kylät laikki kynnäpäitä.

324.

- r. 2. Satu talwella tapahtu.
7. Rauan kirkkahan kiskahan.

- r. 12. Surman länkihän hewoset. 16 3
 23—24. On nyt miestä miehen alla, 28
 Sulhoa sotaaseissa. 34
 26. Wingunma wilussa säässä,
 30. Miehet mekikaunehissa.
 34—35. Jos immet ilon eläisi,
 Kassapäät on kasketellen. 36
 39—40. Kaikki lesket leffumalla,
 Muoriset nurehetonna. 38

325.

- r. 6. Kylä kyllin saaneheksi.
 9. Wettä weioni suloa (sulowi),
 20. Tuolla laajan lapsueni.
 21—22. Tuonen toufoja panewi,
 Kalman maita kyntelewi.
 32. Weljen pojan polwenahan.
 44. Naulat waskesta panetin.
 49. Nauat rintohin rakettu.

328.

- r. 18. Jalot jaamat karsittihin,
 Pilot, pillat westettihin.
 21. Poikitse joka purosta,
 Joka joen pohjasta,
 Warsin waltaki jo'ista.
 22—23. Niitä juoksi nuoret miehet,
 Miehet riskit ripsutteli.
 24. Hewoset hifowe'esä.

- r. 31. Werty wempeleen tafoa.
 36. Matkoilla majakat tehtiin.
 48. Kun kohoisi huomenkoite.

329—354.

Metsämiesten lauluja löytyy paljo kansassa ja moneen eritapaan. Nämät 329—354 olemma ainoastaan näytteeksi panneet, sillä niinkun jo I:mäisen firjan alkulauseessa mainitsimme (k. s. LXXIV), ne ynnä usiampain sotalauslujen kanssa eivät oikein kuulu'kaan tähän kokoukseen. Samasta syystä olemma myös waimowäen karjalaulut tästä kokouksesta pois jättäneet, sillä neki usein sekaumwat loihutuun.

Toisen firjan loppu.
